

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Hjemløs. En Fortælling I

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs. En Fortælling I", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1999, s. 7. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-goldschmidt03-shoot-workid54308.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

Første Deel Hjemme

8
9

Første Capitel

I Haven var en stor grøn Plads, og midt paa denne stod et ensomt lille Æbletræ, bugnende af det tætte Løv og halvmodne Æbler. Emilie havde fundet et Æble, der var blevet for tidlig modent og faldet ned fra Træet; strax stimlede Skaren af de legende Børn sammen, men bydende som en Dronning sagde den otteaarige Pige, idet hun holdt Æblet høit: Artig, vær stille, I skal Alle faae et Stykke. Hun tilføjede med et Sideblik: Hvo der holder meest af mig og artig venter tilsidst, faaer det største Stykke. Ved Siden af hende stod en jevnaldrende Dreng, med gule Haar og nøddebrune Øine; han gik øieblikkelig ud af Kredsen og ventede i Afstand, medens hun skar Æblet istykker og deelte det ud. Pludselig raabte hun: Saa, nu er der ikke Meer! og rakte leende de tomme Hænder i Veiret. Den lille Dreng fik Taarer i Øinene, og hans Læber dirrede, som om han med Møie holdt sig fra at briste i lydelig Graad, medens de andre Børn gave sig til at lee ad ham, fordi han var saa slikken og var bleven narret. Han vilde taus gaae bort, da nærmede hun sig og hviskede, idet hun gik ham forbi: Jeg smagte jo heller ikke Æblet, Otto; vi To var de Eneste, der ikke fik Noget. Ved disse Ord bredte der sig en overordenlig Glæde over Drengens Ansigt; uden at see paa hende sprang han tilbage mellem de Andre og anførte den vilde, jublende Leg i hans Faders Have, mellem Ribs- og Stikkelsbærbuskene og ned i en Lund af Popler, der hørte til Haven.

Emilies Forældre, Agent Theilmanns, boede skraasoverfor. Agentens Familie havde fra Arilds Tid boet i Byen. Hans Gaard hed Theilmanns Gaard, en Gjenvei, man kunde skyde mellem Haverne, hed Theilmanns Gang, gamle Begivenheder vare foregaaede paa Theilmanns Bedstefaders Tid, og da Familien, saa langt man kunde mindes, havde været formuende, vare Byens Beboere saa at sige fødte med Agtelse for Christian Theilmann, Agenten. Han havde fortsat og udvidet, men ikke forandret sine Forfædres Virksomhed. Han var Kjøbmand og havde Krambod, men eiede megen Jord, 10 drev en stor Handel med Stude, som han tildeels fedede ved Hjælp af Brænderiet, udskibede Korn, førte de saakaldte grove Varer o. s. v. Det var en stor Virksomhed, som han passede med kraftig, stille Flid, vant til Lydighed i alle sine Omgivelser. Hans Hustru af andet Ægteskab, Emilies Moder, var Datter af en afdød Ritmester ved Landsenererne, og skjøndt hun ikke havde nydt en udmærket Opdragelse, medbragte hun dog til Huset og sine næsten voxne Steddøttre en dannet Sands og navnlig Smag for Musik og Blomster, hvad hidtil kun havde været lidet kjendt hos Agentens. Om hun havde havt Tilbøielighed til større Reformer, er ikke let at sige; ethvert Forsøg var i alt Fald strandet, og istedenfor at skabe en ny, moderne Epoke var hun indtraadt som nyt Hjul i Husets store, maskinmæssige Orden. Agenten saae gjerne, at der herskede Munterhed i den talrige Familie - paa denne Tid var den ældste Datter forlovet med en ung Kjøbmand -; men hvis en Dag en god Kunde, f. Ex. en formuende Bondekone, i egen Person kom til Byen, saa maatte, om der end havde været Englemusik i Stuen, Musik og Glæde været standset, for at man kunde modtage Bondekonen med en Kop Kaffe og conversere hende paa det opmærksomste. Thi saa havde det været Skik i Agentens Faders Tid. Og gammel Skik, ligesaa urokkelig som det store Chatol, var det ogsaa, at Dagligstuen var Spisestue og Forretningsværelse tillige. Man vidste, at det skulde være saa, eller endnu mere: man faldt aldrig paa den Tanke, at det kunde være anderledes, og som naturlig Følge af denne Aand herskede i Huset med de smukke voxne Døttre, trods Rigdommen, ja trods Titlen, en simpel, utvungen Livlighed - om det end maa tilføies, at man næppe gjorde Agenten Regnskab for alle moderne Tanker. Om Aftenen kom jevnlig nogle af Byens unge Mennesker, Byfogdens, Amtstuens, Toldkassererens Fuldmægtige o. desl., og saa morede man sig med Samtale og Sang. Men til sine Tider var der store Selskaber, alle Byens og Omegnens Honoratiores vare tilstede, og da var det Agentens Villie, at Huset skulde udfolde sin Pragt, da saae man ved Bordets Anretning, hvilken massiv Rigdom der var gaaet i Arv i den gamle Familie. Et Barn saae Meget og lærte Meget i dette Huus, om just ikke af Bøger.

Ottos Hjem var beskednere uden at være fattigt. Kjøbmand Krøyer og hans Kone havde foruden ham kun eet Barn, en toaars 11 Dreng; de levede stille og deeltog kun sjelden i den rige Gjenboes muntre Lag og gjorde endnu sjeldnere Gjengjæld. Krøyer var oprindelig fra Kjøbenhavn, men havde arvet Kjøbmandsgaarden efter sin Svigerfader, og skjøndt han holdt Boutik og efter Tidens Skik havde Jord o. desl.,

beskjæftigede han sig meest med Kornhandel. Han eiede endog et Skib, en Jagt, som han selv havde ladet bygge og kalde »Marie Elisabeth« efter sin Kone. Dette Skib var Husets Yndling; i Ottos Forestilling hørte det til Familien ligesom Hunden Charmant, eller endnu meget mere, thi det bar jo Moderens Navn, og det syntes ham at have menneskelig Forstand; der blev saa ofte sagt: Nu er Marie Elisabeth i Bergen! - Gud veed, hvor Marie Elisabeth nu er? - I Løverdags otte Dages gik Marie Elisabeth fra Lübeck - blot Marie Elisabeth har hyttet sig i Nat! - Og det havde hyttet sig; det kom hjem, og naar det saa kom hjem, havde han Lyst til at klappe det; men han kunde ikke, de tjærede Sider svarede ikke ganske til Forestillingen; men han elskede det alligevel og klappede det i Tankerne. Naar Krøyer lod Marie Elisabeth faae en ny Maling, var det næsten for ham, som om han havde foræret sin Kone en ny Kjole. Men man vidste ogsaa, at hvorsomhelst Marie Elisabeth var, saa blev der ombord St. Hansdags Morgen - Madam Krøyers Fødselsdag - affyret to Kanonskud, et Skud med hver af de smaa Svingbasser, og Mandskabet heisede Flaget, og alle tre Mand raabte Hurra. Egenlig maatte det vel have været underligt, hvis man havde kunnet see det ensomme Skib og høre de ensomme Mennesker pludselig gjøre sig lystige paa Havet; men i deres Forestilling var hele Byen nærværende. - En anden Ting var der ved Huset, som især gjorde det kjær for Ottos Kammerater, og det var den store Have med den grønne Plads og Lunden, der bedre end noget andet Sted i Byen egnede sig til Leg. Det var en Frugt- og Kjøkkenhave; med Undtagelse af Belliser paa Randen af Urtebedene var der ingen Blomster - man skulde troet, at Madam Krøyer paa ingen Maade vilde concurrere med Agentens -; men desto friere kunde Legen gaae.

Mangen Aften, naar Legen var forbi og hver gaaet til Sit, og man dæmpet kunde høre Lystighed ovre fra Gjenboens, sad Otto ensom i en Krog og lyttede og længtes efter Emilie, indtil Moderen kom ind fra sin Huusgjerning og Faderen fra Contoiret. Saa blev der 12 tændt Lys, Skodderne lukkede og Aftensbordet dækket; undertiden indfandt sig en enkelt velkommen Gjæst, hyppigere var Familien ene, men fornøiet. Dog er det vanskeligt at sige, hvorfor og hvormed man fornøiede sig, uden at det var, fordi en dyb gjensidig Kjærlighed havde hjemme i dette Huus. Naar Faderen laa i Sophaen eller endog paa Gulvet og legede med de to Børn og Moderen skjemtende søgte at lokke dem fra ham, kunde Ingen uden Otto høre den fjerne, dæmpede Glædeslyd; han hørte den eller troede at høre den, fordi hans Sjæl ikke var heelt hjemme, fordi hans Tanker og Længsler med uvilkaarlig Magt bleve dragne til Emilie. Moderen læste noget Skjult og Dunkelt i sit Barns Øine, og engang, da Emilie om Eftermiddagen glædedrukken og stolt havde fortalt ham, at de skulde ud at seile om Aftenen med Musik, og at Christian Foss, Byfogdens Søn, skulde seile med, var der et saa tungsindigt og sørgmodigt Udtryk i hans Ansigt, medens han legede, at Moderen pludselig slog Biblen op, tog ham paa Skjødets og læste med ham deri.

De læste om Skabelsen og Edens Have og om Træet, som stod midt deri, og Otto tænkte paa Æbletræet midt i hans Faders Have paa den grønne Plads. Og da de læste om Æblet og Syndefaldet og om Adam og Eva, som skjulte sig i Lunden, tænkte han paa Poppellunden, og det forekom ham at Alt maatte være foregaaet i hans Hjem. Med hellig Sky syntes det ham, at han og Emilie vare Adam og Eva, og at Gud var nede i Haven.

Næste Morgen gik han med Faderen gennem Haven, og da de kom forbi det lille Æbletræ, hvis Frugter hang lavt, sagde Faderen: Otto, Du maa ikke plukke nogen af disse Æbler (thi det var et Yndlingstræ). For barnet var det, som om han havde faaet denne Formaning før, eller som om den hørte til Stedet; han havde en Følelse af, at han nu blev sat paa den Prøve, der skulde falde saa ulykkelig ud, og dog var det med den bedste Villie til at adlyde, at han svarede: Ja, Fader. Men samme Dag kom Emilie over, og da de havde leget en Stund, sagde hun: Jeg er tørstig, jeg troer, jeg vil spise et Æble. - Du maa ikke, Emilie! raabte Otto angst, Fader har sagt, vi maae ikke. - Hun tog alligevel et Æble og gav sig til at spise deraf og tog et til ham, og han gav sig ogsaa til at spise, ikke fordi han havde Lyst, men fordi der var en Magt over ham. Men næppe 13 havde han bidt, før han til sin store Rædsel hørte sin Faders Stemme. Der kommer Gud, Emilie! raabte han. Sikken Snak! raabte hun og gav sig til at løbe; han fulgte hende, og de kom aandeløse til Lunden. Otto! Otto! hvor løber Du hen? hvor er Du? raabte Faderen. Drengen var næved at blive afmægtig af Angst for Gud og Faderen; han havde kastet sit Æble bort og vilde krybe ind i et huult Træ. Emilie skjulte sit Æble ved at holde Hænderne paa Ryggen. GG Otto! Emilie! vedblev Faderen at raabe; kom op, vi skal ud at kjøre, Emilie kan tage med, hvis hun maa for sin Moder!

De kom op, og Moderen kunde ikke see paa sit Barn, hvilket Syndefald der var foregaaet; at han havde overtraadt et Bud og ikke længer troede, at Gud var i Haven, eller at det var sandt, hvad der stod i den hellige Bog; thi det var jo ikke gaaet saaledes til. Og dog kjæmpede det i Drengens Sind, og han vilde gjerne have sagt sin Moder Alt; men han vidste ikke, hvad han skulde sige, og det kan ogsaa gjerne være, at han spurgte sig selv, barnlig-forundret og tillige dæmonisk-trodsende: Hvorfor veed hun det ikke?

Saaledes hengik Tiden. Moderen mærkede ofte, at noget Fremmed, Særeget, hvis Oprindelse hun ikke kjendte, havde sneget sig ind i hendes Drengs Sind og satte en Skranke mellem dem, saa at hun ikke ret kunde oversee ham. En Aften havde hun seet ham staae længe med en Humlestang i Haanden foran et Lysthuus, og da hun bragte ham iseng, bad han om, at Døren til det lille Værelse maatte blive lukket, skjøndt han ellers var bange for at ligge i Mørke, naar Døren til »Ammestuen« ikke stod aaben. Paa alle hendes Spørgsmaal fik hun intet tydeligt Svar, og da hun kom op i Stuen og hendes Mand forelæste nogle Folkesagn, sagde hun pludselig: Der er en Nisse i vort Huus; ligesom Du der læser om, at Nissen vælger sig

den bedste Hest i Stalden og rider, strigler og fodrer den ved Midnat, saaledes er der Noget, der har at gjøre med vor Otto. Han er ikke saa naturlig, saa glad og djerv, som saadan en Dreng skulde være. Der er Noget i hans Stilhed, som jeg ikke holder af. - Hvor falder Du paa det? - Hun fortalte ham, hvad hun havde lagt Mærke til. - Du er en lille Nar, sagde Faderen og læste videre. - Men lidt efter vedblev hun: Man kan ikke skille Drengen fra hans Legekammerater, og dog vilde jeg ønske, at han var langt borte fra Emilie. - Hvad har Du imod Emilie? spurgte hendes Ægtefælle og 14 lagde Bogen tilside. - Jeg har nu engang Noget imod hende. - Du er skinsyg paa hende, sagde Faderen leende, tog sin Kone om Livet og kyssede hende; en Svigermoder kan sjelden lide sin Svigerdatter, men Svigerfaderen forkjæler hende; det er en gammel Sag. Jeg holder meget af Emilie, det er dog et deiligt, kjækt lille Pigebarn, og hvem veed, om Otto og hun ikke engang faae hinanden? Man har før seet, at der er blevet Alvor af saadanne Barnestreger. - Ja, det kan saamæn blive Alvor .... Vilde Du ønske, at Emilie var Din Datter? spurgte hun. - Min Datter? vor Datter ..... hm, nei, rigtig betænkt maa hun helst være Theilmanns Datter. Men hvis hun var en voxen Pige og jeg ikke var gift med Dig og ikke kjendte Dig ..... hm, nei ..... hør, veed Du hvad, Mutter, vi To er større Børn end Otto og Emilie, lad Børnene lege og lad os være fornuftige. - Hun svarede: Ja, ja, tro Du mig, Otto burde ud paa Landet til en Præst eller til Kjøbenhavn. - Strax? spurgte Faderen og tog atter til Bogen.

Sagen var, at i den senere Tid havde Emilie faaet fat i et Par Ridder-Romaner, som tilhørte hendes Søstre, og dem læste hun og Otto tilsammen. Pludselig, som de sad i Lysthuset og læste om en Ridder og hans Elskede, havde hun taget ham om Hovedet og kysset ham og var derpaa taus gaaet bort. Da havde Otto stillet sig som en Ridder med Landse ved Lysthuset, og paa ridderlig Viis havde han gjort det Løfte at ville vaage en Nat i Mørke, hvilket han dog forandrede til at sove i Mørke.

Men for at opdage og forstaae Sligt skulde man Skridt for Skridt have fulgt Børnene og med dybtskuende Blik vogtet paa deres Leg. Legen blev ikke holdt i Skjul og var støiende nok; men hvo kunde have iagttaget den Sjæleglæde og Lyksalighed, de simple, men stærke Sindsbevægelser, der flettede sig som usynlige Blomster i den! Naar de havde dannet den store Kreds og legede »Munken gaaer i Enge« og Emilie »bredte ud sin Kappe saa blaa«, ventede Otto med Haab og Angst, at hun skulde vælge ham. Hun gjorde det kun sjelden; men han valgte altid hende. Tidt blev han vred, og saa forekom det ham, at han skulde tage Mod til sig og vælge en anden Pige; men i det afgjørende Øieblik blev han bange for at tilsidesætte Emilie og gjøre hende vred. Og naar hun saa en enkelt Gang havde valgt ham, »naar Munken bad Nonnen at hvile sig lidt« og de knælede overfor hinanden; naar »Munken bad Nonnen at rede sit 15 Haar« og hun strøg ham om Haaret; naar »Munken bad Nonnen at give sig et Kys« og hun kyssede ham, saa var al Sorg slukt, og fuldstændig glad sprang han op med hende - »og see, hvor lystig de dandse de To, som om de havde stjaalet baade Strømper og Sko!«

Andre Lege frembød lignende Anledninger til Sindsbevægelse. De sluttede Kreds og sang:

Der stander et Kloster i Østerrig!
Faldera, de rødeste Roser!

Inde i Kredsen stod en Pige, hun var indespærret i Klosteret, og udenfor stod en Ridder. Sangen beskrev, hvordan han nærmede sig for at befrie Jomfruen:

Saa bryder han ned den store Kobbermuur,
Faldera, de rødeste Roser!

og saa forsøgte Ridderen at bryde Kredsen, men blev i Almindelighed kastet tilbage. Nu kom det store Øieblik, de sang med forstærket Stemme:

Saa bryder han ned den store Jernport -

og Otto kunde aldrig bryde igjennem, undtagen naar Emilie stod indenfor. Det forekom ham da, at hun virkelig var indespærret, og at han maatte frelse hende, og han var ikke stærk nok uden denne Angst for hende.

Byens Politibetjent hed Green; det var en gammel, høi, mager og bleg Mand, og naar han paa Festdagene bar sin lange, røde, grønkravede Frakke, saae hans Ansigt ud som en Dødnings. Saadanne Festdage var navnlig Markedsdagene; da holdt Bøndernes Vogne i Række langs Byens Gade fra Torvet til begge Portene, og eftersom Bønderne trods alle Paalæg aldrig spændte Skaglerne fra, naar de forlode Heste og Vogn, gik Green i Embeds Medfør fra den ene Vogn til den anden og skar Skaglerne over. Han udførte ikke dette som en Pligt, men med Lyst og Lidenskab; hans graa Øine funkede, medens han mumlede Forbandelser over de »skjødesløse, 16 fordrukne Slyngler« og overskar Skagler. Han tilføiede aldrig Folk Ondt, tvertimod var han ivrig for Borgernes Sikkerhed og Byens Ro; men han var altid vred og bidsk i sit Embeds Gjerninger; han var Enkemand og barnløs og kunde ikke lide, at Børn legede og larmede, jog dem gjerne fra hinanden, naar de legede paa Markedet eller til andre Tider samledes paa Torvet efter Skoletiden, og skjøndt han aldrig slog, undtagen maaskee de fattigste Børn, gjorde hans høie blege Skikkelse, forbittrede Miner og haarde Ord samme Virkning, som om man kun med hurtig Flugt kunde undgaae hans

Tugt. Denne Bussemand kom Otto og Emilie til at angribe i hans eget Hjem. Green boede i et ensomt liggende Huus bagved Ottos Faders Have og havde i sin lille Gaard et stort Dueslag. Han elskede Duer; han eiede et halvt hundrede Par, hvoriblandt nogle meget smukke, og en Sommer-Eftermiddag havde Børnene seet ham sidde oppe i Dueslaget, klappe og kysse dem og kurre som en Turteldue. Det undrede dem, at den strenge Mand kunde sidde der og være saa kjælen. De fik Lyst til ogsaa at krybe op og lege med Duerne, og da Green saa sjelden var hjemme om Dagen, syntes det dem en let Sag. Med forenede Kræfter flyttede de Stigen til Duehuset, slog Skodden fra og krøb ind. Emilie udsøgte sig et Par Unger og legede med dem, medens Otto med en Stok holdt Moderen borte; men engang slog han for haardt, saa at Duen laa som død. Forfærdet sagde han: Nu har Ungerne ingen Moder! - Saa ta'er vi dem med! raabte Emilie, og de skyndte sig bort med Ungerne. Men om Aftenen, da de ikke havde kunnet finde Noget at made dem med og de smaa Stakler skreg, og de ikke turde betroe sig til Nogen, tog Otto Ungerne, og for at forkorte deres Lidelser stak han dem ned i en Sump. Emilie græd, men han ikke, skjøndt han var forfærdet over sig selv og sin Gjerning.

Da Green kom hjem, mærkede han, at der havde været Fremmede i Slaget, og besluttede at holde Vagt og lægge en Snare. Han behøvede ikke at vente længe; thi Emilie og Otto plagedes af Samvittighedsnag og vilde gjerne vide, om ikke idetmindste Moderen skulde være kommen tillive; ledsagede af Christian Foss, Byfogdens Søn, begave de sig til Slaget paa den Tid, da Green ikke kunde formodes hjemme. Otto steg først op, men ligesom han var kommen ind i Slaget, begyndte Stigen at bevæge sig, rykkede til Siden og 17 styrtede om; i samme Øieblik saaes Green ved det aabne Vindue, og ved dette Syn tog Christian Foss Flugten. Green blev staaende nogle Øieblikke ved Vinduet og nød forud sin Triumph, ligesom en Gourmand dvæler lidt, inden han spiser af sin Yndlingsret. Men denne raffineerte Nydelse rev Green den virkelige Seir af Hænderne. Med sikker Haand greb Emilie det Toug, Green havde bundet til Stigen, rykkede det fra ham, foer hen til Døren og satte Krogen paa - thi i Gaarddørene er der som oftest Kroge udvendig, for at man, medens man gaaer ud i Gaarden eller Haven, kan lukke for Høns og Ænder - og Politibetjent Green var saaledes Arrestant. Han forsøgte at komme ud ad Vinduet, men det var for lille, og han var for stiv. Medens han i stor Hidsighed gjorde allehaande Forsøg og rev et Par Urtepotter med Geranium ned, reiste Emilie med Anstrængelse af alle sine Kræfter den raae, af Green selv forfærdigede Stige, fik Hænderne iturevne paa Sømmene og fyldte med Smaasplinter, men befriede Otto. Green havde imidlertid i sin Forbittrelse faaet det ene Been halvt ud af Vinduet; men Hovedet stødte imod Loftet, hvormeget han end krummede sig, og han kunde umulig komme ud; da han saae Forbryderne i Frihed, skreg han med halvkvalt Stemme: »I Kongens Navn arresterer jeg Jer, I Tyvetøi!« men Ordene havde ikke den magiske Kraft, som han ventede, Otto og Emilie flygtede kun desto hurtigere.

Emilie havde skjult sine blødende Hænder paa Ryggen og skyndte sig strax hjem. Først Dagen efter, da hun gik med forbundne Hænder, blev det Otto klart, hvad hans Befrielse havde kostet hende, men de talte ikke til hinanden derom; om Børn gjælder det nok saa meget som om voxne Mennesker, at »enhver sand Følelse har sin Undseelse«. De følte sig knyttede inderligere til hinanden; hos Emilie forøgede det den ubevidste, skjelmiske Sikkerhed, hvormed hun stoledes paa hans Hengivenhed, paa Otto virkede det, som om han havde faaet en Trylledrik, man skulde sagt, at hun var bleven Lys- og Varmepriincippet i hans Tilværelse.

Andet Capitel

Enhver, der kjender Byen R., veed, at fra Hoved- eller Adelgaden, der i Grunden ikke behøver noget udmærket Navn, eftersom den egenlig er Byens eneste Gade, nedskyder en bred, brat Vei, der fører til »Fiskerhusene«, en uregelmæssig Samling Hytter ved Fjorden. Ottos Forældre boede ligeoverfor denne Vei, og baade Otto og Emilie sneg sig ofte til at rutsche ned ad Bakken i en lille Slæde og aflægge Besøg ved Fiskerbaadene. Deres Selskab ved saadanne Leiligheder var en lille Dreng, Peter Krøll, hvis Fader var druknet paa et Fiskertog. Enken havde foruden Peter tre Smaa og hjalp sig kummerlig; hun var begjært i alle Byens Huse, naar der var Slagning, Syltning, stor Vask eller Reengjøren, da hun var kjøn, venlig og utrættelig arbeidsom; men de Smaa forhindrede hende ofte fra at forlade Hjemmet. Men naar nogen Kjøbmand i Byen skulde have en »gaaende Stafet«, Bud ud paa Landet til Præster eller Herregaarde, saa søgte man altid Ane Krølls Peter, der var saa vever som et Egern og saa tro som en Hund. Naar han kom tilbage med vel udrettet Ærinde, fattedes det sjelden paa et »Rundtenomstykke« med Smør og Ost og et Stykke Candis, som han tilligemed Otteskillingen bragte hjem efter et Par Miles Løb. Der var Tider paa Aaret, da Peter ernærede hele Huset uden at lægge Mærke dertil. Det var Peters største Fornøielse, naar han en Søndag Formiddag, da han var fri baade for Fattigskole og for Ærinder, saae Otto og Emilie oppe paa Brinken og de paa hans Raab: »Vil I glide?« nikkede med Hovedet og forsigtig saae sig om. Saa krøb han op til dem med sin Slæde og lod dem rutsche ned. Selv foer han ofte ned næsten paa samme Maade som Cimbrerne og Teutonerne giede ned ad

Alperne, men uden Skjold under sig. Thi han gik i stærke, Faareskinds Buxer. Saa løb de alle Tre ned til Vandet, og Peter tog den Ene efter den Anden paa Ryggen og vadede ud med dem til en Baad; der sad de og gyngede eller stirrede i Taushed ud over Havfladen. Ofte, naar der viste sig et mørkt Punkt ude i Synskredsen, udbrød Otto: Der kommer vist Marie Elisabeth, og alle Tre gave sig til at stirre eller kom i Disput. Otto troede just ikke, at det var Marie Elisabeth, men vilde gjerne troe det; Emilie vilde 19 ikke troe det, hun kunde ikke lide, at Otto elskede Marie Elisabeth; Peter var den erfarne Sømand og afgjorde Striden.

Emilie var meget bange for Vand, men undlod dog sjelden, før de forlode Baaden, at krybe op paa Reilingen og more sig over Ottos Angst for, at hun skulde falde ud, og over hans ængstelige Greb i hendes Klæder.

Lad hende kun falde, Du! sagde Peter engang ganske rolig.

Jeg kan ikke udstaae Peter, sagde Emilie, da de vare blevne ene.

Hvorfor vil Du da glide ned til ham og gynge i hans Baad? spurgte Otto.

Det er jo Dig, der vil; og ellers bliver Du vred.

Otto kunde ikke svare herpaa, skjøndt han havde en Fornemmelse af, at der var noget Vrangt derved.

Engang tog Emilie en Billedbog med ned i Baaden, og da Peter saae den, blev han henrykt over de smukke Billeder; han vaskede sine Hænder, aftørrede dem omhyggelig paa Buxer og Trøieærmer, og sad hele Tiden og frydede sig ved at blade og stave i Bogen.

Du maa gjerne beholde den, sagde Emilie.

Ja, men tør Du bare? sagde Peter og stirrede ængstelig paa hende.

Vist tør jeg saa, han, tossede Dreng! raabte Emilie.

Peter var saa glad over Bogen, at han forsømte at sige megen Tak. Men da de gik hjem, tilbød han at trække dem opad Bakken; dertil var han dog ikke stærk nok, stakkels Dreng.

En af de følgende Dage var Bogen henlagt mellem Emilies andre Bøger og Legetøi, uden at Nogen sagde hende et Ord derom. Da hun saae den, tilhyllede hun den i Hast, og om Aftenen, da hun et Øieblik saae Kjøkkenet tomt, kastede hun den ind i den store Skorsteensild. Næste Dag fortalte hun dog grædende Otto, hvad der var skeet, idet hun tilføiede: Du er den Eneste, der er mig tro; og Otto følte en stille, stolt Tilfredshed ved at være hendes Fortrolige. Men til deres store Forundring talte Peter heller ikke et Ord om det Forefaldne.

Tilfældet fandt nu for godt at blande sig i Sagen. De kom sædvanligviis Søndag Morgen et Øieblik over til den gamle Madam Hoberg, der boede i det ældgamle Sted paa Hjørnet af hiint Stræde. Hun havde været Begges Gudmoder og havde Hævd paa, hver Helligdag at mønstre, hvor pæne de vare, og saa fik de altid »noget 20 Godt«. Hun var over halvfjerdsindstve Aar og meget formuende; men hendes Mand af andet Ægteskab, der var en halv Snees Aar yngre, drak stærkt, og hun havde Møie med at gjemme sine Penge for ham; thi som den Ældre, Forstandigere og Ædruelige havde hun uden Øvrighedens Hjælp gjort ham umyndig, og Ægteherren søgte ad Omveie at indtræde i den fulde Nydelse af Husets Formue.

Søndagen efter den foran omtalte Begivenhed kom de over; men Madam Hoberg var syg og bød sin Ægtefælle give hver af Børnene en Kage. Han benyttede Leiligheden til at see efter i adskillige Gjemmer, glemte imidlertid, hvad der var befalet ham, og da han fandt to store Æbler, gav han Børnene disse.

Ligesom efter Aftale ilede de ud paa Brinken og gav Peter Æblerne, i den stiltiende Forudsætning, at de vare Erstatning for Bogen. Emilie vilde dog ikke rutsche og heller ikke med ned i Baaden, og da Otto blev paastaaelig, sagde hun: Jeg gaaer med min Moder op til Byfogdens. Saa skiltes de. Men da Peter kom hjem til sin Moder, maatte han atter miste sin Foræring; thi idet han tog Æblerne op af Lommen, gik de midt over, og i hver af dem viste sig istedenfor Kjærnehuus en Tidalerseddel. Ane Krøll kjæmpede vel en Kamp med sig selv ved Synet af denne Skat; men hun bragte den tilligemed Æblerne til Mdm. Krøyer.

Ottos Moder hørte den korte Beretning og sagde efter nogen Taushed med et dybt forskende Blik: Sig mig, Ane, hvorfor har Hun ikke beholdt det? - Ane slog Øinene ned, pillede ved sit Forklæde og svarede: Min Dreng, Peter, saae derpaa. - Mdm. Krøyer vendte sig hastig bort for at skjule Taarerne, der brøde frem, og ilede over til den gamle Mdm. Hoberg.

Hent mig mine Æbler! skreg den Gamle, da hun hørte, hvad der var skeet.

De bleve talte, og der manglede kun to.

Hun var bleven rask ved Sindsbevægelsen, reiste sig op i Sengen, slog Kattungardinerne tilside og kaldte med høi Røst paa Hoberg. Hvad bestilte Du i mine Gjemmer idag, lille Hoberg? spurgte hun ham; hvorfor gav Du ikke Børnene Kager?

Jeg gav dem Kager, lille Moer, svarede Hoberg, jeg troer for Sandten, at jeg gav dem Kager. 21 Nei, Du gav dem Æbler, gjorde Du! Og i hvert Æble var en Tidalerseddel!

Det gjør mig, sandt for Herren, ondt, lille Moer, svarede han hastig og vilde ud af Døren.

Ja, vist gjør det Dig ondt, lille Hoberg! Men Du skal ikke uleilige Dig, lille Fatter, der er ikke flere Tidalersæbler. Jeg stakkels Kone er ruineret! Du drikker mig paa Fattigvæsenet; det veed Gud, Du gjør, lille Hoberg. Men nu maa Du gjerne gaae ud, lille Fatter, for nu er jeg rask.

Hvad skal der nu gøres ved disse to Tidalersedler? spurgte Mdm. Krøyer.

Ja, lad mig see, lille Marie, hvad skal der gøres ved dem? Det er saa vanskeligt at gjemme Penge, og det er dog slemt, naar man ikke har dem. Ja, lad os nu see. Hør, lille Marie, hvis Hoberg havde taget dem, vilde det jo nu være overstaaet, og hvis han havde drukket dem op, vilde det ogsaa være overstaaet. Lad hende beholde den ene ..... nei, dem begge. Og husk paa, lille Marie, at naar jeg engang er død og borte, saa skal Ane Krøll have denne Seng og alle Klæderne og to Sæt Lagener. Glem det ikke, lille Marie!

Tyve Daler ere saa Lidet for den Formuende; men for den stræbsomme Fattige ere de en Formue. Tyve Daler! Peter beregnede med stor Møie, at for dem kunde han gaae 240 Gange Stafet og tilbagelægge næsten 400 Miil, hvorved rigtignok Rundtenomstykkerne og Candissukkeret ikke var taget med i Beregning. De tyve Daler forsloge til en Kaskjet og Lærredsbeenklæder til Peter, Gardin om Anes Seng, en ny, hvid Hovedpude og Dynevaar til det mindste Barn, to Fyrrebræder til Udbedring af Gulvet og Langhalm til Taget. Stuen blev lys og venlig og paa sin Viis smuk, ja, Geranierne og Resedaerne i Vinduerne syntes at voxte frodigere derved, ligesom for at antyde, at et freidigt, modigere Sind var kommet med Pengene. Men den største Deel af Capitalen medgik til to Lam og et Sviin og Istandsætning af Gjærdet om Husets lille Jordplet. Det blev Anledning til lykkelige Tider for Otto; thi Emilie fik pludselig en stor Kjærlighed til Ane Krøll og vilde hellere ned til hende end i Baaden. Og naar de da samledes her, var det som i en afsluttet Verden med uforstyrret Fred, med Solskin udenfor og indeni dem. Legen var ogsaa anderledes end oppe i Haven. Man 22 skulde troet, at Otto og Emilie aldrig før havde seet Faar, saa glade vare de ved at see dem her; de havde aldrig betragtet deres Forældres Faareflokke med saadanne Øine som disse to Smaadyr, der vare Peters og hans Sødskendes Øiesteen og deelte Glæde og Sorg med den lille Familie.

Men trods Alt dette var der dog et særeget Forhold mellem dem og Peter. Naar han kom forbi Haven og hørte andre Børn derinde, gik han ikke ind, men kunde sommetider blive staaende længe udenfor og stirre paa dem og glemme sit Stafetærinde. Og det faldt heller ikke Otto og Emilie ind, at han ved en saadan Leilighed skulde være tilstede. Det var ligesom stiltiende aftalt, at han var et udenoms Bekjendtskab, han hørte ikke officielt til Selskabet. Peters Tilbageholdenhed havde vistnok fra Først af bidraget betydelig dertil; men det var nu engang saa. Ogsaa Civilisationen har sine Instincter, og det synes, at Klasseinddelingen ikke behøver at læres vor Tids Børn. Dog hændte det sig, da der til Ottos Fødselsdag skulde være Børnebal og han skulde ud i Byen for at indbyde Byfogdens, Toldkassererens og de betydelige Kjøbmænds Børn, at han pludselig forlangte at faae Peter med. Stuepigen, der hørte det, sagde: Hvor kan Du falde paa det? Skal han dandse i Træsko? - Bondepigen var den Første til at forstøde ham, der var af hendes egen Kaste. - Otto blev paastaaelig, og det endte som sædvanlig med Graad. Da han havde udgrædt og faaet Øinene tørrede og faaet en Forklaring over, hvorfor Peter ikke kunde komme med, gik han ud ved Pigens Haand og besørgede Indbydelserne. Paa saadan Maade gjør man Børns Forstand rigere og deres Hjerte lidt fattigere.

Tredie Capitel

Det var, sandt at sige, ikke noget rigtigt Børnebal, saaledes som man seer det i vore Tider, da sexaarige Damer spørge hinanden: »Hvormange Baller har Du været paa i Vinter?« eller: »Hvormange Engagementer har Du til Justitsraadens?« Der var ikke den Livslethed og Sorgfrihed, den Sands for det skønne Nødvendige og Overflødige, som gjør det muligt at bære stor Omhu for Børnene 23 og overdrive eller forvanske denne Omhu; Fortiden hvilede endnu tyngende paa Kjøbstæderne. Noget opvakt og kraftigt Liv har vel neppe nogensinde hersket i disse Smaabyer, medens den overveiende Deel af Landbostanden fattig og vored var stavnsbunden til Herregaardene. Dersom der i nogle Familier var samlet Formue og erhvervet nogen personlig Selvstændighedsfølelse, havde kun faa bevaret den under Krigen og de forskjellige Ulykker. Medens selve Herregaardene mistede deres Glands og for resterende Skatter bleve overtagne af Staten,

eller deres adelige Eiere levede som Forpagtere, var Kjøbstadlivet en forkuet Tilværelse, en med smaa Midler ført Kamp for det Nødtørftige. Den vigtigste Deel af Kjøbmandsforretningen bestod i at dyrke Jord og drive Brændeviinsbrænding; Manufacturhandelen dreves næsten udelukkende af Jøder, for hvem alt andet Erhverv var særret - de christne Kramboddreng og Svende oplærtes ikke til at have Forstand herpaa -og disse Jøder vare sjelden i Besiddelse af mere Dannelse end deres naturlige Kløgt; deres Handelsbøger bestode af Papirstimler med det hebraiske Skriftsprogs mystiske Tegn. De Fattigere af dem »gik paa Landet«, det vil sige: dreve Bissekram og Tuskhandel, især mod gammelt Sølv, som Bønderne skrabadet sammen for at faae Kaffe, Korsklæder og Gyldenstykkets Huer. Høie Toldsatser gave Anledning til et stærkt Smugleri, der førte til Angivelser, Confiskationer, dristige Smaaskipperes Ruin, eller til Bestikkelser; ude paa Landet hørte Retsbrud og i Kjøbstæderne Kassemangel til Dagens Orden. For den Fremmede, der kom til saadanne Kjøbstæder, vidnede den skrækkelige Brolægning, Mangelen af Gadebelysning og de elendige Gjæstgiversteder med deres jevnlige Slagsmaal tilstrækkelig om den herskende Tilstand, medens mange af disse Byer laae omgivne af den herligste Naturskjønhed og ved selve deres Contrast til denne vidnede om, at det er ved Vindskibelighed, Selvstændighed og Skjønhedssands, at Menneskene holde Skridt med Naturen. - Sporene af denne Tilstand ere ingenlunde ganske forsvundne endnu.

Men en lykkeligere Tid var begyndt. Gode Aar og adskillige samvittighedsfulde Regeringsforanstaltninger havde bragt et freidigere Liv tilveie, og dette skulde snart yttre sig i de første usikkre Fordringer paa politisk Frihed. Endnu var det kun en idyllisk 24 Livsnydelse, Glæde over Sol og Lys og Luft, et velfyldt Spiskammer og Begyndelsen til en Pengekiste. Naar de Ældre kom sammen, bare de endnu i Furer og Rynker Præget af de overstandne Kampe, og Selskabsdragten passede ofte kun slet til de bøjede, af Arbeide uskjønt formede Figurer eller til de haarde, røde Hænder. Et Sæt af Ungdommen, Landjunkere, der havde gaaet i Latinskole, Forvaltere fra de omliggende Herregaarde, nogle faa unge Kjøbmænd og Kjøbmandssønner, der et Par Gange om Aaret gjorde Københavnsreisen, vare et livsglad Folkefærd, undertiden noget rye og tilbøielige til Sviir, men i det Hele taget godmodige, ja man kan næsten sige uskyldige. Til en vis selskabelig Belevenhed, der udbredte sig, bidrog især Agentens store, gjæstfrie Huus og et Par Embedsmænds-Familier. Den yngre Slægt blev ikke plaget meget med Bøger og opvoxede i et sorgløst, solbeskinnet Samliv, der i nogle Naturer, hvor Anlægget engang var, kunde udvikle en tidlig Modenhed, en stille, romantisk Inderlighed; men man maa, paa et Par Undtagelser nær, ikke forestille sig dem i barnlig Ynde, de Fleste havde tykke, røde Kinder og en egen, skrævende, vraltende Gang, ja, Byen var nok dengang berømt for sine pluskjævede Børn med Pølsebenene, som man sagde. Og hvad nu Bal eller Dands angik, vilde de fleste Forældre have fundet det i sin Orden, at Børnene paa Fædrenes Viis lærte Sligt ved at see paa de Ældre og tilegne sig baade deres Bevægelser og deres gjensidige Nøisomhed.

Men der havde i Løbet af Sommeren været en Dandselærer i Byen. Egenlig var han indbudt af Byfogden eller hans Frue, der begyndte at tænke paa sin tilvoxende Børnefloks høiere Udvikling, hvad Nederdelen angik; Byfogdens store Sal var indrømmet Kunstneren, og under den mægtige Beskyttelse fik han strax Børn fra andre Familier, saa at Omkostningerne bleve deelte. Men i den Maanedstid, Dandselæreren havde at anvende her paa sin Rundreise, vare Kjøbstadens Smaabeen ikke skredne langt frem. Selv Emilie, der hyppig havde seet Dands og endog lært Reel, var bleven forbauset og mismodig ved Begyndelsesgrundene til en systematisk Dands, og for Otto, der havde usikkre, anelsesfulde Forestillinger om en dandsende Cavalier, var det, som om han skulde til sin Død, naar han blev fulgt op til Byfogden for at staae i besværlige Stillinger, med omdreiede Been, eller for at gaae langs en Streg i Gulvet 25 med opløftet Hoved og bukke ved Døren. Var det Dands? AK, der er en besværlig Begyndelse til Alt; man maa staae i Position, før man kan gjøre Cour som Balcavalier, man maa stave, før man kan læse Digterne, og selv Veien til de skjøne Stjernebilleder gaaer igjennem kjedelige Tal.

Desuagtet kom Børneballet istand. Hver Familie sendte sine Børn, for at de idetmindste skulde see de andre Børn dandse, eller - lad os være ganske ærlige - man sendte Børnene for selv at følge med og i det hemmelige Haab, selv at faae en glad Aften.

Og saaledes blev det ogsaa. Havde man gjort Musik og sluppet uvidende Børn ind i Salen, vilde de have sprunget og hoppet og moret dem; men Kjøbstadens Børn havde spist af Kundskabens Træ uden at spise tilstrækkelig - hvad ellers ikke var deres Vane; -de havde lært nok til at vide, at de ikke kunde dandse, og dog vilde de forsøge det. Der blev Graad og Misfornøielse; men da Gulvet var tomt, engagerede en Forvalter Mdm. Krøyer, idet han hyklersk paastod, at det kun var, fordi Huusmoderen burde have en Dands. Derpaa skulde hun jo dandse med alle Herrerne, og pludselig, uden nogen logisk Beviisførelse, vare alle Damerne ude at dandse.

For da dandsede Hr. Krøyer med Fru Ellen Rostgaard, Kammerraad Rostgaards, Toldkassererens Hustru. Hun var en høi, meget smuk, fyldig Brunette, temmelig dybt inde i de Tredive. Om det nu var fordi hun var saa smuk, eller fordi der virkelig var Grund, havde hun ikke noget godt Rygte, som endmere blev forværret ved den store Pragt, hun førte. Men i denne Pragt tog hun sig ud som en Dronning blandt de andre Damer, og i den korte Tid Ægteparret boede i Byen, blev dets Huus næsten betragtet som et Feeslot. Thi Kammerraaden kjørte ud med fire Skimler for sin Viernervogn -Byens eneste -, førte undertiden baade en Greve og en Baron tilbage med sig som Gjæst, og naar Byens Honoratiores da bleve medindbudne, gaves der indtil ti Retter Mad og fire, fem Slags Viin! Byens fornemme Damer indfandt sig ikke ved saadanne

Leiligheder, fordi Fru Rostgaard havde et slet Rygte, og fordi de »ikke kunde gjøre Gjengjæld«, nemlig med Anretningen. Kammerraaden var en aldrende, meget mager, graahaaret Mand, der var berømt i Byen for sin fine Opdragelse og adskillige fornemme Særheder. Han gik altid med en Tømmelfinger i hver Beenklædelomme og spillede med 26 de andre Fingre, medens han gjorde mange Buk og sagde mange Complimenter. Hjemme lukkede han aldrig en Dør op, men kunde blive staaende med Hænderne i Lommerne i halve Timer og bandende skrige paa Tjenestefolkene, og naar de saa kom, hed det: Jens eller Peter eller Maren, hvor bliver Du af, hvad giver jeg Dig Kost og Løn for - Herren forbande Dig! luk mig den Dør op. Han udmærkede sig ogsaa ved et overordenligt Galanteri mod sin Kone; i Selskaber nærmede han sig hende meget hyppig, spurgte med den største Omhyggelighed og Høflighed: Feiler Du Noget, ønsker Du Noget, allerkjæreste Ellen? Men enten hun nu aldrig feilede eller ønskede Noget, eller hvorledes det var, saa er det vist, at man aldrig saae, at han bragte hende Noget, og naar de skulde tage bort, sad han altid først inde i Viernovognen og raabte til sin Hustru, hvem andre Herrer hjalp Tøiet paa: Feiler Du Noget, har Du glemte Noget, allerkjæreste Ellen? Man sagde, at Grunden til denne særegne Adfærd mod hans Kone var, at hun ved hemmelig Exercits i Hjemmet fremdrev et Galanteri, der ikke havde Rod i hans Hjertes Ømhed og derfor blev gold. Senere forstummede de onde Tunger, da baade hans store, grundmurede Sted, hans Sølvstøbe og hans Skimler bleve solgte, og da Familien trak sig tilbage i en Dunkelhed, hvor hun trolig arbejdede for ham og sine tre Børn. Men i dette Øieblik var enhver Tanke om mørke Tider fjern fra den skønne, pragtelskende Kvinde, der dansede med Hr. Krøyer.

Efter dem dansede Dr. Siemsen med Fru Maren Gjedde. Doctoren var en stor Slagsbroder, og især i en tidligere Tid havde det næsten lønnet sig for en anden Læge at nedsætte sig i Byen for at lappe paa dem, som Siemsen slog. Men han var desuagtet afholdt af de Fleste, fordi han var en munter og godmodig Mand, der kun blev krakilsk, naar han drak. Ved Sygesengen fortalte han en Mængde Anecdoter og Historier, og hans sidste Ord, naar han forlod Patienten, var i de fleste Tilfælde: Saa ta'er vi en Skeefuld Olie og spiser lidt Vandgrød. Hans Uvenner kaldte ham Vandgrød med Olie, og saa fik de Bank. - Fru Maren Gjedde eiede et stort Gods et Par Miil fra Byen og var Enke efter en Adelsmand. Han havde ægtet hende, skjøndt hun kun var en fattig Præstedatter; men da han døde et Aars Tid efter Brylluppet, vilde Familien drive hende fra Eiendommen og have Stamgodset solgt. En Mængde Processer 27 bleve begyndte imod hende og en Mængde Udpanninger og Uretfærdigheder fandt Sted ved den bestukne Birkedommer; man plyndrede ved høilys Dag hendes Skove, og i de slette Kornprisers tid forhindrede man hende ydermere fra at faae Jorderne dyrkede og lagde Beslag paa Fæsteafgiften; men hun udholdt alle Forfølgelser, trodsede de haardeste Savn, veg ikke fra Gaarden, skjøndt man engang midt om Vinteren kom og tog Kakkelovnene bort, afslog alle Tilbud om en stor Sum Penge: hun vilde efterlade sin Son det store Stamgods, om hun saa selv skulde døe i Elendighed. Nu vare alle Processer vundne, nu blev Skoven fredet og Marken dyrket, nu byggede hun Gaarden om, og nu dansede hun med Doctoren, medens hendes Øine fulgte Sønnen, den femtenaarige, ranke, rødmissede Stamherre, der dansede fjernere med Agentens Datter Ottilie.

Næstefter dansede Kjøbmand og Brændeviinsbrænder Jacob Lund, Capitain for Byens Borgervæbning, en mager, stram, knokkelstærk, høitanseet Mand, med Agentinden, en munter, brunet og temmelig fyldig Dame, lidt over de Trediv.

Næst da dansede Catechet Qvistgaard med den gamle, rige Bager Olsens Datter. Han var godt lidt i Byen, og det Værste, de unge Piger vidste om ham, var, at han nok beredte sig paa at frie til Jomfru Olsen, og det Værste, man fandt ved hende, var, at hun allerede lagde Ansigtet i Præstekonefolder.

Saa dansede Agenten med Proprietair Hasles Frue, Moder til fire tilstedeværende Pigebørn. Hun havde tidligere været Gouvernante, men havde opgivet Opdragelsesvæsenet, da hun blev gift.

Dernæst dansede Kjøbmand og Brændeviinsbrænder Gjern med Mdm. Nebel, Møller Nebels Kone. Kjøbmand Gjern var i Compagni med sin gamle Fader, om hvem der gik det besynderlige Sagn i Byen, at han for mange Tider siden formedelst en slem Assurancesvig havde været dømt til Slaveriet, men var sluppen fri mod at betale en stor Sum Penge aarlig til Kongens Kasse, og at derfor kunde han aldrig komme videre, uagtet han havde den største Handel i hele Byen. Man sagde, at han havde Lænkerne hængende over sin Seng og maatte stille sig engang om Aaret til Mønstring, og skjøndt han aldrig fjernede sig fra Byen, blev det dog bestandig paastaaet, men ganske hemmelig. Den unge Gjern var en høi, svær, 28 bredskuldret Mand, paa hvem Rygtet kunde gnave længe, inden det fik ham lagt i Graven.

Saa dansede Apotheker Schrøder med sin Kone. Han havde giftet sig med sin Tjenestepige og dansede altid med hende, fordi han frygtede, at Andre ikke skulde vise hende den tilbørlige Opmærksomhed, skjøndt hun i Virkeligheden blev holdt i Ære af Alle, deels formedelst hendes Beskedenhed, deels fordi hun var en trofast og dygtig Huusmoder.

Dem fulgte et feiende Par, Fuldmægtig Schytte med Proprietair Thybjergs blonde Datter. Schytte var Fuldmægtig hos Kammerraad Rostgaards og den smukkeste unge Herre i Staden; imellem de unge Damer var en Aftale - man vidste ikke, om den var stiltiende, eller om den blev brugt som Paaskud, men Mening var: at de dansede med ham og inclinerede for ham for at ærgre Fru Rostgaard. Om de ærgrede Fruen, er usikkert; vist er det derimod, at de glædede Fuldmægtig Schytte.

Frem dandsede derefter Krigsraad, Møller Nebel med sin Hustru. Han havde i Krigens Tid været Maanedslieutenant og var derfor, da han senere udmærkede sig ved et Mølleanlæg, bleven Krigsraad. Efter at have været Lieutenant var han bleven Kaper og havde gjort sin Lykke ved det, hans Navn betød paa Tydsk. Thi da han engang laa ude i Storebelt og blev overfaldet af Taage, stødte han paa en engelsk Coffardifarer, som han gjorde til Prise tæt under et engelsk Krigsskibs Kanoner. Han var en lille tyk Mand og dandsede med sin høie, magre Kone, fordi hun ellers kneb ham, sagde Folk.

Hvorledes adskillige af disse havde lært at dandse, vides ikke; naar man saa paa dem, fristedes man undertiden til at troe, at de ikke havde lært det.

O, ja, naar man seer et saadant Selskab, leer man ad de kantede, barokke Figurer, eller føler sig ilde tilmode mellem deres prosaiske Alvor og Gravitet. Men der kommer maaskee en Tid, da man har været ude at søge efter de Idealer, som dengang foresvævede Sindet og gjorde det længselsfuldt-misfornøiet eller utaalmodigt-spottende, og da vilde man maaskee give Meget til, om man igjen kunde see hine Figurer og være sammen med dem, om Tiden vilde gaae tilbage, om de kunde staae op af Gravene og atter vise sig i den 29 vante Dragt og med de vante Ansigter, medens man selv var Barn igjen.

De yngre Par dandsede smilende, gjækkende, der var saa megen Friskhed og Munterhed, saa liden Sorg for Livets tørre Prosa, Hjerterne sloge saa let og varmt, og den største Kummer i Verden syntes dem Alle at maatte være Kjærlighedssorg.

Fagre, fagre, Krigsmand!
Døden skal du lide!

Naar tyve Aar ere hengaaede, dandse I som Hine.

Og Hvo der kommer allersidst
Skal i den sorte Gryde.

Dog, hvortil disse melankolske Tanker, medens Musikken lyder og »Dansen gaaer saa let gennem Lunden« eller mere nøiagtig: saa temmelig let over Gulvet.

Byfogdens Kone var upasselig og derfor ikke tilstede. Byfogden havde derimod indfundet sig og bevægede sig, efter en kort Dands med Mdm. Krøyer, ensom mellem de Dandsende. Han var en lille, spinkel Mand med en sygelig Ansigtssfarve og bekjendt for den Særegenhed, at saasart han havde faaet samlet hundrede Daler, lagde han dem tilside, og naar der saa i Huset forefaldt nødvendige Udgifter, inden nye Sportler indkom, gik han ud i Byen og laante Penge. Men han havde forresten Ord for at være en redelig Mand, og man vænnede sig til hans Særhed. Han bar denne Aften som sædvanlig sin røde Kjole og fulgte sin gamle Vane at lude med Hovedet og stikke Hænderne i Baglommerne, hvorved han paa en paafaldende Maade blottede den Deel af Legemet, som Skjødernes vare bestemte til at skjule. Medens han paa denne Maade gik om og sagde Høfligheder, var Kammerraaden ligeledes beskjæftiget med at vise Galanteri med Tommelfingrene i Beenklædelommerne og spillende Fingre. Saaledes gik de om i nogen Tid, indtil de mødtes og bleve enige om et Parti Piquet, og Sandsynligheden er for, at de da toge Hænderne af Lommerne. 30 Medens de Voxne dandsede, kom Børnene igjen frem og en og anden Herre tog en lille Pige, og et Par unge Damer slæbte hver paa en lille Dreng. Man forsøgte derpaa igjen med større eller mindre Oprigtighed at faae Børneballet istand; men det mislykkedes paany. I et Hjørne af Salen sad imellem Tilskuerne et Ægtepar med to Børn, en Dreng og en Pige. Saavel Ægteparret som Børnene havde ikke rørt sig fra den Plads, de havde indtaget ved deres Ankomst, men sad i beskeden Taushed og saa til. Det var Kjøbmand Manuel Mendoza og hans Familie. De vare Jøder, men saakaldte portugisiske eller egentlig spanske Jøder. Deres Slægt var indvandret i Danmark for meer end hundrede Aar siden; dog med Undtagelse af, at denne lille Familie talte Dansk, havde den ikke tabt nogen af de Egenskaber, hvormed Forfædrene vare komne: af den strenge, religiøse Afsluttethed, det fremmede, østerlandske Physiognomi eller den ængstelige Tilbageholdenhed, som var bleven Slægtens anden Natur, siden den gennem utallige Forfølgelser havde bevæget sig nordpaa efter at være flygtet fra Sevilla. Mendoza, hans Hustru og Børn lignede ganske de faa andre Jøder i Byen, paa det nær, at det Hvide i deres Øine var blaaligt og Øienhaarene usædvanlig lange. Men saa stor var Virkningen af dette lille Kjendetegn eller af Navnet, der vidnede om det skønne Spanien, eller af den stille Stolthed, som Familien bevarede ved Erindringen om Riddere og Dons blandt Forfædrene, eller af dens Formuenhed eller af Alt dette tilsammen, at man næsten agtede dem lige med Christne og uvilkaarlig syntes, at der var noget ganske Andet ved disse Jøder, der længtes efter Spanien og bade til Jerusalems Gjenopbyggelse, end ved de andre Jøder, der kun havde eet Fædreland foruden Danmark.

Da man atter søgte at fremtvinge Børneballet, sagde en lille Pige med et Ansigt, der bævede paa Vei til Graad: Alfons og Bella kan dandse Spansk. Alfons og Bella eller Isabella vare Mendozas Børn.

Ved at høre deres Navne blive nævnte, trak de to Børn sig skye tilbage, ligesom de vilde skjule sig i Folderne af Moderens Kjole.

Aa, lad Deres Børn dandse! lad os see den spanske Dands! bad man Ægteparret, idet man stimlede

sammen.

Det varede en Stund, inden det kunde skee; men endelig sagde Faderen med dæmpet Stemme nogle Ord i et fremmed Sprog, og 31 pludselig reiste Drengen sit Hoved som en Stridshest, naar den hører Trompeten, og den lille Pige fulgte bleg, men rolig sin Broder ud paa Gulvet.

Musikanterne kunde ikke spille den fremmede Dands, og Børnene maatte selv synge. Der var en lille Indledning, nogle faa Strofer, som Alfons sang til sin Søster, og de klang som krigersk Marsch; Lyden af det fremmede Sprog var som Duften af en exotisk Plante. Tilhørerne troede, at det var Spansk, og henryktes, men det var Hebraisk, det var Mirjams Sang over de slagne Ægyptere. Saa kom selve den spanske Dands, og de to Børn begyndte de lette Bevægelser, de yndefulde Svingninger. Livligere og stærkere blev Bevægelsen, høiere Sangen; Børnenes Øine funkede, og Faderens Øine skjøde Lyn; Moderen sad med nedslaaet Blik og dybtaandende Barm. Pludselig standsede det, og Børnene skyndte sig hen og skjulte sig bag Moderen.

Der lød intet Bifald og ingen Tak, skjøndt især Drengens Stemme var beundringsværdig smuk. Men Tilskuerne, der ikke vare vant til at see nogen Slags Forestilling, havde følt Undseelse paa Børnenes Vegne over, at de saaledes gave sig selv tilbedste og gjorde noget Usædvanligt. Man vilde ikke have gjort det Samme, »ikke for aldrig det«.

Kun Værtinden sagde Forældrene et venligt Tak og bød hvert af Børnene et Stykke Appelsin, den gyldenrøde Frugt fra Forfædrenes Hjem. Hun førte ogsaa Otto hen for at takke dem, og da Drengen havde overvundet den første Undseelse, følte han sig saa vel ved at tage Alfons og Isabella ved Haanden; thi han havde staaet fortabt i Beundring, som om det var Engle, han saae. Ogsaa Emilie kom til og var barnlig blid og kjærlig mod Alfons. Det var fire usædvanlig smukke Børn: Otto med det aabne, sunde, kjærlighedsfulde Ansigt og med et Haar, der endnu hang i guldgule Lokker, Emilie med det livlige og dog dybe Blik og med de tidlig udviklede, skjønt formede, skjemtende, drillende, bløde Læber; Alfons med et drømmendelidenskabeligt Udtryk i de sorte Øine og med en Blanding af Skyhed og Snildhed i Physiognomiet, Isabella med det blide, ydmyge, brune Ansigt. Der gik et Øieblik en poetisk Luftning over de Tilstedeværende; de følte, at de saae noget Skjønt. En fremmed Tilskuer skulde maaskee tankefuld have tilføiet det Spørgsmaal ved sig 32 selv: Ere de bestemte til at visne i Hjemmet, eller, hvis de skulle ud, hvorledes ville de da komme tilbage? Hvorledes vil dette Blanke see ud, naar Verden har grebet paa det?

Klokken ni bleve Børnene hentede hjem, og nogle af de Ældre fulgte, blandt dem Mendozas. Kun Otto og Emilie fik ved særlig Gunst Tilladelse til at blive længere oven Senge. Emilie var bleven stille og ydmyg denne Aften. Da de andre Børn vare borte, søgte hun og Otto til et Sideværelse, der stødte op til Salen. Her gave de sig til at løbe omkring et rundt Bord; de forbandt ingen Leg dermed, men vedbleve at løbe i Taushed, snart ved Siden af, snart efter hinanden. Gemyttet var opfyldt af den fremmede Melodi, de havde hørt, og af den fremmede, eventyrlige Dands; enkelte afbrudte Ord, Kjærlighedsord, trængte til dem fra et ungt Par, der et Øieblik sad nær Døren, eller skjemtende Ord, der skjulte Elskovstanker, naaede til dem fra Par, der engang imellem hvilede i dette Sideværelse. En erotisk Duft omgav Børnene, deres Sjæle indsugede den ubevidst. Hvad man sagde, var jo egenlig ganske uskyldigt, og man generede sig ikke for Børnene, der syntes saa beskjæftigede med Leg; men smaa Gryder have ogsaa Øren, og det er mærkeligt, hvad man kan huske at have hørt i sin Barndom, skjøndt man dengang ikke ret forstod det.

Skal vi ikke have lidt at spise, Moer? Mandfolkene er bestemt sultne, sagde Krøyer, da en Dands ophørte.

Jeg tænker, Pigerne og Konerne med, svarede Mdm. Krøyer sagtmødig. Ja, vedblev hun med hævet Stemme: De er Alle velkomne, det veed De nok. Men jeg har kun beredt mig paa Aftensmad til Børnene, saa De maae tage tiltakke og selv hjælpe til ved Anretningen. De flinkeste Mandfolk kan følge med ud i Spiskamret.

Dette var et dygtigt Hib til Fru Rostgaard og hendes glimrende Bord, og maaskee ramte det brede, tunge Slag ogsaa Agentens. Krøyer gjorde kun sjelden Selskab, og naar det skete, fik Gjæsterne altid den simpleste Beværtning; men de morede sig alligevel.

Allesammen! Vi hjælpe Alle til! blev der raabt. Vi dandse ud i Kjøkkenet! blev der tilføiet, og i et Nu vare Parrene opstillede, og Musikken drog foran gennem alle Værelser, ud i Kjøkkenet. Det var et mægtigt Kjøkken, lige saa stort som Balsalen; det lange 33 Kjøkkenbord var skuret saa hvidt, saa hvidt! Lyset straaede fra de tætte Rader Tallerkener i Tinrækken og fra en Mængde blanke Kjedler og Kasseroller over Skorstenen.

Fru Rostgaard satte sig med den elskværdigste Mine paa Huggeblokken; Kammerraad Rostgaard spadserede med lange Skridt og stærkt spillende Fingre hen til Mdm. Krøyer ved Spiskammerdøren og sagde: Et charmant Kjøkken, lille Madam Krøyer! Et charmant Kjøkken! og bukkede. Byfogden trængte ind i Spiskamret, greb en stor Skinke, bragte den hen paa Kjøkkenbordet og gav sig til at skjære for. - Feiler Du Noget? Ønsker Du Noget, allerkjæreste Ellen? spurgte Kammerraaden, ilende hen til sin Hustru og ilede strax fra hende igjen. - Lang mig den Steg med den grønne Garnering! raabte Agenten, og da han fik den, satte

han sig hen i Skorstenen med Fadet paa Skjødet og skjar for. - Hvo kan skjære Brød? spurgte Mdm. Krøyer og holdt et stort, bruunt, hjemmebagt Brød i Veiret. - Jeg! skreg Dr. Siemsen. - Nei, lad Capitainen, her er en Sabel, svarede Mdm. Krøyer og rakte en lang Brødkniv ud. Her er Smør, vedblev hun, lad Kjøbmand Gjern og Doctoren komme, det er de to stærkeste Mænd i Byen. De to Udvalgte forsvandt i Spiskamret og kom lidt efter ud med en Tønde Smør, som de vrikkede frem midt paa Kjøkkengulvet. - Lad nu Pigebørnene gjøre Kreds om Tønden og smøre Mad og fjas ikke med dem saalænge, sagde Mdm. Krøyer; der, Krigsraad Nebel, er et Brød og en Kniv, hjælp De ogsaa til. Forvalter Thybjerg, De er saa lang, ræk De op og tag mig en Ost ned deroppe fra Hylden ... See saa, mine gode Venner, nu er det ikke min Skyld, hvis I ikke blive mætte.

Tjenestepigerne bragte et stort Bord, hvorpaa de satte Melk, Mjød og Øl; dybt inde paa Skorstenen snurrede Vandet i den store Theekjedel, medens Krøyer havde udsøgt sig en Krog, hvor han i Ro kunde udpresse Citroner til Punschen, og medens Værtinden endnu rakte adskillige Redskaber ud, saasom Knive, Gafler, Tallerkener og Glas.

Det er charmant, det er deliciøst, delicat, ganz vorzüglich! sagde Kammerraaden; jeg troer saamæn, jeg skal have et Stykke Mad.

Her, Kammerraad! lød det fra Skorstenen.

Her, Kammerraad! fra Smørtønden.

Her, Kammerraad! fra Capitainen. 34 Snart havde han Hænderne fulde og Munden fuld. Det er charmant, mumlede han. Hvad mener Du, allerkjæreste Ellen?

Jeg mener, svarede Fru Rostgaard med sin smukke, behagelige Stemme, jeg mener, at Mdm. Krøyer er en fortræffelig Værtinde, og jeg vilde ønske, at jeg kunde gjøre mit Huus saa indbydende som hendes.

I dette Øieblik var Fru Rostgaard atter Dronning, ved sin Ydmyghed; thi hvo som siger en Compliment, er Dommer.

Og dette skal være Madam Krøyers Skaal! begyndte Doctoren.

Og Skam faae Den, som ikke
Madam Krøyers Skaal vil drikke!
Hurra! Hurra!
Den Skaal var bra',
Hurrah!

Nok en Mal, Hurra! Nok en Mal! Hurra-h!

Mdm. Krøyer traadte frem og sang:

Og dette skal være Børneballets Skaal!

Hurra!

O. S. V.

Børneballet leve! Og alle store og smaa Børn! raabte Doctoren.

Doctor, hviskede Mdm. Krøyer ham i Øret, Recepten lyder paa tre Glas, ikke mere!

Ikke en Draabe mere! hviskede Doctoren; det var jo Synd at banke disse skikkelige Mennesker. Men troer De ikke nok, at jeg iaften kan drikke fire? Jeg har alt faaet to.

De er jo Gjæst i vort Huus, og dersom De vil drikke en heel Tønde, skal jeg selv dreie Tappen om.

Ikke en Draabe meer! Tre Glas! Eet endnu! De skal see, hvor jeg 35 skal holde godt Huus med den ene lille Smule - blot Ingen støder til mig og spilder det!

Der var Skjemt og Latter mellem de Unge; men man spiste i Hast; thi man vilde ind og dandse igjen. Mdm. Krøyer sagde, at de skulde dog give lidt Tid endnu, og aabnede en Dør ind til et stort Aflukke, hvorfra en frisk, behagelig Duft strømmede ud. Der laae Æbler og Pærer omhyggelig ordnede paa Gulvet og paa de talrige, brede Hylder. - Nu maae De være artige og gaae forsigtig ind En for En og vælge, hvad De vil have, sagde Mdm. Krøyer.

Agenten satte Tallerken og Glas fra sig i Skorstenen, reiste sig op, slog sig paa Maven og sagde: Nu begynder jeg at blive i godt Humeur. Nu skal vi Gamle, F. g. m.! have en Pibe og et Slag Kort, og det hjemme i min Stue! Hei! I Unge skal Alle følge os Gamle over! Jeg fører op! Kehraus!

Agenten tog Mdm. Krøyer, de andre Par ordnede sig, og efter en Svingom om Smørtønden greb Agenten et Tællelys og med Musiken foran sig førte han Dandsetoget gennem Værelserne, hvor saa mange Cavalierer, som kunde, forsynede sig med Lys, og saa dandsede Toget ud paa Gaden. I den stille, stjerneklare Efteraarsaften vedbleve de fleste Lys at brænde, især fordi Steenbroen og dens Huller fremtvang en meget forsigtig Dands. De to Børn løb efter med hinanden i Haanden, skjøndt de længe af Søvnighed havde havt Møje med at holde sig paa Benene. Den flagrende Lysglands under den mørke Stjernehimmel og ledsaget af Musik forekom dem som en Drøm og stod i senere Tider for dem som et forunderligt, storartet Eventyr. Agenten og »de Gamle« blev satte af, og Toget dandsede tilbage og begyndte forfra paa Molinasco'er, Holsteenskvalse, Langengelsk og Bøhmerdandse.

Hvad er her paafærde saa sildig? Klokken er over Ti! sagde Politibetjent Green og stak sit lange, magre Ansigt ind ad Vinduet.

Krøyer rakte ham et Glas Punsch og en Mark; begge Dele gled hurtig i Green, det Ene i hans store Lomme, det Andet i hans storkeagtige Hals. Greens skrækindjagende Ansigt var det Sidste, som Otto saae; de trætte Øienlaag faldt til; Emilie laa allerede i en Krog og sov paa det bare Gulv. Hun blev opsamlet henad Midnat, da Hver beredte sig til at gaae, kjøre eller ride til Sit, og da 36 Kammerraaden sad ude i Viernervognen og raabte: Feiler Du Noget, har Du glemt Noget, allerkjæreste Ellen?

Fjerde Capitel

Mdm. Krøyer var endnu saa ung, og hun hengav sig saa hjertelig til den Glæde at have Gjæster og see dem glade, at hun hele Aftenen ikke havde tænkt paa Otto. Desto skarpere var maaskee Øie og Øre den følgende Formiddag, da Ane Krøll og Peter kom over og bade om, at Otto maatte følge med dem ud i Egnen til en Skovfoged og plukke Hasselnødder.

Saasnart Otto saae Peter, raabte han med angrende Miner: Om Forladelse, Peter, vi havde Børnebal iaftes! Hjertet trak sig vist et Øieblik sammen paa Peter; men han satte et dumt Ansigt op, som om han ikke forstod, hvad Børnebal var. Ane Krøll fandt det altfor naturligt, at hendes Dreng ikke havde været indbudet, og havde altfor meget Fattigdommens Tact overfor Mdm. Krøyer, til at hun skulde vise den ringeste Bevægelse. Ottos Ord klang hen tilsyneladende saa upaaagtede, at han selv blev undseelig over dem og kom til at sætte et ligesaa dumt Ansigt op som Peter.

Men Mdm. Krøyer, der alligevel var bleven lidt forlegen, svarede hastig paa Anes Indbydelse, at hun vilde gaae ud og spørge sin Mand.

Krøyer raabte: Aa, lad ham gaae med Ane! Lad ham kun komme mellem Drengbørn; han har saa ikke Godt af at løbe bestandig om med Tøse!

Der blev da fremtaget en gammel Haglpose, som Otto skulde have at sanke Nødder i, men som foreløbig blev fyldt med Hvedebrød og Candissukker til Skovfogdens Børn; endvidere blev afveiet et Fjerdingspund Kaffebønner, som Ane skulde tage med til Skovfogdens - thi for Intet skulde Kjøbmandens Søn naturligviis ikke beværtes. Tilberedelserne havde for Otto noget Høitideligt, som om det gik til en stor Fest, og efter at han urolig havde seet snart paa den Ene, snart paa den Anden, spurgte han, om Emilie ikke skulde med. 37 Vist ikke, hvor kan hun være med at plukke Hasselnødder! blev der svaret, medens man satte ham Huen paa Hovedet og gav ham Haglposen i Haanden, og afsted gik det.

Han havde spurgt og taget imod Afslaget med et saadant Udtryk, at Moderen blev forbauset og urolig over denne vedvarende, voxende Ømhed i et Barnehjerte.

Gid han var et Grevebarn! sagde hun til sig selv - som om en høiere Stilling i Samfundet sikrede Menneskene mod Følgerne af deres Tilbøieligheder.

Hun begreb ikke, hvorledes hun skulde lede denne Natur; kun Et stod bestemt for hende: at han maatte løsnes fra sine Omgivelser, Emilie og Peter kunde ikke være hans Livsformaal, og hendes Pligt var det, lempelig og skaansomt at tilveiebringe en Adskillelse.

Krøyers Ord, at han havde godt af at komme sammen med Drengene, vare som Lysglimt for hende, og pludselig faldt det hende ind, at Møller Nebel havde Drengbørn paa hans Alder, og Nebel boede en halv Miil fra Byen: der kunde det være passende at sende Otto hen i kort Tid, til en Prøve. Og - hvad der forekom hende næsten som et Vink fra Oven - et Øieblik efter at hun havde fattet denne Beslutning, kom Mdm.

Nebel, med hvem Sagen snart var afgjort.

Imidlertid fortsatte Ane Krøll med Otto og Peter trøstigt deres Vei, stadig glædende sig til at skulle plukke Hasselnødder. Hvad Glæde er der egentlig herved? Nødden er ikke saa skøn at see til og giver ikke den røde, liflige Saft som Hindbærret, der plukkes i det forarsfrode Krat, eller som det af hvide Blomster fødte Kirsebær, der svulmende hentes ned fra Skjulet under det mørkegrønne, solvarme Løv. Men Nødden i det bleggrønne Hylster er Aarets sidste Frugt, simpel og stærk som vort danske Efteraar. Man vandrer i den kraftige Luft gennem Skov; tørre Kviste briste under Fødderne, Solen spiller paa det mangefarvede Løv, der før det dør, faaer Udseende af nyt, stærkt Liv. Man har en kroget Stok og bøier dermed Grenene til sig, man griber Nøddeklyngen, hvis Grenen ikke svipper bort og slaar en Anden i Ansigtet. Mens Karlen og Pigen staae hver paa sin Side af Busken, hænder det maaskee, at Karlens Mund istedenfor Nødder søger Pigens Mund. Men hvad kunde dette fornøie Ane, Peter og Otto? Og dog gik de og glædede sig til at 38 plukke Hasselnødder. Ja, maaskee er der ingensomhelst Fornuftgrund at give til den hele Fornøielse. Vore Glæder stemples til Betydning af vort Sind; Sorgerne komme helst fuldt prægede og stemplede.

Men naar Fattigfolk indbydes til Fattigfolk, kan der let komme Hinder - eller, som Ordsproget siger: Fattig Mand har kun een Lykke, og den er tynd. Da de kom til Skovfogdens, vare alle Husets Beboere, paa Konen nær, til Klapjagt, og der kunde ikke blive plukket Hasselnødder den Dag.

Saa begav man sig paa Hjemveien, og hjemme fik Otto den Trøst fremfor de Andre, at han maaskee næste Dag kunde komme til at plukke Nødder, han skulde ud at besøge Nebels.

- Otto løb og legede lystig med Drengene og var næsten vildere end de. Han vilde op i Møllehatten, see ned i Kværnene, og Svenden sagde i dødelig Angst: Gid S- havde den forbandede Dreng! Hvad skal jeg gjøre, naar han kommer til Ulykke! - Saa vilde han op ad Møllevingerne, da de et Øieblik stode stille, og Nebel bankede sine egne Dreng, da han ikke turde banke Otto.

Men, da Mørket faldt paa, og de samledes i Stuen til Aftensmaaltidet, blev Otto alt meer og mere stille og spurgte jevnlig: Kommer Jørgen ikke snart? Han antog, at Jørgen nødvendigviis maatte komme og hente ham. - Spiis Du bare, min Dreng, sagde Mdm. Nebel; men Otto sagde med Taarer i Øinene: Bare Jørgen ikke har glemt mig. Det havde begyndt at regne og blæse, og jo mørkere det blev, desto høiere steg Ottos Angst for, at han skulde blive glemt ude; da Skodderne bleve lukkede, og der blev rigtig hyggeligt hos Møllerens, tog hans Hjemvee aldeles Magten over ham. Da Møller Nebel saae den dødelige Angst i Drengens Øine, blev han ganske bange, men vidste ikke at finde Raad. Det bedste Raad, han vidste, Prygl, turde han ikke anvende, betvang derfor sig selv og sagde saa mildt som mulig: Det er jo ikke Veir at jage en Hund ud i, Otto; kan Du nænne, at Jørgen skal ud i det Veir? Du skal faae en ordenlig varm Seng inat, og imorgen tidlig skal jeg selv bringe Dig hjem!

O, Gud! hulkede Otto, blot der ikke skeer Fader og Moder en Ulykke inat!

Mølleren og hans Kone saae paa hinanden. Han kan da ikke hjælpe dem mod en Ulykke, stakkels Dreng! sagde Konen ganske bleg.

39

Han maa hjem! sagde Nebel resolut. Kom, giv ham hans Tøi. Lad Enspændervognen kjøre for Døren.

De kom ud i Døren; Vinden slog den i og op, Regnen pidskede imod dem, det tudede omkring Møllen og Vingerne susede som vrede Aander.

Nei, sagde Nebel, jeg kan ikke forsvare at jage Dyret ud i det Veir, endsige mig eller Drengen. Men lad os sidde oppe med ham, til det dages, og saa skal en vis Mand hente og flytte og føre mig, inden jeg skal tage fremmede Børn i Huset igjen. Spænd fra og sæt den Graa ind i Stalden!

Otto havde seet den gode Villie og begyndte at føle, hvor uskjønsom han var imod de fremmede, velsindede Folk. Han søgte at tvinge sine Taarer tilbage og sad og rystede af Angst, indtil han faldt i Søvn.

Moderen hørte med Misfornøielse Beretningen om Ottos heftige Hjemvee; om den end vakte en stille Glæde i hendes Hjerte, stod den dog hendes Forstand og Villie i Veien. Men efter et saadant mislykket Forsøg, som nu var gjort, bliver et nyt Forsøg vanskeligere, især naar tusinde Smaating i det daglige Liv adsplitte Tankerne og Sindets Energi. Skolelæreren, der var bleven urolig over Skoleforsømmelsen, kom ned. Det var en aldrende theologisk Student, der havde drevet om for mange Smaastorme og endelig var bleven kastet iland paa denne Kyst, gift med en Bondepige fra en Herregaard, hvor han havde været Huuslærer. Han var i Besiddelse af mere Snildhed og flere Kundskaber, end hans Ydmyghed og Fattigdom lod formode. Moderen raadførte sig med ham, uden Haab om at faae et godt Raad, men fordi hun trængte til at tale om sit Barn. Skolelæreren sagde: De skal ikke være saa mismodig, Mdm. Krøyer; Otto har et udmærket Hoved, han bør studere; lad os læse dygtig med ham, det vil give ham den rigtige Retning, og naar jeg ikke kan lære ham Mere, bliver der jo altid Leilighed til at sende ham til Kjøbenhavn.

Derved blev det. Tiden gik hen, og flere sammenstødende Begivenheder maatte tjene til at sønderrive, hvad der ikke med Lempe lod sig løse.

40

Femte Capitel

I de store Stæder hører man, at Vinteren gaaer og Foraaret kommer, men seer det ikke. Man er afskaaret, Skibet staaer paa det ensomme Bjerg, og udenfra kommer Budskabet: Nu svinde Vandene. Men om ogsaa den nye Sol sender sit Olieblad og Violer bringes ind i Kræmmerhuse, stiger man dog ikke strax ud; man venter, til Alt er ryddeligt, Veien jevn, Skov og Mark gjort comfortabel, og begiver sig da ud for at tage det Hele i Øiesyn.

Men ude paa Landet eller i de smaa landlege Byer der føler man al Naturens stille Liv i sin Nærhed. Der har man ud paa Sommeren en Dag seet Storkene forlade deres huuslige Ensomhed og samles til et stort Møde, hvor der bliver samtalet og raadslaaet med stor Alvor og Tiden til Afreisen formodenlig bestemt, hvorpaa hvert Ægtepar igjen begiver sig til Sit. En Morgen ere de borte, og snart skal Skov og Mark staae afbladet, ligesaa taus og forladt som deres Reder. I de mørke Nætter drage Vildgjæs og Krager med hæse Skrig gjennem Luften; Stormene komme, afrive det sidste Løv og hvirvle det om; Skoven svaier og stønner som i Livets sidste afmægtige Kamp mod Vinteren, der om kort Tid skal indhulle den i sit Liglagen. Nu ruge de korte, mørke Dage over By og Land. Pleilen lyder i Loen, Faareklipperen sidder i Borgestuen og klipper Skindene; Røgteren bringer en Aften et for tidlig født Lam og varmer det ved Ovn; Avlskarlen har etsteds i en Mose fundet en Vibe i Dvale, viser det »sølle Kræ« frem, men det dør under hans Hænder, til almindelig Beklagelse - man har om Vinteren saa dyb en Kjærlighed til det Liv, man om Sommeren gaaer ligegyldig forbi eller dræber. Man kjører i Slæde eller Kane, holder en glad Juul, har slaaet Kors paa alle Ladeporte for at være fuldkommen tryg, finder, at Vinteren dog ogsaa er en frydelig Tid; men naar Kyndelmisse er forbi, begynder man dog at længes ud fra den som af et Fængsel.

Da føler man en Dag, at der etsteds maa være Blomster; thi der er kommet et Smil over Vinterens Ansigt; man rydder op i Sneen, og see! der staaer en lille hvid Blomst med blege, grønne Striber og med smalle, gule Tunger. Den hedder med Føie Vintergjæk; thi den har gjækket Vinteren, draget sin Hvidhed af Sneen, tillistet sig 41 Farver ad ukjendt Vei og staaer i skjelsk Ydmyghed med bøiet Hoved under det kolde Dække. Kort efter reiser sig i Haven en større hvid Blomst paa sin smækkre, grønne Stilk; den synes i sin Sempelhed at være en jomfruelig, hellig Blomst, i Slægt med den Gjenopstandelsens Høitid, da den viser sig. Og saa komme de duftende Violer! Men i Forveien er Stæren kommen; Bogfinken, Droslen, Dompappen, Sidskenen, Lærken lade høre fra sig, hvis man vover sig ud i den solbeskinnede, smeltende Snee, mellem pibende Vandløb og sort, blød Muld; Snæppen »smidsker« og »brummer« og forraader sig selv for Jægeren, Viben indfinder sig eller reiser sig af Mosen og skal snart hilse de Pløiende med sine ængstelige Skrig, Storken spadserer en Dag saa rolig ude i Engen, som om den aldrig havde været borte, man seer efter dens Bryst, hvilken Sommer den bebuder; paa alle Buske er Knopper, Katten sidder ude paa Trappen, stryger sig om Skjægget og bebuder en Soldag, Svalen kviddrer - o, nu veed Alverden, at det er Foraar.

Men see, indad Byens Port drager et stort Tog og forkynder høit, at nu bringer Vaaren os den danske Sommer! De ride Sommer i By.

Det var Skik, at Gaardmandssønnerne henad Mai bragte deres Hatte til Kjøbmændenes Koner, og disse maatte, hvis de ikke vilde bortjage Kunderne, udpynte Hattene med en stor Mængde Baand af alle Farver, med Guld- og Sølvbrokade o. desl. Hertil blev føiet som Laan Guldkjeder og Smykker, der tilligemed de flagrende Baand og den glimrende Brokade bedækkede Hattene og dannede en meget kostbar, men temmelig barbarisk Pynt. Paa Festdagen kom da det pyntede Tog tilhest, med grønne Grene i Haanden og med Musik i Spidsen og drog ind i Kjøbmandsgaardene. I Stadsstuen stod et opdækket Bord, og efter Frokosten spillede Musiken. Formanden eller Skafferen bød Husmoderen til Dands, og hun »gav ham sin Dands igjen«. Alle andre kvindelige Personer, Tjenestepigerne og Børnene indtil de allermindste fik og gav ligeledes deres Dands, hvorpaa Toget begav sig ud i Gaarden, steg tilhest og i en Slags Slagorden rykkede frem til Huusdøren. Skafferen bød med høi Røst Familien hjem til sig til Gilde, og hans Hjælper eller Medskaffer udviklede Indbydelsen nærmere: »Hvo der vil sidde godt, tager Jynde med, hvo der vil æde godt, tager Kniv og Gaffel med«, sagde han i en traditionel, snøvlende Tone, idet han dreiede 42 Hatten. Naar han var færdig, holdt han Hatten frem, og saa lagde Kjøbmanden Sølvpenge og Æg deri.

Ved Bondens Gilde blev man modtaget paa det gjæstfrieste. Man blev øieblikkelig sat tilbords og fik Suppe, Klipfisk, Brændeviin, Smørrebrød, Kaffe og Brændeviin. Saasart en Vogn bragte nye Gjæster, blev

der anrettet paany, Suppegryden var bestandig paa Ilden, og i Kjøkkenet vare hele Dagen og Aftenen Piger beskæftigede med at knuse Klipfisken, uden anden Maskine end deres Hænder. Dandsen stod i Loen, der var behængt med Lagener og pyntet med Grønt, Karlene dandsede med deres Hatte, hvorfra Baandene raslede og Guldkjederne klirrede.

I det Aar, hvorom nu er Tale, fulgte Lykken ikke Sommer i By for det Krøyerske Huus.

Allerede henad Foraaret fik man Budskab om, at »Marie Elisabeth« var forliist, og skjøndt Skibet var assureret, følte Familien sig dog nedslaaet af Tabet og bar næsten Sorg som for en Afdød.

Nogen Tid efter kom en Skibsfører, Capitain Bolt, til Krøyer og foreslog ham en Speculation. Det tegnede til et overmaade rigt Frugtaar, og Bolts Plan bestod nu i, at Krøyer skulde sende ham med en Ladning Frugt til Bergen og tage Kommen i Hjemfragt. Skjøndt Foretagendet var usædvanligt, besluttede Krøyer sig dog rask dertil, gjorde Indkjøb af Frugt og udvidede Planen ved at tilføie noget Korn.

Vinden var gunstig, Skibet laa færdigt, Bolt indfandt sig om Aftenen hos Krøyer for at udstede Connossementerne. I samme Øieblik, som han skulde undertegne dem, rakte Kjøbmand Gjern Hovedet ind ad Vinduet og sagde: Aa, Bolt, kom ud et Øieblik, jeg har en vigtig Ting at sige Dig. - Jeg skal strax komme igjen, sagde Bolt, gik ud, gik ombord og seilede bort.

Bolt kom hjem fra Reisen og lod sig ikke see hos Krøyer, og da denne engang talte med Gjern om Sagen, sagde Gjern: Det gjør mig ondt, min Bro r, at jeg uskyldig har været Anledningen; men Du har jo Regninger og Beviser nok, giv Du dem til Procurator Basse og lad ham sagsøge Knægten. - Dette Raad fandt Krøyer godt, lod Basse hente og overgav ham Sagen.

Der hengik en Tid, og Krøyer hørte stadig Intet om Søgsmålet 43 mod Bolt, og engang, da Basse gik forbi, raabte han ud til ham: Heida, Basse, hør lidt. - Hvad vil I mig, Fatter? spurgte Basse og standsede midt paa Gaden. - Kom nærmere; jeg har Noget at tale med Dem om. - Jeg har ikke Tid, sig frem, hvad I har paa Hjerte, Fatter. - Hvad jeg har paa Hjerte, ja, det veed De da nok; hvordan gaaer det med Sagen mod Bolt? - Hvilken Sag? - Ih, den Sag, som De fik Papirerne og Regningerne til! - Hvilke Papirer? Hvilke Regninger? - Hvad for Noget? raabte Krøyer, De vil da ikke nægte, at jeg har overgivet Dem mine Regninger og Beviser for, hvad Bolt skylder mig? - Naboerne vare komne til Vinduerne ved den usædvanlige Ordvexling, og Basse vendte sig til dem, idet han pegede paa sin Pande: Gud veed, om det staaer rigtig til med Krøyer herinde? Jeg har hidtil kjendt ham som en ædruelig Mand, og det er jo desuden Formiddag. Vorherre veed, hvad det er for Papirer, han væver om. Farvel, Fatter Krøyer; møder jeg Dr. Siemsen, skal jeg sende ham ned til Jer.

De fleste kraftige, redelige Characterer have Noget tilfælles med Michel Kohlhaas, Forbryderen af Retfærdighedsfølelse. Krøyer brød sig ikke saa meget om Pengetabet; men denne frække Uærlighed vakte en utæmmelig Forbittrelse, han ilede fra Vinduet, og havde ikke hans Kone holdt ham tilbage, vilde han have styrtet ud efter Basse. Flere Timer tilbragte han nu med at lægge Planer til følelig at tugte Denne; men jo mere han tænkte, desto tydeligere følte han sig magtesløs overfor den snedige Procurator.

Imidlertid var Efterretningen om det Stedfundne faret som en Løbeild gennem Byen; men endskjøndt de Færreste i Hjertet tvivlede om, hvorledes Sagen virkelig forholdt sig, var det dog langt fra, at den blev opfattet og bedømt i sin Simpelhed. Under den almindelige Ivrighed levede gamle Fjendskaber op og søgte Tilfredsstillelse; man brugte sin Mening om Sagen som Vaaben og valgte altsaa den Mening, der syntes bedst tjenlig overfor Modstandere. Krøyer kunde ei blot ikke taale at høre ringeste Tvivl om den rette Sammenhæng, men forlangte ogsaa bydende, at hvo der vilde være hans Ven, skulde være hans Fjenders Fjende, hvad der umulig lod sig gennemføre, og som derfor kun skaffede ham selv nye Krænkelser. Endog med sin gamle Ven Agenten kom han paa en spændt Fod, 44 fordi denne vilde staae aldeles uberørt mellem Partierne. Den blotte Tanke om, at her kunde være Partier, at han selv skulde være Part og ikke Dommer, krænkede Krøyer.

Medens Krøyer og hans Kone med bittert Mismod omtalte alle de forskjellige Episoder, som indtraadte, lagde de kun lidet Mærke til, at Otto med stille Lidenskab antog sig deres Sag og led deres Lidelser. Uden tilfulde at forstaae, hvad der blev talt om, begreb han dog, at Nogle vilde hans Forældre ilde, og uden bestemt at vide, hvorledes han kunde gavne imod Fjenderne, stod han med mistænksom Ømhed stadig paa Vagt mod Omverdenen.

En Dag, da der ved Middagsbordet havde været en af de mismodige Samtaler og Mdm. Krøyer forgjæves havde søgt at formilde den Bitterhed, hendes Mand nærede, kom Emilie over. Mdm. Krøyer havde klaget over Hovedpine og lagt sig paa Sophaen, og Otto gik med Emilie ud i Haven. Hun mærkede, at han var forknyt, og hun gav sig til at tale med en usædvanlig stille Blidhed. Paa en underlig Maade blandede sig det Kvindelige, der kjærtegner og opliver, med det Barnlige, medens hun som en voxen Dame tog hans Arm. Hun talte om Fremtiden og sagde: Du skal jo være Student, og saa maa Du reise herfra. Men det gjør ikke Noget, jeg skal ikke forlove mig med Andre. Du maa studere til Byfoged, og saa kommer Du hjem. Men saa skal Du give Green Afsked, for jeg kan ikke udstaae Green; man kan jo aldrig mere faae Lov at komme op i

Dueslaget. Saa gaaer Du paa Bal i Din røde Kjole, og paa Kongens Geburtsdag fører Du op med mig. Og en Morgen gaaer Du ned til Fader og frier til mig. Jeg troer ikke, at mine Forældre har Noget imod Partiet, og din Fader heller ikke. Men der er alligevel store Hindringer, for jeg troer ikke, at Din Moder kan lide mig - og jeg kan heller ikke lide Din Moder.

Neppe havde hun sagt dette, før han med knyttet Haand slog hende i Ansigtet.

Hun gjorde først en Bevægelse, som om hun vilde fare løs paa ham; men i næste Øieblik vendte hun sig og gik ud af Haven.

Han blev staaende som fastnaglet og stirrede efter hende, og da hendes lyse Kjole forsvandt bag de halvafbladede Buske, bemærkede han først, at Aftenen var kommen, og det forekom ham, som om alt Lys og Solskin nu var forsvundet fra Jorden. 45 Han kom stille op til sin Moder og satte sig i en Krog. Hun sagde: Naar Du ikke er i Skole, løber Du med Emilie, og naar Du saa kommer ind, er Du bedrøvet over at skulle være hos mig.

Hans Læber bævede, og tunge Taarer hang i hans Øienhaar: Saaledes blev han lønnet for det uhyre Offer, hans sønlige Kjærlighed havde bragt!

Hun kunde i Skumringen ikke see ham og antog hans Taushed og Ubevægelighed for Tegn paa Trods, og medens Moderhertet smertelig beredte sig til at gjøre Afkald paa et Barns Kjærlighed, tænkte hun dog paa en endelig sidste Anstrengelse, for mulig at forebygge det.

Den følgende Morgen tidlig stod han ude paa Steentrappen og kiggede over til Agentens Gaard; men Emilie kom ikke efter Sædvane ud paa Trappen for at hilse over til ham. Saasart han kom fra Skolen, var han igjen paa Trappen; men Emilie lod sig ikke see. Derimod sad Tyrk, deres Hund, oppe paa Trappen og saae over til hans Charmant, og da de havde siddet lidt paa deres Bag og betragtet hinanden, gik de gravitetisk hinanden imøde til midt paa Gaden og gave sig til at lege; ved dette Syn var Ottos Hjerter bristefærdigt; han gik tilbage i Boutiken, kastede sig paa en Bunke Hamp og skjulte sit Ansigt deri. Pludselig rørte Nogen ved ham: det var Emilie. Hun saae paa ham med et Udtryk, som om hun vilde opfordre ham til at betragte hende; han gjorde det og saae, at hendes ene Øie var guult og blaat. Saaledes stirrede de en Stund paa hinanden, indtil han endelig i dyb Sønderknuselse sagde: Aa, Emilie, Du maa ikke sige det til Din Moder!

Han vidste, at disse Ord aldeles ikke passede til deres Forhold, han følte det, men han var ikke istand til at sige Andet. Emilie var bleven blodrød og løb bort.

Da Drengene og Piger næste Gang samledes og legede »Munken gaaer i Enge«, var det Alle tydeligt, at der var et stort Brud mellem Emilie og Otto, og ved at bemærke det, forøgede de kun Bruddet. Emilie valgte udelukkende Christian Foss, en stor, fjortenaars Dreng, og Otto greb efter den Første, den Bedste, blot ikke Emilie. Selvsamme Dags Aften i Skumringen sloges Otto og Christian Foss, og Otto fik dygtige Prygl.

Da han derefter gik alene omkring, befandt han sig i en Tilstand, 46 hvori der ikke var en Tommes Afstand mellem det Ophøiede og det Latterlige. Han følte en sand Smerte, en dyb, skjærende Forladthed, og han var fortunlet af Smerten samt af de modtagne Prygl. Han lignede en Baad, der førte for store Seil; hans Alder kunde ikke bære Stemningerne og ikke holde sig paa ret Kjøl med det Pres, hvorunder han gik. Noget Voldsomt maatte han gjøre, og han ladede en Pistol. Hans Villie var ligesaa langt fra Drab paa Christian Foss som fra Selvmord; men hans Indbildningskraft spillede paa disse Enemærker, og han trængte idetmindste til at forvise sig om sin dræbende Magt og gjøre en skrækkelig Larm. Han ladede altsaa Pistolen og gik ud i Bryghuset, og han var saa betænksom at aabne en Luge at skyde ud af, for at Forladningen ikke skulde antænde hans Faders Huus. Hvo kan vel sætte sig ind i, hvad der foregaaer i en saadan exalteret ung Hjerne? Endnu i sidste Øieblik sagde han: Farvel, Emilie, gid Du maa blive lykkelig med Christian Foss! - og afskjød Pistolen tæt forbi sit Hoved - saa nær havde hun bragt ham Døden.

Ulykken vilde, at Smeden fra Lundtofte denne Aften skulde have forsinket sig i Byen og være i Begreb med at stige op paa sin gamle abildgraa Hest lige udenfor Lugen og lige i det Øieblik, da Otto skjød. Et Par Hagl traf Hestens Bagdeel, den glemte sin høie Alder, steilede og kastede sin Rytter af og foer i vilde Spring ud af Gaarden. Oppe i Hovedbygningen havde man hørt Skuddet og seet den herreløse Ganger sprænge afsted, og medens Otto endnu stod i en Slags vellystig Bedøvelse og Henrykkelse over sit stærke Skud, Krudtdampen, Selvmordet, den ulykkelige Kjærlighed, fyldtes Bryghuset af Mennesker med hans Fader i Spidsen. Da Krøyer saae Otto med Pistolen, foer han med en Heftighed, som Drengen aldrig før havde bemærket, hen imod ham, slog ham, rev ham i Haaret, sled i ham, imedens han stønnede: Du vil skyde Mennesker! Du vil skyde Mennesker! Jeg skal lære Dig at skyde Mennesker!

Faderen slog saa haardt, at han, som det lod, slog Emilies Billede itu indvendig i Otto; thi da Drengen kom til sig selv, var hans første Følelse Anger og Undseelse over hans Kjærlighed, hans Raseri og hans Skud. Han havde fuldstændig Bevidsthed om den latterlige Comedie, han havde spillet; men han troede tillige, at Alle havde gjættet den, at han var til Spot for hele Byen og aldrig kunde 47 afvaske denne Plet af sit Liv.

Derfor var Ingen gladere end han, da Moderens længe gjemte Tanke kom til pludselig Modenhed. Man fik med Et Øiet op for, at han næsten var en trettenaars Dreng; det havde Hast, hvis han skulde blive til Noget, og Faderen, der netop laa for en Kjøbenhavnsreise, tog ham med.

Sjette Capitel

Otto var bleven sat i Huset hos en fjernt Beslægtet, en formuende gammel Enke, hvis Børn vare gifte og bosatte udenfor Kjøbenhavn. Hun havde glemt, hvad det var at være Barn eller have Børn, og var kun ængstelig for, at Huset ikke skulde blive lige stille og fredeligt. Men naar Otto lydløst sad og læste, hændte det undertiden, at hun kom ind og gav ham en Foræring, helst Pynt, som i Almindelighed var af Værdi, men ligesaa hyppig ubrugelig for ham. Det lod til, at hun i sine Forestillinger nærmede sig til at betragte ham som en Dukke, og det indtil den Grad, at han ikke skulde spise. Mad var det Eneste, hun var karrig med, og dette vilde have været meget ubehageligt for Kjøbstadbarnet, der var vant til et aabent Spiskammer, hvis ikke hendes Tjenestepige havde taget sig af Otto med solidere Omhu.

Grethe var en smuk Pige paa nogle og tyve Aar, havde tjent i Huset siden sin Confirmation og var vant til at behandle den Gamle med Muntherhed og Snildhed. Ved Indkjøb satte hun Mere paa Regning, end Omkostningerne virkelig vare, og hermed holdt hun samvittighedsfuldt Huus. Denne Samvittighedsfuldhed gav Anledning til, at hun paa sin Maade førte et indviklet, dobbelt italiensk Bogholderi, et falsk for den Gamle, og et rigtigt til hendes egen Underretning. Strax da Otto kom i Huset, fik hun ham til at hjælpe sig med denne besværlige Forretning: Naar den Gamle dør og Børnene komme for at tage Arven, sagde hun, skal de dog see, at jeg har været en ærlig Pige. - Man skulde troet, at den Gamle havde en Anelse om denne Huusbestyrelse, men fandt sig i den, blot hun blev uvidende derom; thi da Otto var kommen, sagde hun til Grethe: Du kan troe, Grethe, nu bliver vist Alting dyrt. Enten var 48 hun virkelig indtraadt i en ny Barnlighedsperiode, eller for hendes aldrende Bevidsthed var det ligegyldigt, at Pengene gik med, naar hun kun ikke saae dem blive fortærede.

Grethe var forlovet med en Trompeter ved en af Rytterescadronerne, en net og statelig Mand, der udvendig var krigersk og indvendig fedelig, idetmindste roste Grethe altid sin »Broder« for Orden, Sparsommelighed og Afholdenhed fra Sviir. Hun havde til Otto nævnt ham som sin Broder, først af en besynderlig Skalkagtighed, ligesom for ikke at indrømme, at hun alt var engageret, men derefter vedligeholdt Navnet af et smukt kvindeligt, moderligt Instinct. I Ottos Nærværelse tilstedede hun ikke sin Brudgom det ringeste Kjærtegn; men da Otto altid spiste sin Aftensmad paa hendes Værelse - naar han nemlig først havde spist hos den Gamle - og her jevnlig traf sammen med Trompeteren, blev han dog engang imellem Vidne til et hemmeligt Haandtryk, et Blik, som han havde langt mere Forstand paa, end Grethe tiltroede ham; thi et vist barnligt, drømmende Skjær i hans Øine, Noget, der syntes gjennemsigtigt, fordi det var dybt, lod ham synes yngre, end han virkelig var. Nogen Tid efter at han var kommen i Huset, sagde han en Aften da han skulde gaae tilsengs: Johannes er ikke din Broder, Grethe, han er Din Kjæreste. - Din Pokkers Dreng! sagde Grethe og lukkede hans Mund med et Kys, men hun ændrede ikke Noget i Forholdet.

Det stille Liv i dette Huus forandrede ham saa lidt, holdt hans Følelser og Tanker i saa uafbrudt Følgerække med det Forbigangne, at Afstanden, der skilte ham fra Hjemmet, kun laa som et Taagesløv. Stedfundne Begivenheder kunde træde tilbage i Dunkelhed, Pistolskuddet kunde tabe sig i en Glemsel, der gjerne berededes det; men Sindets Tilbøieligheder og Mindet om Glæder hævede sig desto tydeligere frem, da han efter et Aarstid Forløb skulde hjem i Sommerferien, og havde Billedet af Emilie kunnet blive usikkert, saa vilde dog alle Erindringer om hende være levede op, da han gjensaae Æbletræet paa den grønne Plads, da det stod der saa trofast uforandret, at det endog syntes at bære de samme Blade og den samme Frugt, som da de sidst havde leget under det. Han løb over til Agentens, og næppe var han kommen ind i Stuen, før Emilie kom farende ind med Udraabet: Er det sandt, at Kjøbenhavneren er kommen hjem? Lad mig see Kjøbenhavneren! Hun dreiede ham 49 rundt, lo og sagde: Kom ned i vor Have! og foer ud af Stuen. Han kjendte hende næppe igjen; hun var bleven høiere, mager og styg, syntes ham, og saa havde de endda klippet hendes Haar ligesom paa en Dreng.

Den første Leg, hun foreslog, da han var kommen ned i Haven, var, at de skulde lege Mand og Kone, og Charmant skulde være deres Barn. Det vilde han ikke, han kunde vel næppe selv forklare den Undselighed, hvormed han sagde Nei; men Grunden var maaskee, naar Alt kom til Alt, at hans Tanker vare mindre uskyldige end hendes; thi hvad der hos hende var et uroligt Instinct, var i ham dæmrende Bevidsthed. Emilie tog en Steen og slog den i Hovedet paa Charmant, der af Glæde over Gjensynet var fulgt med ham. Den krøb tudende hen for hans Fødder og saae ynkelig op til ham, som om den vilde bebreide ham, at han havde

ført den over til det fremmede uvenlige Sted. Den varme, inderlige Følelse, hvormed han var ilet over for at see Emilie, døde hen, og han skyndte sig bort med sin Hund. Men om Aftenen, da han var kommen iseng, var det ham umuligt at tænke sig Emilie anderledes, end som da hun var lille. Det livlige, rødmussede Ansigt med de mørke krøllede Haar, de blaa Øine og de lange fine Øienhaar, stod lyslevende for ham, og han kunde ikke sove af Længsel efter at komme over, gjense hende, tale og lege med hende som i fordums Tid. Strax om Morgen løb han derover; der sad hun med det afskyelige korte Haar, stirrende ned for sig, som hensunken i dybe Tanker. Desuagtet nærmede han sig og tog hende kjærlig om Livet, da sprang hun op med Raabet: Lad være, jeg siger det til min Moder! og løb bort. Han gik hjem, ganske forvirret og forknyt. Senere var han tidt sammen med hende; men Forholdet blev ikke anderledes - ovenpaa et Øiebliks Venlighed, næsten Paatrængenhed, fulgte strax Frastødenhed og Vildhed, og tilsidst var det for ham, som om deres Fortid havde tilhørt to ganske andre Væsener, og som om han i Grunden slet ikke kjendte Emilie.

Atter hengik et Aar. Grethe var bleven gift, den Gamle havde Ulykke med sine nye Tjenestepiger og tænkte paa at trække sig 50 tilbage i Fred hos et af sine Børn; men midt imellem disse smaa Uroligheder, var han bleven en flink Skoledreng, kommen op i øverste Klasse og skulde nu hjem at beundres. Henimod Afreisen kom Emilie ham ofte i Tankerne, og han tænkte da paa hende med en eiendommelig Følelse. Det syntes ham, at han havde været meget naragtig, altfor undselig forrige Gang, og han lovede sig nu megen »Commers« med den vilde og gale Tøs.

Han kom hjem i Juli Maaned. Emilies Fader havde kjøbt et Gods, en lille Herregaard, en Fjerdingvei fra Byen, og Familien var i Sommertiden taget derud. Otto kjendte godt Gaarden, og Morgen efter Hjemkomsten begav han sig paa Vandring, iført Frakke, stivt Halsbind, Flipper, med Brillen paa, ja med Stok. Folk kom til Vinduerne, da han gik gennem Byen, og beundrede ham eller undrede sig; han antog det Første. Veien fra Byen til Gaarden gik næsten hele Tiden gennem Skov; undertiden aabnede denne sig, og man saa til Høire i det Fjerne det blaa Hav, til Venstre Sædmarker og frodige Enge besaaede med Blomster i alle Farver. Men han havde ikke Øie for noget af Alt dette; han gik og afhuggede med sin Stok den dunede Løvetand eller den rødbrune Borre paa Grøftekanten, idet han smilende beskjæftigede sig med den Tanke: Nu skal Du have rigtig Commers med den gale Tøs!

Da han kom i Porten, mødte han en af Tjenestepigerne og spurgte hende om Emilie. »Frøken Emilie«, svarede Pigen, »hun er ude i Haven.« - »Frøken Emilie,« sagde han til sig selv, »det skal nu være saa flint, fordi hendes Fader er bleven Herremand.« Han gik ud i Haven og efter nogen Tids Søgen skimtede han i et Lysthuus en ung Dame, der sad og syede - det var Emilie.

Disse skjønne, klare, overraskede Øine der mødte hans, denne ranke, fine og dog saa afrundede Skikkelse, denne simple og dog saa klædelige, yndefulde Dragt - og Alt dette omgivet af det grønne Løv og omviftet af den friske Morgenvind - det var som en nys udsprungen Rose midt inde i Buskens grønne Blade, det var som en af Eventyrets Feer, der ere af Blomsterherkomst, men have menneskelig Skikkelse.

Dog vare hans Reflexioner ikke ublandede i dette Øieblik: Han opfattede og følte Skjønheden og blev greben deraf, men han blev tillige overordenlig flau. Det forekom ham, som om man havde 51 kjendt hans Hjertes Tanker og ordnet Alt saaledes for at ydmyge ham.

Men det er jo Otto! sagde Emilie og reiste sig.

Ja, svarede han mekanisk, hvorledes befinder De Dem?

De? Kan Du ikke kjende mig igjen, Otto? Har Du faaet svage Øine, siden Du gaer med Brillen?

Nei, svarede han og tog Brillen af, skjøndt han følte, at han derved blev topmaalt latterlig. Det var en Lykke, at hun ikke ogsaa gjorde ham Spørgsmaal om Stok, Flipper, Frakke - han havde revet Alting af sig.

Hun taug og gik op imod Huset, og han takkede Gud, da han efter at have hilst paa hendes Forældre kunde skynde sig bort. Paa Hjemveien afhuggede han ingen Løvetand, gjorde ikke engang en Skræppe Fortræd; men engang imellem stod han stille, stirrede stivt ud i det tomme Rum og sagde: Hvad er der i Veien? Du kan jo reise til Kjøbenhavn!

Desuagtet kunde han ikke blive derudefra. Da han var kommen hjem, opmuntrede han sig selv til ikke at være saa forsagt og forlegen: »For Pokker!« sagde han til sig selv, »det er jo dog den vilde gale Tøs! Nu lader hun, som hun ikke kan huske det; men Du kan jo huske hende derpaa. Næste Gang jeg seer hende, siger jeg: Emilie, skal vi lege Mand og Kone?« - Men hvem der ikke sagde Noget næste Gang, det var ham. Naar han saa paa hende, var han ikke engang rigtig forvisset om, at det var den Emilie med det afklippede Haar, der havde slaaet hans Hund. Hun vakte snarere ubestemte Erindringer om en længst forgangen Tid, da de begge vare ganske smaa; hun var bleven en voksen Dame og dog yngre, og han var baade for gammel og for ung, forvirret i sig selv og yderst keitet og ulykkelig.

Og hun var dog ikke femten Aar, og en heel Maaned yngre end han! Og egenlig var han nok høiere end hun - hvor besynderligt, han turde aldrig foreslaae, at de skulde »maale«! Der var paakommet ham en

Ærefrygt for denne Skikkelse, den usikre, drengagtige Attraa, hvormed han havde indfundet sig, var overfor dette skønne Attraaværdige forvandlet til Anger og Tilbedelse, men stadig gennemkrydset af trodsig Pukken.

Engang sad de sammen i Havestuen. Efter de sædvanlige, 52 frugtesløse indre Forsøg paa at komme i Ligevægt overfor hende havde han hengivet sig til sine Stemninger og stirrede ud i Lindetræet, der kastede sin Skygge over Tærskelen, medens Insecter summede i det stærke Solskin om Buske og Træer. Pludselig, da han vendte Ø mene imod hende, opfangede han hendes Blik, og det var, som om i dette Secund et Forhæng var trukket tilside og han saae ind i Fortidens Helligdom. Han sagde: Emilie, kan Du huske .... og standsede.

Hvad kan jeg huske, Otto? spurgte hun og saae paa ham med det samme Udtryk, som da hun fik ham til at tage Brillerne af.

Billedet var forsvundet. Han kunde hverken tale om Charmant, Green, Æbletræ et eller Noget, der laa hans inderste Tanker nær, og han sagde: Kan Du huske Ane Krøll?

Ane Krøll? Ja, hun kommer jo tidt til os! det er ret en rar og skikkelig Kone.

Ja, det er en rar Kone; jeg holder saa meget af hende!

Moder siger, at den Slags Bønderfruentimmer gives der slet ikke meer. Hun vilde gjerne have Ane Krøll til at tjene os; men hun er dog for gammel dertil. De andre ere enten saa kluntede, saa det er forskrækkeligt, eller ogsaa ere de utroe. Det er vist ligedan i Kjøbenhavn.

Ja, den gamle Fru Ingerslev siger det Samme, sagde Otto med den dybeste Mismod over Samtalens Vending; men det lød som den dybeste Indignation over Tjenestepigernes Slethed.

Hvad sidde I og discurre saa alvorlig om? spurgte Emilies Søster, der kom ind.

Vi taler om, hvor daarlige Tjenestefolk er nuomstunder, svarede Emilie.

Søsteren smilede, og et Gjenskin af dette Smil gled over Emilies Ansigt.

Otto gik og sagde paa Hjemveien forbitret til sig selv: Hvorfor kunde jeg nu ikke sige: Emilie, kan Du huske Charmant? Eller Greens Duer? Eller Æblet, Du uddeelte?

Dagen før hans Afreise var det Agentens Fødselsdag, og han var blandt de mange Indbudne, som henad Middag indfandt sig paa Landstedet for at deeltage i Festen med Agentens Familie, Børn og Børnebørn. Agenten bød ikke sine Gjæster et rigt Udvalg af 53 Fornøielser; den eneste Fornøielse var selve Selskabet, og dette var i Begyndelsen temmelig stivt og tvungent. Paa god dansk Viis, eller som det idetmindste hyppig er Skik i Danmark, skilte Herrer og Damer sig skarpt fra hinanden, som om man ikke havde Noget at foretage i Fællesskab, naar man ikke skulde enten dandse eller ægtevies.

Men for at fordrive en halv Time før Middagsbordet førte Agenten sine mandlige Gjæster over i en Skov, der laa i nogle hundrede Alens Afstand fra Gaarden, adskilt fra den ved en Landevei og en Eng. Toget gik ikke derover for at beundre Naturen; men Agenten havde lovet sine Gjæster et interessant Skuespil. Han fjernede sig fra dem, gik henimod Skovranden, klappede et Par Gange i Hænderne og sang høit eller udstødte reciterende nogle uforstaaelige Lyd. Da saae man en stor Hjord af Ungkvæg, Køer og Heste, samle sig i Afstand, spidse Øren og langsomt nærme sig. Mange af Hjorden kom saa nær, at Agenten kunde klappe dem, stryge dem om Hovedet og række dem Brød eller Sukker. Dette varede i nogen Tid, og Agenten stod der som en Patriark. Pludselig raabte han: Su! Sa! Su! og saa foer hele Hjorden afsted i Spring. Selskabet udtrykte høirøstet sin Forundring, og det fornøiede Agenten, at man undrede sig.

Man gik tilbords, og efter at de første officielle Skaaler vare drukne, blev man snart oprømt. Man aflagde Visit og modtog Contravisit, som det kaldes, det vil sige: Man drak et Glas med en Anden, og han svarede lidt efter med en lignende Opfordring. Henimod Maaltidets Slutning faldt ogsaa enkelte Udfordringer paa Bombe. Bomben var et topmaalt Glas, som En maatte tømme, naar et Glenteblik havde opdaget, at han ikke ret gjorde Besked. Selv udfordrede Agenten Byfogden paa Bombe.

Da man reiste sig fra Bordet, var man saa oprømt, at et Forslag fra den yngre Deel af Selskabet blev modtaget med stort Bifald: Man skulde gaae over i Skoven og drikke Kaffe og selv koge Vandet paa Zigeunermaneer. De Yngre ilede forud med den store Theekjedel; de vilde hente Vand ved Kilden, bygge et Arnested og bringe Vandet i Kog; de Ældre beredte sig til at følge efter med Bagagen, navnlig den mægtige Fødselsdagskage.

I hele Sværmen var kun Een ikke glad, og det var Otto. Han var gaaet ned af Trappen ved Emilies Side, men havde ikke havt Mod 54 eller Belevenhed til at byde hende Armen; en ung Student, Søn af

Sognepræsten, var dristigere, og Otto forlod nu sin Plads ved Emilies Side og gik tæt bagefter dem uden at mæle et Ord. Studenten mærkede omtrent, hvorledes det hang sammen, og vendte sig engang om til Otto med det Spørgsmaal, om han ikke vilde lege med de andre Børn, der løb forud, og da Otto med et vredt Blik svarede Nei, sagde Studenten: Gud bevare's, hvor De seer bister ud, og det er dog Ferie! man skulde troe, at De skulde i Skole imorgen og ikke kunde Deres Lectier! - Otto var forsvarsløs mod disse frygtelige Ord; Emilie vendte sig ikke om.

I dette Øieblik, da de vare komne midt paa Engen, viste det sig, at man ikke kan stole sikkert paa Dyrs musikalske Sands. Der er stor Rimelighed for, at Hjorden misforstod Børnenes Haandklap og Sang, medens de ilede over Engen, eller maaskee har Hjorden havt en anden Anledning, nok er det, at den pludselig brød frem og ilede i tæt Masse ned ad en Skraaning imod Engen. Ved dette Syn opløstes al Orden, man skyndte sig for blot at naae Skoven; Studenten slap Emilies Arm og raabte: Løb, Frøken Emilie! Skynd Dem! og tænkte at gjøre Plads for hende paa Stien og tillige give hende et godt Exempel ved at skynde sig forud. Emilie vilde muntert følge efter og valgte en kortere Vei end den krummede Sti; men efter et Par Skridt opdagede hun, at en anden Afdeling af Hjorden brød frem og afskar denne Vei; hun kastede et hastigt Blik op imod Fjenden, og ved at see Faren saa nær, ved at see den ligesom rulle ned over sig, tabte hun Fatningen og blev staaende som fastnaglet. Otto var ikke et Øieblik veget fra hende, og han saae nu, at ved det korte Ophold var alt Haab om at undslippe gaaet tabt. Da blev han greben af en Følelse, han ikke før havde kjendt: Kjærligheden, der var beredt til Opoffrelse, opfyldte hans Sind med Begeistring og Trods. Han greb Emilies Haand, holdt hende i Skjul bag ved sig, stillede sig frem for at dække hende med sit Bryst. Hjorden kom styrtende med stort Bulder; fra Huset og fra Skoven saae man med dødelig Angst de To forsvinde i den; men Kvæget havde ikke et Øieblik havt til Hensigt at gjøre Fortræd, og skjøndt det forekom Otto næsten som et Underværk, bleve han og Emilie uskadte. I de sidste Øiebliske havde Emilie vaklet, han havde lagt sin Arm om hende, og med en Følelse, hvis Lyksalighed aldrig udslettedes af hans Erindring, havde han trykket hende til sig.

Emilie slap ham, Studenten kom tilbage, og Ottos Tanker vare: Du har reddet hende til Studenten! - Studenten raabte: Var det nu ikke sandt, jeg sagde, at De saae saa bister ud, at man kunde blive bange for Dem? De skræmmede hele Dyreriget. - Jo, De er en net Cavalier, sagde Emilie med et mat Smil. - Han svarede: Bedste Frøken Emilie, raadede jeg Dem ikke til at løbe? Jeg løb selv; thi, oprigtig talt, hvad Ære er der at indlægge sig i Kamp med umælende Bæster, hvor velopdragne jeg end nu maa indrømme, at de ere? - Emilie lo og modtog atter Studentens frembudte Arm; med en Vittighed havde han tilintetgjort hele Ottos Heltegjerning.

Følelsen af at være aldeles tilovers, Mismodet, Fortrydeligheden og Bitterheden, der kom af Modsætningen mellem hans Fordrings Storhed og Anerkjendelsens Lidenhed, blev saa stærk, at han ikke kunde udholde det længer. De vare komne ind i Skoven, op paa en Bakke, hvorfra en Sti skjød ned i Retning mod Byen. Han bøiede til denne Side og foer ned ad Skraaning. Studenten raabte leende: Nei, see, hvor han kiler af! - og ved dette Raab paaskyndede han endmere sit vilde Løb og standsede ikke før i en Huulvei, hvor han var unddraget Alles Blik. Her kunde han høre Børnene synge inde i Skoven. Det var en Melodi, som ofte var bleven spillet og sunget i Emilies Hjem, og som han havde sunget med hende; den var gaaet i Arv i Familien; den lød nu uforstyrret og glad, for hans Øre som et Budskab om, at hans Fraværelse var en ubemærket Ting, hans uregerlige og dog saa sorgfulde Flugt fra dette Barndomshjem, ligegyldig for Alle.

De, som Intet havde seet uden det Synlige, antog, at Otto var kommen lidt til Skade, havde faaet sit Tøj sønderrevet eller deslige, og da hans Forældre kom hjem, gjorde Faderen i denne Forudsætning nogle Spørgsmaal, som det var let at besvare undvigende eller tvetydig. Moderen spurgte ikke, og denne Taushed havde for Otto noget Ængstende og Ubehageligt, der om mulig forøgede den uhyggelige, sønderrevne Stemning, hvori han befandt sig.

Efter en Nat fuld af Drømme, hvori han selv styrtede ned ad en Bakke, snart med Emilie, snart med Studenten, snart med et eller 56 flere Uhyrer i Favnen, var han oppe med Solen for at berede sig til Afreisen, og da han kom ud i den friske Morgen, begyndte hans Tungsind at adspredde sig og forsvinde som de lette Taager, der ikke efterlade andet Spor end tindrende Dugdraaber. Paa en Sommermorgen er Naturen som en stille, flittig, ung Huusmoder, der varetager sin store Gjerning og meddeler Indtrykket af Sindsro, Kraft og fremstigende Glæde. Verden er jo lys, stor og skøn - og den laa for ham. Dette grønne af Duggen fugtige Løv, denne kjølige Luft med sin simple, oplivende Vellugt, Fuglenes Kvidder, ja, Lyden af Hakkelsekniven i Stalden, Synet af Malkepigerne, der strikkende begave sig ud af Byens Port med Malkespanden paa Hovedet - Alt dette kaldte hans unge Sind tillive, kaldte det til Arbeide, til Fremtid og Lykke.

Med Et opdagede han Peter Krøll udenfor Haven, og med den glade, styrkende Fornemmelse af noget Trofast, nærmede han sig sin Barndoms Legekammerat, hvem han paa sine Besøg saae meget sjelden, da Peter var kommen i Snedkerlære.

God Morgen, Peter! hvor Du er tidlig oppe!

Ja, jeg lovede Emilie Theilmann, at jeg vilde bringe Dig Bud.

Emilie? udbrød Otto, skjælvende af Forventning.

Jeg skal sige Dig, jeg har Arbejde for min Mester ude i Kundby og kom sildig iaftes forbi. Saa sad hun ved Vinduet, og da hun kjendte mig, kaldte hun paa mig og spurgte, om jeg ikke nok vilde passe paa og bringe Dig en Hilsen, inden Du reiste.

Hilsen .... til mig?

Ja, men det er saadan en løierlig Hilsen. Hun sagde, at Du fik igaar det mindste Stykke Æble. Det skulde jeg sige Dig. Andet sagde hun ikke.

Otto vendte sig hastig bort, som for end ikke til Peter at forraade Budskabets hemmelige, glædebringende Betydning.

Nu skal jeg paa Arbejde, sagde Peter. Farvel, Otto, og lykkelig Reise.

Farvel, kjære Peter! .... ja, maaskee sees vi dog endnu engang .... maaskee reiser jeg ikke idag.

Kom saa lidt ned til min Moder iaften, sagde Peter, idet han fjernede sig.

Ja, det vil jeg! raabte Otto efter ham. 57 Faa Minutter vare hengaaede, Dugdraaberne bævede endnu paa Bladene, Hakkelsekniven klang endnu, og Alt havde faaet en anden Lyd og et andet Udseende, blev enten ikke bemærket eller tilskyndede ham til med freidigt Mod at eftertragte, hvad det nylig havde raadet ham til at glemme. Saadan er Mennesket, Ung og Gammel, i Forholdet til Naturen.

Otto gik op og sagde til Faderen, at han kunde nok have Lyst til at blive en Dags Tid endnu, og Faderen meente efter nogen Betænkning, at en lille Forsømmelse kunde vel ikke skade. Mdm. Krøyer hørte gjennem den halvt aabnede Dør inde i Sovekamret, hvad Talen var om, og et Øieblik efter, medens Krøyer og Otto sad ved Theebordet, blev der meget levende ude i Gaarden, i Stalden og i det Værelse, hvor Ottos Tøi stod. Da Otto med bankende Hjerter reiste sig fra Bordet, beredende sig paa at vandre ud til Emilie, hørte man en Vogn kjøre for Døren ledsaget af Kudskens muntre Pidskesmeld.

Hvad er det for en Vogn? spurgte Krøyer sin indtrædende Hustru.

Skal Otto ikke reise idag? spurgte Mdm. Krøyer.

Ja, det skulde han jo rigtignok, sagde Faderen med et betænkeligt Blik paa Otto, ligesom i Forventning om en Indsigelse, som han da vilde understøtte. Men Otto følte sig magtesløs; han var bange for en Discussion. I Moderens rolige og energiske Optræden fornåm han Noget, som med bevidst Sikkerhed var rettet imod hans inderste Tanker, og disse turde ikke vove sig frem. Herregud, man tør jo ikke sige: Jeg er forelsket, jeg vil ikke i Skole! Saa halvt udfoldet, men dog inderlig og bestemmende for hele Livet Kjærligheden kan ligge i Hjertet, saa retmæssig man end kan synes, at den er, føler man sig dog skyldig overfor sin Moder, Pligten, den almindelige Mening, der for Sligt fastsætter en bestemt Tid, ja en forudgaaende Examen, som om det var et Embede.

Otto veg for den strenge Moder, der stillede sig mellem ham og hans Tilbøielighed.

Da han i Ensomhed drog den lange Vei, vendte hans Tanker stadig tilbage til Budskabet. Han syntes at see hende smile skjelsk, men med hiint Udtryk fra Barndomsdagene i Øiet. Hun havde knyttet Fortiden til det Nærværende, og jo mere han stirrede og 58 ligesom paany lyttende til Ordene, desto mere forekom det ham at være et varmt kjærligt, jomfrueligt Vink, et Løfte. Og hun er jo ikke femten Aar - jeg skal snart blive Student! det var godt, jeg kom bort! var Omkvædet, hvergang hans Tanker standsede i disse Drømmerier. Og medens han med tilbageskuende og fremadstræbende Længsel drog henad Landeveien, medens Heste og Vogn kun syntes at føre ham en Omvei til Maalet, var Moderen glad over, at hun havde skilt ham fra Emilie.

Syvende Capitel

Den Familie, hos hvem Otto paa denne Tid kom i Huset, blev anseet for meget agtværdig og var det ogsaa, men havde adskillige Eiendommeligheder eller Særheder. Særheden bestaaer som oftest kun i en Sondring af Egenskaber, der ellers pleie at være dulgte eller bundne under deres Forening med andre, og Livet i en saadan Familie kan indeholde den samme Sum af Dannelse, som paa anden Maade er fordeelt i andre

Familier paa samme Udviklingstrin. Huusfaderen, François André, nedstammede fra en indvandret fransk Familie, der havde havt Plantager i Vestindien og mistet dem under Revolutionskrigen. Han havde i sin Ungdom opholdt sig i Vestindien, havde senere været i Frankrig og gjort endeel Reiser i Europa; nu levede han tildeels af en beskeden Formue, tildeels udførte han, som det lod, nogle Forretninger for transatlantiske Huse. Det var en kraftigbygget, noget fyldig Mand, men livlig i sine Bevægelser. Han bar næsten altid blaa tilknappet Kjole med blanke Knapper, hvidt Halstørklæde bundet i en stor, temmelig skjødesløs Sløife, og Sko med Spænder. Hvor meddeelsom, munter og behagelig, han kunde være ude, vidste Otto ikke; hjemme var han altid meget alvorlig og viste sig kun ved Middagsmaaltidet, der blev holdt i dybeste Taushed. Otto havde været over en Maaned i Huset, inden han ret havde hørt Andrés Stemme, og var allerede næsten vænnet til at betragte ham som en uundgaaelig Bussemand, der regelmæssig lod sig see. Han blev derfor en Søndag Formiddag, da han var ene hjemme, meget overrasket ved Hr. Andrés 59 Besøg paa hans Værelse, men endnu mere ved den høflige Tone, hvori denne tiltalte ham. Otto var aldrig bleven behandlet haardt eller raat; men Ingen havde endnu talt saaledes til ham: Det lød, som om han var et voxent Menneske, og var dog ikke Andet end ganske sædvanlige Ord. André spurgte ham, om han befandt sig vel i Huset, og erkyndigede sig om, hvad han læste til Skolen. Senere kom André regelmæssig hver Søndag, indskrænkede sig i Førstningen til faa Spørgsmaal, men begyndte lidt efter lidt at drage Otto ind i en Samtale. Samtalen var altid kort; deres Forestillinger var altfor forskellige, og André var trods sin værdige og høflige Holdning for utaalmodig til at kunne lempe sig efter yngre Fatteevner. Hans Bemærkninger vare som oftest almindelige Sætninger grundede paa Erfaring blandt Menneskene; men det syntes herved, at han havde sat sig til Opgave at indvirke paa Ottos Opdragelse. Han gjentog ofte: Man maa være genereux, man maa være gentil! En ung Mand bør altid være gentil! Det er hans første Pligt! Cavalier fremfor Alt!

En Søndag Formiddag indbød han Otto over til sig, og saasart de vare komne ind, anviste han ham Plads i Sophaen og bød ham en Cigar, skjøndt han endnu ikke havde lært den ædle Smøgekunst. Hvad der imidlertid fængslede Ottos Opmærksomhed var Fleuretter og Pistoler paa Væggene; han forbandt uvilkaarlig Synet af disse med Ordene: Man maa være Cavalier. André mærkede hans Interesse og tilbød øieblikkelig at lære ham at fægte, men blev efter et Par Minutters Forløb kjed deraf. De maa tage en ordenlig Fægtemester! sagde han; men vi har Tid, vi er ung endnu!

Efter nogen Tids Forløb var det blevet Vane, at Otto ubuden indfandt sig hos André hver Søndag Morgen. Engang traf han ham i stor Sindsbevægelse; han var vred paa et Menneske, som nylig havde forladt ham. Den Oxekjæft! sagde han gjentagende og tilføiede, henvendt til Otto: Det har jeg meest imod os Danske, at vi kun tage reen Skjorte paa hver Søndag! Jeg og nogle andre Folk er en Undtagelse! Men, *enfin*, naar man kun tager reen Skjorte paa om Søndagen, saa skal man ogsaa om Søndagen tage reen Skjorte paa! Den Oxekjæft!

Hør! vedblev han: Enten bliv en Prakker eller tag fiin reen Skjorte paa hver Dag. Gaa med hvid Vest under en tilknappet 60 Kjole! Gaa paa en Restauration, spiis Lidt, hvis De ikke har mange Penge, men giv rigelige Drikkepenge! Vær genereux, vær Cavalier! Alverdens Vise kan ikke sige Dem en Regel, som ikke er indeholdt i disse Ord!

Hør! Jeg skal sige Dem Noget: Bedøm enhver Huusmoder efter hendes Dug og enhver ung Pige efter hendes Lommetørklæde, og De vil ikke gaae feil! Og lær at parere Octav .... see, denne Parade .... Modstanderen fører dyb Terts efter en Feinte i dyb Quart. Gjør det ikke som en Fægtemester, for han er stiv, gjør det med Aand, med Elegance, altid med et Smiil .... man maa være født *gentilhomme* for at gjøre det .... saa kan De gaae hele Verden igjennem og gjøre Lykke i alle Selskaber!

Ja men, sagde Otto, man taler dog i Selskaber.

Taler? Man parerer! Den første Regel i Selskab er at være *en garde*! Et let Haandled, let Fod, sikkert Øie! Tale? Det kan vi Alle. Jeg taler godt og har aldrig lært at tale .... Naa, min unge Herre, jeg overdriver lidt, men De vil engang bedre forstaae mig. De Fleste lære først paa det Yderste at parere. Død og Pine, sige de, saadan var Feinten! og saa døde de.

Fra Førstningen havde Otto instinctmæssig følt, at han ikke skulde tale til Nogen i Huset om Andrés Besøg hos ham. Det var virkelig en Familie, hvor man ikke maatte omtale den Ene til den Anden. Fru eller Madam André - dengang var Madam endnu en agtværdig Titel - var en dansk Creolerinde og havde vistnok i sin Ungdom været smuk; men nu var hun styg, kun med Undtagelse af de smaa sorte Øine. Disse Øine kunde afvexlende antage et overordenlig blidt og overordenlig voldsomt Udtryk, og samme Øine med den tilsvarende letbevægelige vestindiske Character havde hendes Søn Ferdinand. Forholdet mellem Moder og Søn var fuldstændig tropisk: snart saa glødende varmt, saa gjensidig smigrende, saa bærende paa Hænderne, at de vare lig to Engle, der erkjendte hinandens Fuldkommenheder; snart brød en Orcan ud, og under en saadan Storm maatte hvergang en af Parterne knækkes. Formedelst det eiendommeligt Heftige i deres Temperament, der blev holdt tilbage fra de sidste Yderligheder ved Sønligheds- og Moderfølelsen, kom det an paa, hvo der under Oprøret først begyndte at beherske sig selv og blev kold. Da kom noget saa skjærende og 61 tirrende, at Modparten ikke kunde holde ud; var det Moderen, saa besvime hun; Sønnen fik Krampe. Men aldrig saasart var Seiren vunden, før den hos den Seirende vakte den dybeste Anger og

Fortvivelse, og naar en saadan Scene var overstaaet, kunde de sidde længe Haand i Haand og med grædende Taarer og de kjærligste Ord bede hinanden om Forladelse. Besynderligt var det, at Mdm. André i den rolige eller kjærlighedsfulde Tilstand yttrede sig med Beundring om sin Søns Talent - han var Musiklærer - og med stor Glæde hørte ham spille, og at hun under Uveirsscenerne med en paafaldende Nøiagtighed, uden Overdrivelse, kunde udtale sin Daddel eller sin Mangel paa Agtelse for det Udviklingstrin, hvorpaa han stod. Blev dette blandet ind i Striden og lykkedes det da Mdm. André at samle sig og med blege, bævende Læber sige: Hvad siger Din Fader om Din Genialitet? - saa var Ferdinand slagen og fik Krampe.

Saasart man havde vænnet sig til disse Scener, der indtraadte hver ottende eller fjortende Dag og vare overordenlig pludselige og korte, var det et roligt og mildt Huus. Otto kunde heller ikke Andet end holde af Ferdinand og føle sig vel ved hans Omgang. Skjøndt Ferdinand var syv, otte Aar ældre, var han dog næsten ligesaa barnlig som Otto, var munter og tjenstvillig, paastaaelig og hurtig eftergivende, bøiede sig med en vis Sky for de Kundskaber, han ikke selv havde erhvervet, og for det Anstrøg af fast Villie, som Skolelivet kan give ved sin Tvang og Regelmæssighed, ved at fastsætte en Orden i Anvendelsen af Tiden. Ferdinand syntes sammensat af to Bestanddele, Godmodighed og Uro, og alle Ytringer af hans Væsen vare prægede deraf. Han begyndte paa at lære Otto Generalbas, som han ikke selv förstod, og endte med at lære ham Noderne. En af de faa Gange, hans Fader yttrede sig om ham til Otto, sagde han: Min Søn er det fuldstændigste Futteral til en Kunstner eller Poet! Jeg gad vidst, hvad han skal i Verden, Gud forlade mig! - Da Otto i den Anledning havde yttret sig med Varme og Hengivenhed om Ferdinand, kom den gamle André samme Dag ind til Middagsbordet med et usædvanlig opklaret Ansigt; men da han saae Kone og Søn, formørkedes det igjen, og ved at opdage en Plet paa Dugen reiste han sig med Voldsomhed og forlod Stuen. Da han var gaaet, betragtede Mdm. André Dugen med luende Øine, opdagede 62 Pletten og kastede hele Saltkarrets Indhold derover. Der blev ikke talt et Ord, og Huset gik atter sin jevne Hverdagsgang.

Dog havde Otto i Begyndelsen Mere at vænne sig til, inden han kunde finde Hverdagslivets Hyggelighed i sit nye Hjem. En af de første Aftener efter hans Ankomst, ved Theetid, traadte den gifte Datter ind, aabenbart i en meget mismodig Sindsstemning. Moderen saae opmærksomt paa hende, Ferdinand spurgte: Hvordan er det med Din Mand? - Aa, det er daarligt! sagde hun. Jeg vil dog see efter, om det ikke snart forandrer sig. - Ja, lad os det! raabte Ferdinand ivrig og strøg hurtig Dugen tilside fra en Deel af Bordet. Søsteren, Mdm. Hillebrandt, en Kone paa omtrent syvogtyve Aar, med et Ansigt, der syntes at vidne om, hvor smuk Moderen engang havde været, fremtog et Spil Kort og gav sig til at lægge op. Den andagtsfuldeste Stilhed herskede i Stuen; Otto saae til med spændt Nysgjerrighed. Flere Gange slog hun Kortene sammen og begyndte forfra; men endelig raabte hun fornøiet: Der er Lig til Skræderens Huus! Saa tænker jeg nok, Hillebrandt skal blive fornuftig!

Hvor han seer! hviskede Ferdinand og blinkede hen paa Otto.

Troer De ikke paa Kort? spurgte Mdm. Hillebrandt.

Nei, svarede Otto og følte sig i sit Indre tilfreds over at være en stærkere Aand end de Andre.

Det er ogsaa noget dumt Tøi, svarede hun; men det trøster mig dog, naar jeg er saa nedtrykt. Herregud, hvor skal man hen i Verden, naar man er beklemt? Men ellers vil jeg dog sige Dem, at det er virkelig forunderligt, hvad man sommetider kan see i Kortene - kom, nu vil jeg lægge op for Dem! vil De trække?

Hun betragtede opmærksomt det Kort, Otto havde trukket, lagde med høitidelig Langsomhed Kortene i Rækker og saae længe paa dem. O! raabte hun pludselig, her er Hjerterdame!

Den brændende Rødme, som overfoer Ottos Ansigt, troede han, gik ubemærket forbi. Hun tilføjede strax: Og hun er ung, og hun er smuk! Og see, hvor det ligger kjærligt imellem dem, hele Hjerterkortet! Men der er en lang Vei, og der er et Vand - Mere kan jeg ikke see iaften - - naa, vil De saa troe, at Kortene kan sige rigtig?

Otto indrømmede det, undselig, men tillige tilfredsstillt, kildret ved, at hans Kjærlighed blev behandlet med Agtelse, som en alvorlig Sag. 63 Sagde jeg det ikke strax, søde Moder? udbrød Ferdinand. Sagde jeg ikke, da Hr. Krøyer havde været heroppe med Krøyer og talt med Dig, sagde jeg ikke, at der var noget Usædvanligt ved det unge Menneske, at han havde Noget paa Hjertet? Sagde jeg det ikke, Moder?

Jo, sagde Mdm. André.

De maa fortælle mig Mere, De maa betroe mig Deres Kjærlighed, jeg vil være Deres Fortrolige! raabte Ferdinand.

Men der var noget Jomfrueligt i Ottos Følelse, og han kunde ikke saaledes give den til Priis.

Han spurgte: Men hvad var det med Skræderen, der skal døe?

Ak, ja! det er en lang og kjedelig Historie, sagde Mdm. Hillebrandt. Min Mand er Malermester, ja De skal

nok see, hvilken rar og kjøn Mand jeg har. Men han har den Idee, at han egenlig var bestemt til Kunstmaler, og det veed Gud, endnu da vi vare forlovede, malede han Portraiter af os herhjemme, De skal faae dem at see, hvor smukke de er. For han havde gaaet paa Academiet; men hans Fader var en haard Mand, og saa maatte han i Lære. De kan troe jeg har grædt mine modige Taarer - tilføiede hun grædende - da min Mand fortalte mig, hvordan han havde tigget og bedt for sig. Men hvo veed, hvad det var godt for! Var han blevet Kunstner og Professor, saa havde han vel faaet en fornem Pige, der ikke havde holdt saa meget af ham som jeg. Men naar han nu hører tale om et nyt Maleri, der gjør Lykke, eller om Gud veed hvad, saa bliver han melankolsk. Og det vilde endda nok gaae over; men nu er der en Skræder, en gammel Skolekammerat af ham, der er kommen til at boe overfor os, og han er fornemgal, for hans Familie er bleven rig og gjør store Baller, hvor de ikke vil have ham med, og han er reent ustyrlig sommetider. Naar han har faaet rigtig fat i Hillebrandt, saa er han ikke Menneske meer, saa tør Ingen tale til ham om Værksted eller Kunder, og saa lægger han sig hen og staaer ikke op i hele Uger. Ellers er han den eigodeste og stræbsomste Mand under Solen. Men Fader er da ogsaa lidt sær, og som Faderen er, er jo altid Svigersønnen. - Saa, nu veed De min hele Historie.

Ferdinand havde sat sig til Claveret og begyndte at spille en Vals. - Kan De dandse? spurgte hun Otto. Naa, det var jo deilig! vær saa god at engagere mig! 64 Hun blev høiere og fik mere Anstand under Dandsen; Otto følte de lette, sikkre Bevægelser. Da de standsede, sagde hun: De dandser meget ordenlig; men De fører ikke godt. De har gode Anlæg, og jeg skal lære Dem. Naar Hillebrandt bliver rask, skal vi dandse!

Hun satte sig hen hos Moderen og sagde dæmpet: Han vil bringe mangan Pige til at græde.

Otto var i den anden Ende af Stuen, men opfangede dog disse Ord, og uvilkaarlig gjennembævede ham en Følelse af glad Stolthed, skjøndt han, hvis han havde tænkt derover, ikke vilde have kaldt det godt eller smukt at bringe Folk til at græde.

Hvergang Otto var kommen hjemmefra, og hvad der end var skeet, havde han følt en heftig Længsel efter Hjemmet; det var ikke blot et Savn af bestemte Ting eller bestemte Personer, men hiin dybe, uudgrundelige Følelse, som især Børn paa saa taus og rørende Maade kunne lide under og kjæmpe imod: Hjemvee. Den var nu ogsaa medvirkende til at forstyrre ham i Husets øvrige Bevægelighed; men lidt efter lidt satte den hele Gjæring sig, og han blev hyggelig tiltrukken, ofte oplivet af Familien.

Om Aftenen ved Theebordet var det Mdm. Andrés største Fornøjelse, naar hun kunde faae Leilighed til at fortælle om Vestindien, om sin Ungdom i dette lykkelige Klima, om Rigdommen, der omgav hende, om de sorte og brune Slavinder, der adløde hendes mindste Vink, eller om Naturen, den gjennemsigtige, hede, blaa Luft, Skyggerne, de duftende, kjølige Aftener med de ildfunklende Insecter. Det blev i hendes Fortællinger til noget Umaadeligt, en forgaaet Sagnverden, et i Dæmring begravet ubeskriveligt straalende Paradiis, hvor Jord og Hav syntes skabt for en finere, fornemmere Menneskeslægt end Europas og Nordens, hvor den gule Mark istedenfor Korn bar Sukkerrør og Ingefær med purpurrøde og gule Blade, hvor Ukrudt var Cactus, hvor endog den sorte Slaves lille Jordplet prangede med Kaffetræet og dets fine røde Blomster, hvor Æblerne vare Ananas, Slyngplanterne Vanille, og Agurker voxede paa Papaytræet, hvor mellem den hurtigopskydende Pisangs favnlange lysegrønne Blade Bananens Blomster hang ned, dækkede af et rosenrødt Blad, hvor Cocospalmer og Granater stode istedenfor Piil, hvor Colibrien og Poppegøien hoppede i Træerne istedenfor Spurve, hvor selve Dyndet havde Skildpadder istedenfor Krabber. 65 Medens hun talte om Sligt, havde hun et besynderligt Talent til at frembringe Uorden. Sytøiet kom op paa Bordet mellem Theekopperne, Brødbakken flyttede ned i Sophaen, Strikketøi og Lapper af Silke- eller Bomuldstøi syntes at drage ud af Bordskuffen og udbrede sig om hende, Lampen blussede for høit og osede eller var nærvædet at gaae ud, medens hun rastløs greb snart efter det Ene, snart efter det Andet, vilde være beskjæftiget, men ikke kunde sysselsætte sig med Andet end med sin Phantasi og Erindring. Men de straalende Egne, hun udmalede, stode kun desto forunderligere for Tilhørernes Indbildningskraft.

Otto spurgte aldrig, hvorfor hun ikke var der mere. Dette Dunkle hørte til Skildringen, stod i hemmelighedsfuld Forbindelse med hans Viden: at Edens Have var lukket. Men paa samme Tid syntes det ham ogsaa, at den stod aaben, at man maatte kunne komme dertil; thi Alt dette var jo etsteds.

Til andre Tider fortalte hun om sine Venner og Fjender derovre; hendes Følelser vare ikke paa matematisk Maade aftagne med Afstanden i Rum og Tid. Hendes smaa Øine funkede ved Tanken om en Planterfamilie, og pludselig, idet hun fortalte om den Ulykke, der var kommen over Familien, navnlig ved Mandens ynkelige Død, dirrede hendes Læber og randt Taarerne ned ad hendes Kinder - hun kunde endnu græde over Den, hun havde hadet meest og formodenlig elsket mest. Men det var ikke den Slags Graad, som gjør godt. Saa fortalte hun om de vilde Uveir, om Jordskjælvne, om Blanke eller Negre, der vare blevne slugte af Uhyrer, om Angsten for de Sortes mysteriøse Fester, og naar man saa skulde troe, at hun gjerne var dragen bort, beskrev hun saa sørgmodig sin sidste Dag, Afskeden fra hendes gifte Søster og Børnene, det Øieblik, da det sidste Punkt af Landet forsvandt, og Otto var ligesaa beklemmt, som naar han læste om Napoleon i Fontainebleau eller paa St. Helena.

Hun fortalte ikke meget regelmæssig, gjorde sære Spring fra det Ene til det Andet, var uvidende om

Blomsters og Dyrs Navne, fordi hun havde modtaget et almindeligt Indtryk, men ikke paa en erkjendende Maade opfattet Noget - gjentog vel ogsaa undertiden sine egne Historier. Men hun fængslede altid, fordi i det Øieblik, hun talte, var der et dunkelt glødende Liv tilstede. 66 Det var en broget Mængde Forestillinger, som Otto optog af hendes Beskrivelser, af Andrés Livsphilosophi og korte Bemærkninger, af Mdm. Hillebrandts Spaadomskunst og Ferdinands Indfald, Klager, Anecdoter og Fremtidsplaner. Men det beskæftigede ham, og medens hans Tanke blev modnere, blev han paa en Maade mere Barn.

Ferdinand fik ham lidt efter lidt til at tale om Emilie, først i faa Ord, saa i længere Beskrivelser, og endelig sagde han hendes Navn. Han mærkede, at Ferdinand ikke var en taus Fortrolig; men Kjærlighedsforholdet blev baade af Moder og Datter betragtet med Interesse, og ved hyppig at blive omtalt tabte det, om ikke ganske sin indre Magt over ham, saa dog i Tydelighed og Bestemthed som hans afsluttede, hemmelige Eiendom.

En Mængde andre Anliggender kom nu ogsaa til og toge hans Opmærksomhed og Evner i Beslag. I denne Alder have de intellectuelle Interesser, naar de ere vakte og blive fornuftig ledede, en overveiende Indflydelse; man er maaskee mere istand til at føle en dyb Hengivenhed eller Kjærlighed i sin Barndom end i sit femtende, sextende Aar. Dette synes ogsaa antydte i det Udvortes; thi medens der i Barnet er noget saa Ømt, Yndefuldt og Harmonisk, at man vilde ønske, det altid kunde blive saa, ja har fundet Menneskets Ideal symbolsk udtrykt i den skyldfrie, kjærlighedsfulde Barnealder, er der ved det halvoxne Mandfolk noget Uharmonisk, Skarpt, Usammenhengende, der ikke vækker Ønsket om en Standsning, og Lignende er Tilfældet med den halvoxne Pige.

Man havde tøvet saalænge med Ottos Confirmation, at den næsten syntes forglemt, og først paa denne Tid gik han til Præsten. Den Tanke at lade det unge Menneske, i en Alder inden Lidenskerne komme, og medens Sindet endnu maa antages for naivt og frisk, bekræfte sin Daabspagt med frivillig og selvstændig Erkjendelse, er ligesaa smuk, som den er vanskelig at virkeliggjøre, undtagen maaskee i meget inderligtroende Tidsrum af Menneskeheden Historie. Man har indrettet det saaledes, at en Mængde halvoxne Mennesker samtidig indfinde sig for at modtage Religionsunderviisning hos Præsten, hos en geistlig Embedsmand, der har mange Forretninger, kjender lidet til de Enkelte, han har for sig, og maaskee har meget ringe Talent til at paavirke Ungdommen. Denne 67 Ungdom har vel kun liden Livserfaring, igjennem hvilken den dybe Betydning af Religionens Sætninger kunde gjøres indlysende som nøiagtig svarende til Livets Krav og Bevægelser; men nogen Kundskab om Livet er dog altid tilstede, og Vanskeligheden ligger i at benytte denne og ikke blot bevise Skriften ved Hjælp af Skriften, bortskaffe mulige Betæneligheder ved Hjælp af et absolut Bud, lade Gud henstaae udenfor Mennesket som en Befalingsmand. Pigebørnene, der indfinde sig med mere Naivetet og Andagt end Drengene, optage Sagen paa deres Maade og see ofte i Præsten, der udtaler de hellige Ord, en fuldkommen Repræsentant for dem; for mangt et elskeligt kvindeligt Gemyt har Præsten været den første, stille, andagtsfulde Kjærlighedsgjenstand, og for mange andre har Præstens Personlighed i en senere Tid staaet som en anden Samvittighed, da Ordene, han havde talt, laa som en død Skat, som Noget, der ikke tilfulde var gaaet over i Bevidstheden. - Otto greb i Førstningen denne nye Underviisning med Begjærlighed; de overnaturlige Sandheder, der paany bleve ham foredragne, tiltalte hans Phantasi og Gemyt og vakte en heftig Længsel efter Erkjendelse. Men efter ganske kort Tids Forløb stødte denne Erkjendelseshigen paa en Hindring: Sandhederne stode som Steen. Han var for ung, for lidt udviklet til at kunne gjøre sig Regnskab for den piinlige Følelse, der undertiden kom over ham; den vakte Længsel trak sig tilbage, og han lærte Religionen udenad som en anden Lectie. Confirmationen blev en glædefuld Ceremoni, fordi hans Fader var tilstede.

I dette Tidsrum blev i nogle faa kjøbenhavnske Skoler indbragt en ny Læregjenstand: Physiken, og tiltrak strax de mere opvakte Disciple. Grunden hertil var ikke alene den Interesse, som Videnskaben selv vakte, naar man ved nogen Flid var kommen over de første Vanskeligheder, men ogsaa Læremethodens Forskjellighed fra, hvad man i alle de øvrige Skolediscipliner var vant til. Det var ikke blot Udenadslæsning og abstract Viden, men Beskjæftigelse med virkelige, haandgribelige Ting, samtidig underholdende og befærende. Livet, som det gik og stod, blev draget ind i Skolen, hverdagslige Ting fik en ny Betydning, en Plads i Videnskaben, og denne Videnskab ordnede undertiden Verdens værdifulde Gjenstande paa en ganske ny Maade, havde en ganske egen Rangforordning. 68 Katteskind, Diamant og Svovl stode i Geled overfor Electriciteten; Vand, Jern og Luft bleve maalte pundevis; Jern brændte i Fugtighed; Vandet var ikke et Element, men dannet af to Luftarter, af hvilke den ene brændte, den anden nærede Branden, og høist mærkeligt var det at see, hvorledes ophedet Jern brændte i lys Lue i denne Luft; den Overflade af det smeltede Bly, som altid havde geneert saa meget, naar man vilde støbe Flitsbuekugler eller Tinsoldater, var ikke Aske fra Skorstenen, men Blyets videnskabelige Forening med Iltten; det Hvide paa Svedskerne, som man havde anseet for Sukker, var levende Dyr o. s. v. Alting bevægede sig, forandredes, adlydende en bestemt Lov, og hvert Experiment slog nøiagtig til, saaledes som Loven foreskrev. I nogen Tid stod i Ottos Forestilling Qviksølv som det kosteligste af Jordens Metaller; thi naar det havde undergaaet en vis Operation, kunde man koge Ilt eller Ildluft af det, hvis man blot havde en Kolbe og Retort. Men selv uden dette var hans Indbildningskraft stadig beskæftiget med Qviksølv, ved hvis Hjælp man frembragte Thermometer og Barometer. Da han endelig fik kjøbt et Thermometer, var det dog ikke dette, der tilfredsstillede ham; han vilde selv udføre det Experiment at bringe Qviksølvet ned i Kuglen og smelte Rørets Aabning, og han brændte utallige Gange sine Fingre uden at løse Opgaven, og selv om han havde kunnet løse den, vilde

heller ikke dette have været det Eftertragtede; hvad der bevægede ham, var en beundrende Længsel efter det inderste Naturliv, efter den hemmelighedsfulde Fornuft og Villie, som de døde Ting syntes at have. Hans Yndlingsgjenstande skiftede, altsom Underviisningen skred frem; men endelig kunde han ikke længer i Taushed bære sin Begeistring, han raabte en Dag til Mdm. André: Jeg kan lave et Træ!

Lave et Træ? hvilket Træ? spurgte Mdm. André.

Et kunstigt Træ!

Ja, det kan jeg ogsaa! Jeg kan lave Fastelavnstriis, og min Datter kan sye Blomster!

Aa, ikke Andet end det, Mdm. André! Saa har De jo hvert Stykke af Træet eller Blomsten i Forveien; men jeg kan lave et Træ ud af Ingenting eller næsten ud af Ingenting.

Det gad jeg nok seet, sagde Mdm. André. Ferdinand kom til og hørte, hvad der blev talt om, og var ligesaa nysgjerrig. 69 Otto havde forskaffet sig noget salpetersurt Sølv, i daglig Tale kaldet Helvedessteen, gjød lunkent Vand derpaa, stak en Kobbertraad med et Par smaa Tverstilke deri og bad Mdm. André selv tilbinde Glasset.

Næste Morgen førte han hende hen for det - der stod virkeligt et Træ, en knudret Eg med tyk Stamme og faa Grene, med Sølvbark og fine Sølvblade.

Mdm. André saae til med opspilede Øine og sagde derpaa med dyb, hemmelighedsfuld Tone: Jeg har en Nat seet Negre frembringe et blomstrende Granatræ af en afskaaren Stub ved at skjære i deres Legeme og dryppe deres eget varme Blod derpaa.

Nu var det Otto, der blev forbauset og rystet; men efter at det første uhyggelige Indtryk var overstaet, følte han en inderlig Uvillie over, at den natlige Troldom skulde staae ved Siden af hans skønne Sølvtræ, og han spurgte tilsidst Physiklæreren, om det var troligt. Læreren blev fornøiet over den Iver, han opdagede, og anvendte næsten hele Timen til at paavise, hvorledes Alt i Naturen gaaer efter uforanderlige Love, hvorledes ingen Organisme frembringer Noget, som ikke paa anden Maade eller i anden Skikkelse er bragt ind i den, hvorledes Træernes Væxt, deres Blade- og Blomstersætning hidrører fra bestemte Stoffer i Jord, Vand og Luft, som de optage og forarbeide o. s. v.

Ja, men! raabte en Dreng, Arons Stav, der blev lagt ind i Tabernaklet, fik paa een Nat Blomster og Mandler!

Og Jesus forvandlede Vand til Viin ved Bryllupet i Cana! raabte en anden.

Den overraskede og forlegne Lærer svarede hastig: Ja, det var i Tider, før Physiken var opfundet! Men da han øieblikkelig erkjendte sine Ords Utilstrækkelighed, brød han af, forbød al videre Spørgen og holdt strengt paa Dagens Lectie.

Om Aftenen var Mdm. Hillebrandt hjemme og lagde Kort op og spaaede Otto, at hans Fader snart vilde komme.

Saa er her kommet Brev! udbrød Otto.

Ja, det er der ogsaa, svarede hun godmodig; nu kan De snart spaae ligesaa godt som jeg.

Krøyer kom ogsaa ganske rigtig, men fordulgte før Otto Anledningen til sin Reise. Han led af en farlig Sygdom og var kommen 70 for at søge Raad hos Hovedstadens Læger. Otto fulgte ham en Aften etsteds hen og ventede udenfor Porten, til han kom ned, uden at vide, hvilken Slags Besøg Faderen aflagde. Paa Hjemveien tog Krøyer sin Søns Arm og støttede sig paa den. Otto følte sig glad over dette - saa udlagde han det - Tegn paa kjærlig, faderlig Fortrolighed og vidste ikke af, at det næsten traadte istedenfor Faderens sidste Haandtryk. Den følgende Dag, da Faderen skulde reise, vilde Otto blive fra Skolen for at følge ham tilvogns; men han modsatte sig det. Men henad Formiddagen aabnedes pludselig Døren til Klassen, og Faderen stod i Døren, meget bleg, og bad Læreren, om Otto maatte komme ud et Øieblik. Ude i den dunkle Corridor omfavnede og kysede Faderen ham og sagde: Bliv et flinkt og ærligt Menneske! Da Otto var kommen tilbage i Klassen og han hørte Skolens Port slaae i, blev han pludselig greben af en kvælende, ømhedsfuld Angst; hvis ikke Skolens uvilkaarlige Tvang havde holdt ham, vilde han være ilet bort, afsted efter Faderen; han blev siddende, men Angsten steg, og han kom i en Tilstand, der grændsede til Fortvivelse, og endelig kunde han ikke længer beherske sig, bøiede sig over Bordet og græd Angstens, Længselens, Kjærlighedens Taarer. Ingen forstyrrede ham, Læreren forlangte ikke hans Opmærksomhed, ingen af hans Klassekammerater talte til ham den Dag; det var, som om Alle havde følt Dødsafskeden.

Kun kort Tid efter kom Budskabet.

Sorgen bidrog til at knytte Otto end inderligere til Skolen. Det var for ham, som om Skoleværelset var

blevet helliget ved hans Faders sidste Blik, ved at Faderens blege Aasyn havde viist sig i Døren, ved at hans Stemme havde lydt i dette Rum. Faderen syntes endnu at være her paa dette Sted, og i denne fromme Illusion tilskyndedes alle hans Kræfter til at virke for det af Faderen opstillede Maal: Bliv et flinkt og ærligt Menneske.

Dog, det er nu engang ikke givet Ungdommen at kunne dvæle længe hos de Døde. Da Ferien nærmede sig, var Sorgen alt meget dulmet, og Otto beredte sig i Tankerne paa at reise hjem; men han fik Brev fra sin Moder, at hun vilde komme til Byen, hvor hun havde Forretningssager at ordne.

Undertiden gjør det ydre Tegn paa en stedfunden, halvforglempt Begivenhed en Virkning, som om den var bleven ny igjen eller 71 kom tilsyne i en ny Betydning. En skjærende Smerte, en dyb Følelse af hans Families Forladthed gennemfoer Otto ved Synet af den sortklædte, blege Moder og den ligeledes sortklædte, lille Broder, som hun førte med sig. »Stakkels Barn!« jamrede det i Otto, idet han tog Broderens Haand, og saa fuldstændig hengav hans Sind sig til Medfølelsen for de Andre, at han glemte, at dette Ord ogsaa kunde anvendes paa ham selv.

Og desuagtet skulde denne Stemning, hvor sand og stærk den end var, ikke vare længe. Moderens Væsen, der altid havde været præget af en sund Kraft, hvor Alvoren var blandet med Lune, havde undergaaet en Forandring; det havde faaet noget Strengt, for Ottos Fornemmelse næsten Haardt. Som det ofte gaaer Folk, der have udstaaet en stærk sjælelig Kamp og seiret, forlangte hun af alle Andre, at de skulde tage Livet paa samme Maade, uden Hensyn til, om Muligheden var tilstede og Forholdene de samme. Hendes Sind havde vendt sig fra det Verdslige, og skjøndt hendes dybe, moderlige Kjærlighed kunde bære over med den pludselige barnlige Livsglæde, kom hun dog altid til at tyngde den ved strax at ville føre Tanken hen til Anliggender, der for hende vare de mere fornødne. Undertiden kunde det ogsaa skee, at et Udbrud af Lystighed, af Glæden over at være sammen med Sine, at gaae med Moder og Broder paa Gaden og kunne vise dem noget Nyt, blev mødt med en Henviisning til Faderens Død, og i en saadan Tilretteviisning fandt Otto, uden egenlig at kunne skjønne hvorfor, en Uretfærdighed. Moderen troede, at Otto manglede Følelse, og enhver Antydning deraf fjernede i Virkeligheden hans Følelse fra hende; en Samtale imellem dem, en udtømmende Undersøgelse af, hvorledes det egenlig stod til hos dem Begge, var umulig, og Tausheden sætter ofte mellem Menneskene en Skranke, af uendelig smaa Ting bygger den flittig og reiser en Muur, som det senere er vanskeligt at gjenembryde.

Først da Adskillelsens Time igjen slog, droges de Begge for et Øieblik kjærlig og smertefuldt berørte til hinanden; men efter Moderens Afreise var det dog for Otto, som om et sort Slør var draget tilside fra Verden.

Det var en tung og bedrøvelig Tilstand, som uden den gamle Andrés Indskriden vilde have udøvet en lang, nedtrykkende 72 Virkning. André var enten ved Omstændighederne bleven trængt tilside eller frivillig traadt i Baggrunden, medens Otto havde at bære sine Sorger. Men den første Søndag efter Moderens Afreise kom han tidlig ind til Otto og sagde: Vi maae have frisk Luft, vi maae have dygtig frisk Luft! Vi vil gjøre en Fodvandring, vi vil tage Hillebrandt med, hvad mener De derom?

De begav dem til Hillebrandts, der betragtede Indbydelsen som en stor Ære, og Fodvandringen gik til Østerport, hvor de toge Vogn og kjørte til Charlottenlund.

Det var en reen og klar Sommer-Formiddag; Solstraalerne spillede liflig ind mellem Træernes Skygger, og en svag Brise kom oplivende ind fra det blaa Sund. Efter at have spadseret lidt i Gangene gik man ind i et Telt for at spise Frokost. Her sad to unge, velklædte Mennesker ved Frokosten og vare paa samme Tid beskjæftigede med at gjøre Cour til Opvarningspigen, men havde dog snart endt begge disse Forretninger. Da de vare gaaede, sagde André, der hele Tiden havde givet en indre Uro tilkjende baade med Hænder og Fødder: Saa! Naa! Saa blev vi da frie! Hør, jeg vilde givejeg veed ikke hvad, om jeg blot i een Klokke-time maatte banke disse to Herrer fordærvet, især den ene! Saae De det? Først gjorde han Cour; men saa skulde han dog vise os, at han var fornemmere end som saa, og saae De: saa kastede han Drikkepengene til hende! Uf! den Oxekjæft! den *canaille*!

Hillebrandt vinkede og blinkede saa meget, som Ærbødigheden tillod, for at gjøre opmærksom paa, at det vel ikke var en Tale for Ottos Øren.

Jeg forstaaer deres Øine, Hillebrandt; men jeg mener, at det er ufornuftigt af Forældre og Værger, ikke at tale til vordende unge Mennesker om denne Verdens Ting. En Posefuld moderlig Moral og bibelske Sprog hjælper ikke, naar det kommer til en Prøve med Kjød og Blod. Jeg siger, og den unge Hr. Krøyers salig Fader maa gjerne høre paa mig: Den Dag han kaster Penge til En, han har gjort Cour til, er han en Oxekjæft, en *canaille*. De kan ikke holde et ungt Menneske fra at gjøre Cour, Hillebrandt; det kan De ikke, han skal gjøre Cour, han skal Pine og Død gjøre Cour, men han skal være Cavalier! han skal være gentil! han skal ikke snavse sin hvide Vest! 73 Saa maa han gifte sig, naar han er tyve Aar, sagde Hillebrandt halv sagte.

For mig maa han gifte sig imorgen den Dag! Sandt er og bliver sandt. *Fiat justitia, pereat mundus!* Kom, lad os gaae! Lad os spadserere udenfor .... det vil sige, hvis de Herrer ikke have Noget derimod, for jeg kan

ogsaa gjerne blive siddende.

Hør, vedblev André, da de vare komne udenfor; det Menneske syntes nu at være et net Menneske, og imorgen kan De maaskee møde ham i honnet Selskab og finde ham upaaklagelig. See, det er Opdragelsen her hjemme! Veed De, hvad der er i Veien? De lære at ansee Høflighed for en Gjæld, de betale Andre, istedenfor at det er en Pligt imod dem selv! Den, som er høflig i Bredgade, kan gjerne være grov i Lillekongensgade; man er aldrig sikker paa dem. For nogen Tid siden var der Selskab og Dands hos en Borgermand, der kjender mange af Byens fine, unge Herrer; han havde inviteret dem, men Familiens kvindelige Bekjendte, Baldamerne, vare temmelig ubetydelige, skjøndt ordenlige, nette Piger. De fine Herrer fandt nu her ingen af deres Ligemænd og følte ingen Respect og gebærdede sig tilsidst omtrent som paa en *cabaret*, en Kneipe. Det faldt ingen af dem ind, at han nedværdigede sig selv ved at krænke Værten og hans Gjæster! Man er ikke Cavalier, man er ikke gentil!

Hvad hjælper saa den hvide Vest? spurgte Otto skalkagtig. For de havde vel hvid Vest paa?

Den hvide Vest hjælper til Intet, naar den bæres for Stads, svarede André meget alvorlig.

Otto fik ikke strax at mærke, at den lille Skjæmt havde saaret André; men senere blev det ham tydeligt, at André ikke mere var saa hjertelig, skjøndt altid velvillig og høflig. De kom op til Grøndals og standsede imellem Træerne for at see paa et Par Familier, der formodentlig havde slaaet sig sammen om en Skovtour og nu morede sig her med Gyngen, Leg og Dands. Der var mange Børn, næsten Alle i Hvidt, og det tog sig nydelig ud i den grønne Skov.

André stod og betragtede dem med stille Fornøielse; Hillebrandt lagde sig ned, fremtog et Stykke Papir og gav sig til at tegne; Otto saae paa ham og sammenlignede Virkeligheden med Afbildningen, altsom den kom frem.

Efter en Stunds Forløb gav ogsaa André sig til at betragte 74 Tegningen og sagde derpaa: Nu vil vi, hvis Dhrr. synes saa, gaae op til Bellevue og drikke et Glas Viin paa, at De er bleven Malermester, Hillebrandt!

Det var, som om Natten selv sendte sine Skygger over Hillebrandts Ansigt ved disse Ord. Er Tegningen da saa slet? spurgte han endelig med et kvalt Suk.

Slet? Tegningen? Det sagde jeg ikke, min kjære Hillebrandt, min brave Svigersøn! Men seer De, mens jeg har staaet her og suget Ungdom ind i mig og er bleven et Aar yngre, har De ligget og bragt Ungdommen paa Papiret. Kunstnere og Digtere og alt saadant Noget forekommer mig som Destillationsapparater, Alting gaaer igjennem dem, ud af dem; det Bedste give de til Andre. Hør! sig mig oprigtig, er det ikke bedre at være saadant et Barn som den Lille der med de røde Sko, end at være en Kunstner, der tegner det? Og er det ikke bedre at være en god Haandværksmand og om Søndagen trække Veiret og indaande denne Luft mellem Træerne, end at være en Kunstner, der speculerer paa, hvilket Træ og hvilken Blomst der vil behage Publikum meest?

Disse Ord gjorde et oplivende Indtryk paa Hillebrandt. Da de vandrede videre, saae han sig muntert om i Skoven, hans Bryst udvidede sig, som om det var blevet befriet fra en Byrde, endelig aftog han Hatten og sang Christian Winthers Sang:

»Jeg gik mig i Skoven saa eensom en Gang,
Alle de smaa Fugle saa yndelig sang,
De havde ei andet at bestille;
Der kvad Stillids, og der kvad Gjøg,
Der slog høit i den hviskende Bøg
En Irisk sin sittrende Trille.
Da tænkte jeg paa Hende, som er ikke her,
Da tænkte jeg paa Hende, mit Hjerte har kjær,
Og jeg tænkte, det bedste jeg kunde;
Og Alting omkring mig det tænkte som jeg,
Den gamle Eg og Granen, der brystede sig,
Og alle smaa Fugle i Lunde.«

75

André og Otto stemmede i, og tre fornøiede Vandrere ankom til Bellevue.

Under alle disse Forhold laa Tanken om Emilie i Ottos Bevidsthed, men ubestemt; hun var bleven en Forestilling uden fyldigt Liv, uden Gjenstand for stærk Længsel eller stærke Følelser; Alt, hvad der knyttede sig til hende, var som en oplivende, flygtig Solstraale. Han havde en Glæde, en Rigdom nedlagt etsteds; men den lignede Eventyrets slumrende Prindsesse, hun var af Marmor, og Tryllekvisten, der kunde vække hende, var ikke funden. Ferdinand vedblev vel bestandig at tale om hende og bringe Otto til at tale; men ved saa hyppig og næsten mod sin Villie at tale, ved at skulle gjøre sig og sit Forhold interessant for en Tilhører, der forlangte alt Meer og Mere, blev Billedet kun forflygtiget, og havde Otto kunnet give Agt paa sit eget Indre, vilde han have bemærket, at han lidt efter lidt havde frembragt et andet Billede af Emilie end det virkelige, et meget lignende Billede, men et udpyntet.

Med Ferdinand foregik derimod en modsat Forandring. Han hørte saa tidt og saa livlig om Emilie, at han troede at kjende hende og var nærvædet at tage fejl af sin egen og Ottos Barndom. Hendes Skikkelse fik bestandig mere Virkelighed for hans Bevidsthed, og han gjorde sig da ogsaa Umage nok for at skaffe sig en aldeles tydelig Forestilling. Naar de spadserede sammen og mødte unge, smukke Damer, spurgte Ferdinand: Ligner *hun* Emilie? - og Otto fandt vel undertiden nogen Lighed, men var naturligviis altid af den Mening, at *hun* ikke kunde taale en Sammenligning, og maatte da paany beskrive og udmale.

Men der gik virkelig skjønne Kvinder forbi, og alle de Funker, som fløi ind i Ferdinands Hjerter, antændte tilsidst en fuldstændig Ildebrand i det brændbare Stof, han havde opsamlet. Da han, som saa mangen Kjøbenhavnner, aldrig havde seet nogen Kjøbstad, manglede han Maalestokken til at bedømme Ottos Skildringer. Livet i Kjøbstaden stod for ham som den reneste, yndigste, barnligste 76 Tilværelse; Menneskene forekom ham saa naive, godmodige og hjertelige, at ingen Lykke syntes ham saa stor som den at kunne leve imellem dem. Sandt at sige var han selv ikke saa aldeles naiv, at Agentens store, rige Huus ikke ogsaa udøvede nogen Fortryllelse, og at kunne blive en Svigersøn af dette Huus var Noget, han ganske uskyldig misundte Otto, indtil den Tanke pludselig faldt ham ind: Men de ere jo dog ikke forlovede! Hvo siger, at hun vil have ham? Barneforlovelser! I »den første Kjærlighed« gaaer hun og sværmer for sin Charles og forelsker sig dog i Rinville, blot fordi han kalder sig Charles. Den velsignede Pige venter maaskee blot paa en ung, rask Kjøbenhavnner ..... og hvo siger, at ikke Himlen selv har bestemt Krøyer til at komme her i Huset blot for at føre Emilie og mig sammen? Det, som jeg føler for den Pige ..... ja, jeg elsker hende! ..... Der er en Magt, som har villet det!

Han raadspurgte Kortene, og der laa, mærkværdig nok, en Reise og et Vand og hele Hjerterkortet, ganske som tidligere for Otto. Alting straaled af Kjærlighed og Lykke. Han bad sin Søster lægge op, og Under over Under, samme Constellation! Blot var der en Kløverknægt, som han skulde tage sig iagt for. Det er Krøyer, tænkte han. Men hvad vil den Kløverknægt gjøre mig? spurgte han Mdm. Hillebrandt. - Det kan jeg ikke see; men han mener Dig det ikke godt, Du skal tage Dig iagt for ham, han ligger imellem Dig og Reisen.

Det er Krøyer, gjentog han ved sig selv. - Men han skal ikke forhindre mig - thi tilladt er det dog idetmindste at see hende - ja, tage derover og lade Himlen raade!

Han betroede sig til sin Moder. Der var i hendes egen Natur et saadant Hang til det Romantiske og Glødende, at Ferdinands Kjærlighed til den Ubekjendte slet ikke forekom hende urimelig. Hun hørte paa ham med kjærlig Deeltagelse, indtil han kom til det Praktiske: Sæt nu, hun vil have mig! Det er i Grunden et godt Parti; Agenten er rig og en fortræffelig, godmodig, munter Mand, ret en Svigerfader for mig. Jeg er vis paa, at han vil synes godt om mig ..... troer Du ikke, søde Moder? Jeg er munter, jeg vil spille for ham jeg vil dandse med Døttrene, være elskværdig mod Agentinden, hei! det skal blive en Lystighed og Glæde! Krøyer er dog kun 77 en Dreng og ingen Mand for saadant et Pigebarn! Synes Du ikke, min egen lille velsignede Moder?

Dette besvarede hun med et skarpt: Nei!

Der var Electricitet i denne Tone, og Ferdinand raabte heftig: Hvorfor, Moder? Hvorfor synes Du ikke derom?

Jeg synes ikke derom! sagde Mdm. André med den begyndende dæmonisk kolde Vrede i Blikket og i den bævende Overlæbe.

Ferdinand blev bleg og raabte: Du vil staae min Lykke i Veien! Du vil bestandig have mig her hjemme til at pine og tirre! Jeg skal sidde og hænge hjemme! Jeg skal følge Dig paa Comedie og hente Dig! Andet duer jeg ikke til!

Det kan gjerne være.

Saa! nu sagde jeg da et Ord, Du kunde hænge Dig i! Hvis Skyld er det, jeg ikke er bleven til noget Stort? Det er Din Skyld! Fader har Ret! Men endnu kan og skal jeg blive til Noget! Kjærligheden skal hæve mig! Der er en Kunstner i dette Bryst!

Kunstner! svarede hun med et saa bedsk, skjærende, blegt Smiil, at Ferdinand blev dødbleg, saae sig om med rullende Øine - og fik Krampe.

Hun saae lidt paa ham, da han laa paa Gulvet, gik nogle Øieblikke hastig op og ned, drak lidt Vand og begyndte da at stænke ham i Ansigtet.

Da hun saae, hvor blegh han var, og hvorledes Smerten stod præget om den farveløse Mund med de sammenbidte Tænder, begyndte hun sagte at græde, reiste ham med stor Besværlighed, tog ham paa Skjødets, klappede og strøg ham, medens hun med dæmpet Stemme sagde ham ind i Øret: Min egen lille Søn! Min velsignede Ferdinand! Dø ikke fra mig, mit søde, stakkels Barn! Hører Du, Ferdinand! Din Moder er ond imod Dig; men hun holder saa meget af Dig! saa meget, saa meget! Vaagn op, min Dreng, mm søde, velsignede, allerkjæreste, deiligste Dreng! Du vil blive lykkelig! Naar hun seer Dig, vil hun elske Dig ligesaa høit, som Din Moder elsker Dig ..... ak, Gud hjælpe os!

Saa lagde hun ham blidt fra sig, gik grædende op og ned foran ham, slog sig for Brystet og traadte endelig hen til Claveret og spillede de første blide Tacter af en Vuggevise. 78 Saa vaagnede Ferdinand. Han var meget mat; hun satte sig hen hos ham, tog ham i sine Arme, og de græd og kyssede. - Min kjære Dreng! - Min søde Moder!

Otto kom i det Samme; det var den mundlige Examens første Dag, og han havde staaet sig godt.

Det glædestraalende Ansigt formørkedes af Medfølelse, da han saae Ferdinands lidende, taarevædede Ansigt.

Hvad er der i Veien? spurgte han.

Moder vil ikke gjøre, hvad jeg beder hende om, svarede Ferdinand forlegen.

O, kjære Mdm. André, vær god idag; gjør det til Ære for min Examensdag! indvi min Examen!

Ja ja, da! sagde Mdm. André mat; men saa maa De bære Skylden.

Ferdinand var skamfuld og havde i dette Øieblik gjerne opgivet det Hele; men nu havde han dog lidt saa Meget for det - og det Værste, antog han - og desuden udbrød Otto: Hør, André, den Lyksalighed det er at tage Examen, naar man kan sine Ting, gjør De Dem ingen Forestilling om! Gid hele mit Liv kunde være en Examensdag med *præ'er*!

Naa, naar han har sin Metaphysica og sin Logica, saa kan jeg sagtens tage hans Emilia - var omtrent Ferdinands Tanke - og desuden, lad Himlen afgjøre det!

Han begyndte øieblikkelig at gjøre Anstalter til Reisen og gik op til en bekjendt, rig Grosserer, i hvis Huus han engang havde givet Underviisning, og bad om en Anbefaling. Grosserereren blev lidt forlegen og spurgte, for hvad han skulde anbefale ham, hvortil Ferdinand svarede: Ikke for noget Bestemt; han bad om en Anbefaling i Almindelighed - og saa fik han en prægtig, ubestemt Anbefaling. Næste Morgen tog han afsted. Det er vel bedst, at Du siger Krøyer op, sagde han til Moderen ved Afskeden.

Bliv nu forlovet først, svarede Moderen.

Da Ferdinand var kommen til Kjøbstaden og efter omhyggelig udført Toilette nærmede sig Agentens Huus, følte han et Øiebliks Skuffelse. Det Huus, der i Ottos Fortællinger stod som en stor og mægtig Bygning, næsten som et Palads, var i Virkeligheden meget lille, især i en Kjøbenhavners Øine. Det var rigtignok vidtstrakt, solidt og net; men Ferdinand kunde med sin Stok naae Tagskjægget, 79 og den meget omtalte store, brede Steentrappe var kun anseelig i Forhold til de Huse, som kun havde en lille Trætærskel udenfor Indgangen. Dog, han besteg Trappen - ny Skuffelse! Den herlige Boutik, hvor Kjærlighedens Solstraaler havde spillet, var lav og mørk, og mange Bønder, der gik og kom, havde forvandlet Gulvet til et lille Morads. Efter disse første Skuffelser blev Ferdinand dog kun modigere overfor, hvad han havde frygtet som Storartet og Stolt, og spurgte ved Disken med en vis Suffisance efter Agenten. Boutiksvenden antog ham for en Probenreuter, bad ham vente lidt og sendte en Dreng efter Husbonden. Lidt efter kom Agenten.

Denne betydelige Person, der i Ottos Skildringer altid var nævnt med en vis Ærefrygt, skjøndt med en Hengivenhed, som hans joviale og godmodige Optræden fortjente, fremstillede sig i lang, bruen gammel Frakke, i Beenklæder, der vare opsmøgede forneden, og i svære, uformelige Vandstøvler; paa Hovedet bar han en grøn Saffians, bredskygget Kaskjet og i Haanden en stor Meerskumspibe, der netop var gaaet ud. Ferdinand, der stadig havde Ottos Barneøine til Maalestok og stadig maatte tage nyt Maal, havde ventet, at han skulde see op til en meget høi Mand, og fandt, at han selv kun stod tilbage for Agenten i Tykkelse. Agenten var heller ikke nær saa fornøiet ved Synet af Ottos Stedfortræder, som han vilde have været ved Ottos Besøg; han var unægtelig en høflig og venlig Mand, men imod Bekjendte, og imod Probenreutere var han tvær og lurende. Ferdinand følte dette forsigtige, mistænksomme Blik, men kunde ikke forstaae det anderledes, end at Synet af en Kjøbenhavner imponerede. Han hilste desaaarsag sin maaskee tilkommende Svigerfader med den mildeste Mine og bad om en Samtale under fire Øine. Vær saa god at følge med, sagde Agenten og gik foran ind i en lille Sideboutik eller et Oplagssted for finere Varer og derfra ind i sit »eget

Contoir«. Dette var et Rum, som i Henhold til Tidens fremskridende Oplysning var taget fra Boutiken, men saa lille, at foruden Pulten og Skruestolen kunde ikke to Agenter rummes deri. Da Døren var lukket, befandt Ferdinand sig næsten klods op til Agenten, medens han havde tænkt sig, at han i en stor Stue, først i beskeden Afstand, saa med bestandig Nærmelse, skulde indlede Bekjendtskabet og maaskee Slægtskabet.

Han overgav sit Brev. Agenten læste det, og den store Agtelse, 80 han nærrede for Udstederen, var synlig paa hans Ansigt; men han vidste dog ikke ret, hvortil det sigtede. Med usikker Mine løftede han paa Kaskjetten, idet han gjorde en høflig Bøining, saae paa Ferdinand, saae paa Brevet, lagde det sammen, rømmede sig og valgte endelig at sige: Det fornøier mig meget .... gjør mig den Fornøielse at spise til Middag hos os idag, Kl. 1.

Ferdinand stod imidlertid saa tæt op til sin tilkommende Svigerfader, at den Electricitet, han følte i sig selv, syntes ham at vække en beslægtet Kraft i Agenten og forøge hans egen. Hans Natur egnede sig hverken til dyb Overveielse af en Plan eller til langsom, omhyggelig Udførelse; naar han begjærlig saae paa Frugten, syntes den ham at blive moden. Agentens Usikkerhed og Nølen var allerede halvt om halvt forekommet ham som en undselig, forventningsfuld Anelse om det, han havde paa Hjerte, og da nu Indbydelsen kom, da Agenten drog ham ind i sin Familiekreis, udbrød han: Tak, tusind Tak, Hr. Agent! Jeg -

Agenten saae paa ham.

Han vilde holdt en smuk, lang Indledningstale; men den korte Afstand gjorde hans Følelser overvældende stærke, og han sagde:

Jeg kommer, Hr. Agent, kort sagt, jeg - Hr. Agent, tillad mig ..... tilstaa mig en Gunst, lad mig gjøre Dem til min Fortrolige! De er en ædel Mand, det første Blik paa Dem indgyder Tillid! Jeg elsker Deres Datter Emilie ..... jeg beder Dem, forhast Dem ikke! Jeg forlanger og haaber ikke, at De hastig skal sige Ja, men sig heller ikke hastig Nei! Tillad mig med Deres Vidende i al Tugt og Ære at stræbe efter at vinde Deres Datters Hjerte, og to Hjerter skulle evig velsigne Dem!

Paa Agenten mærkedes ikke Spor af det Stød, den Rystelse, som foregik i hans Indre. Med rolig, fast Haand løftede han paa sin Kaskjet og sagde: Hm! - Hm, maa jeg spørge, Hr. An- André, Ferdinand André.

Maa jeg spørge, Hr. André, hvad De er?

Musikus, Pianist. Det staaer vist i Brevet.

Hm!

Hr. Agent jeg føler, hvor paafaldende og overraskende mit Ønske, min Bøn maa være Dem. Men jeg elsker Deres Datter, Himlen veed ..... ja, ved Gud, Himlen veed det! Min Lykke er i Deres 81 Haand! De har selv været ung, Hr. Agent, De har selv elsket, og jeg veed, De har et godt og varmt Hjerte! De er en Mand, hvem Kongen har hædret, De er en Mand - De er, kort sagt, en Mand i Ordets sande, ædle Betydning!

Hm! Ja, veed De hvad, Hr. André, det er en Sag, som Fruentimmerne maae være om. Nu kommer De jo og spiser til Middag med os Kl. 1, saa ....

Tusind Tak, Hr. Agent! Tusind Tak! Jeg anbefaler mig saalænge.

Agenten fulgte ham høflig ud gennem Boutiken og gik saa, tyggende paa sin udgaaede Pibe, ind i Stuen.

Efter at have gaaet et Par Gange op og ned, standsede han foran sin Kone og sagde: Hør, Mutterjeg har Nyt at fortælle Dig.

Nyt?

Ja, der var en Mand ude og friede til Emilie.

Til Emilie! raabte Fruen og to tilstedeværende Døttre. Hvem var det?

Det var, kort sagt, som han selv sagde, en Kjøbenhavner, der kalder sig André.

Mon han er i Familie med den André, som Otto Krøyer er i Huset hos?

Det veed jeg ikke; men han er anbefalet til mig af en af de rigeste Grosserere i Kjøbenhavn.

Hvad er han?

Han er Musikant.

Musikant?

Ja, det sagde han.

Musikant! Hvordan saae han da ud?

Meget net og nydelig af en Springfyr at være. Munden gaaer paa ham som en Kjæp i et Hjul. Men I kan selv faae ham at see, for jeg har bedt ham spise til Middag idag.

Idag! Ih, Gud bevares, hvad skal vi gi'e Mennesket at spise? Klokken er allerede 11! Og hvor har han gjort Emilies Bekjendtskab?

Ja, det veed jeg ikke. Nu faaer I sørge for Resten. Jeg har gjort Mit.

Kl. 1 var Ferdinand paa Pletten og blev modtaget af Agenten i den store Stue. Han havde ved paany at spadsere igjennem Byen 82 mellem de smaa Huse, ad den ynkelig brolagte Gade, fornummet hos sig selv en Selvtillid, som om han havde været et fem Etagers Huus fra Østergade, der ringeagtende gik op og ned mellem sine Kjøbstadcolleger. Medens han og Agenten sad i Sophaen og samtalede om saa ligegyldige Ting som mulig, men dog i en elastisk, spændt Sindsstemning, havde Tjenestepigen flere Gange Ærinder i Stuen, Døren gik hvert Øieblik, og medens Bondepigen gik ind, bevægede sig i Hast andre kvindelige Væsener forbi Døren, og lynsnare Blik fore ind. Ferdinand følte det og anbragte sig i den Stilling, han ansaae for heldigst.

Endelig skulde man spise. Familien kom ind, og Agenten sagde: Her, Lille Moer, er Hr. André, en af mine Bekjendte fra Kjøbenhavn.

Agentinden neiede. En kort Samtale begyndte om Veiret og Veien; men imidlertid bemærkede Ferdinand, at en af Damerne kaldte den anden Emilie, vogtede nøie paa den, der gav Svar, og undlod ikke senere at føre baade hende og Agentinden tilbords.

Under Maaltidet udtømte han al sin Elskværdighed og fortalte sin unge Sidedame en Mængde Historier, indtil denne pludselig udbrød til en ligeoverfor siddende Dame: Emilie, det var en Historie for Dig!

Au, fy for Pokker! sagde Ferdinand til sig selv, der har Du gjort en net Buk. Men hvor kunde Du ogsaa tage hende, hun er jo blond! Hun derovre ligner forresten heller ikke godt Beskrivelsen; men han har jo seet Alting i Forstørrelsesglas.

Fra dette Øieblik henvendte han sig kun til Agentinden; men saasart Maaltidet var forbi, begyndte han en Samtale med Emilie og talte med en saadan Varme, med saadanne Blikke, at det ikke kunde misforstaaes - da siger hun til en tredie Dame: Emilie, det var Noget for Dig!

Ferdinand følte sig et Øieblik svimmel. I næste Øieblik kom han til den faste Anskuelse, at han var totalt slaaet, og som god Feltherre tænkte han kun paa Tilbagetoget. Han greb sin Hat og ilede ud af Huset.

Han vilde øieblikkelig forlade Byen og befalede Gaardskarlen at tage Billet strax, uopholdelig. Gaardskarlen sagde Ja; men efter to Timers Forløb, som Ferdinand tilbragte i stor Bevægelse op og ned 83 ad sit Stuegulv, saae han endnu Intet til Billetten. Han greb efter Klokkestrengen - der var ingen. Han kaldte, raabte - der kom Ingen. Han sprang ud og fandt efter lang Søgen Gaardskarlen ved en huuslig Forretning i Kostalden. - Hvor er min Billet? raabte han. - Ja, vi behøver ikke at skynde os, svarede Mads, Ageposten gaaer først iovermorgen. - Saa, for S-! hvorfor bestilte Han saa ikke Extravogn? - Ja, det vidste jeg jo ikke, om jeg turde. - Naa, hvorfor gaaer Han da ikke strax? - Jo, nu gaaer jeg.

Ferdinand blev staaende for at see Gaardskarlen gaae; men han gik ikke. - Men for Allandsens Ulykker, hvorfor gaaer Han ikke? - Ja, nu gaaer jeg jo, svarede Mads og pillede lidt ved sit Tøi. Men han gik ikke.

Endelig gik der et Lys op for Ferdinand; han fremtog sin Tegnebog og spurgte, hvad det kostede. - Der er syv Miil til næste Station, sagde Mads, saa bliver det vel noget over en halv Snees Daler.

En halv Snees Daler ere mange Musiktimer, og Ferdinands Haand gjorde uvilkaarlig en Bevægelse, som den ikke vilde have gjort, hvis han var blevet Agentens Svingersøn. Hør, sagde han til Mads, kan Du ikke skaffe mig en Hyrekudsk eller Vognmand til at kjøre for mig? - Jo, svarede Mads, der er nu Peer Christensen; men han har solgt sine graae Hopper, og jeg troer ikke, han har meer end eet Øg paa Stalden; nei, han har ikke. - Saa kan jeg jo tage Enspændervogn. - Ja, sagde Mads, saa kunde De jo ta'e Enspændervogn. Men det er en svært sandet Vei, er det, og der er mange Huller og Slag nu paa Aaret, og Peer Christensen har ingen Enspændervogn. - Er der da ingen anden Vognmand i Byen? - Nei, ikke uden den lille Hendriksen; han handler med Heste, men han pleier ikke at leie Vogn ud. - Men saa kunde vi jo tage Hendriksens Heste og Christensens Vogn! - Mads kom indvendig ud af Fatning ved dette nye, uhørte Associationsprincip. Dog var Nyttens deraf hans sunde, forstandige Natur indlysende, og efter nogen Tøven svarede han: Ja, saa kunde vi jo tage Peer Christensens brune Vogn med een Agestol og Hendriksens Heste, kunde vi. Men jeg tvi'ler dog om, at vi kan det, for Peer Christensen og den lille Hendriksen er nu ikke rigtig go'e Venner. - Aa, det har vel ikke Stort at betyde. - Nei, det forstaaer sig; men de er jo rigtignok slemt Uvenner. - Aa, det er vel ikke saa

slemt endda. - Nei, det er jo ikke saa slemt endda; men den 84 lille Hendriksen slog ham jo rigtignok forleden Dag, ligesom det kunde være en Røg, og saa alle Fire gik fra ham, og jeg har maattet gjøre min Ed derpaa, for jeg var Vidne, var jeg. Og see saa, saa vilde jeg jo ikke gjerne vove mig ned til den lille Hendriksen. Nei. For han er nok lille, men han er vov. Det er nu ikke for det - vedblev Mads og blev næsten mindre, medens han talte - det er nu ikke for det, hvis han kom her i Gaarden og bød mig Hug, see saa kunde man vel nok holde ham fra Livet; men man har ikke Lov til at slaae ham i hans egen Stue, skjøndt han kunde have godt af en Livfuld Hug. - Ja, hvad bliver det saa til med Vognen? spurgte Ferdinand. - Ja, det var nu Vognen, sagde Mads. Min Husbond har en meget ordenlig Vogn, og vi har to pæne Hopper, De kan selv gaae ind i Stalden og tage dem i Øiesyn. Saa Husbond kunde jo magelig kjøre Dem. Men det er nu forbudt, og De maatte sige, at Vognen var Deres Eiendom. Men jeg kan ikke være fra Huset før imorgen tidlig. Vil De vente til imorgen tidlig, saa skal jeg kjøre Dem saa nydelig de syv Miil - vi skal saa have Vogn dertil, tilføiede Mads i lidt lavere Tone.

Den Sag blev da afgjort; men nu havde Ferdinand en heel Aften og en Nat at vente i denne skrækkelige By, hvor han gjerne vilde gjøre sig usynlig; thi han var jo ikke sikker paa, hvorvidt hans Eventyr allerede var bekjendt. Da han i Mørkningen hørte Byens Folk samle sig ved Siden af i Gjæste- og Billardstuen, vovede han sig ikke mere ud; men han kunde ikke undgaae at blive Vidne til, hvorledes Alle spurgte om Kjøbenhavneren, hvorledes Hensigten med hans Nærværelse blev debatteret, hans Klædedragt kritiseret osv. - Saadan gaaer han, sagde En, og Ferdinand kunde lykkeligviis ikke see, hvorledes man gjorde ham efter; men han kunde høre det paa Latteren. - Hvem er dennehersens Kjøbenhavner? spurgte En Opvartningspigen. - Jeg veed det ikke, svarede hun; han havde svært Jav med at komme afsted, men da han hørte, at en Extravogn kostede ti Rbd., slog han sig tiltaals. - O, den Forræder! mumlede Ferdinand, da han saaledes hørte, hvorledes Mads med den uskyldige Mine havde iagttaget ham. Han hensank i dybe Tanker, og pludselig gik der et Lys op for ham, han kjendte Mads, og glemmende sig selv slog han i Bordet og raabte: Kløverknegt!

De spiller Kort derinde, sagde En i Gjæstestuen. 85 Saa har han faaet Fremmede, sagde Opvartningspigen.

Hvem? Hvilken Han?

Ih, Kjøbenhavneren!

Død og Pine! Saa har de maaskee hørt os, mumlede man, blev meget stille og listede sig bort, En efter En.

Imidlertid sad Ferdinand derinde og lyttede. Opvartningspigen gjorde sig et Ærinde ind, blev meget forbauset ved at see ham sidde ene i Mørke, og gik strax igjen. Han vovede ikke at røre sig af Frygt for at forraade, at han var nær, og Natten sænkede sig med piinlig Langsomhed over denne Dag, da han var kommen, havde seet og var bleven slagen.

Niende Capitel

Da Ferdinand var kommen hjem, erkjendte han, at han maatte skrifte for Otto, deals fordi hans »Ritt ins alte romantische Land« dog ikke kunde blive skjult, deals tyngede hans Adfærd ham, han følte Fortrydelse, hvert venligt Ord af Otto piinte ham. Det var den sidste Examensdag; Otto kom ind ad Døren, glad, men nedstemt og træt. Da faldt Ferdinand ham om Halsen og raabte: Min Ven, kan De tilgive et sort Forræderi? Jeg er en Forræder!

Otto unddrog sig denne Omfavnelser, og da han var saa vant til Ferdinands Overdrivelser og stærke Yttringer, spurgte han ligegyldig, hvad der da var skeet.

Ferdinand greb hans Haand og sagde med Taarer i Øinene: Lov mig først Deres Tilgivelse! Sværg det!

Ja, jeg lover, jeg sværger det, sagde Otto med uforstyrret Ligegyldighed.

Velan, jeg har .... nei, Moder, sig Du det! Jeg kan ikke! Jeg vil lægge mig hen paa Sophaen .... jeg vil gaae ud i den anden Stue

Han har friet til Deres Emilie, sagde Mdm. André; men han har faaet Kurven.

Ferdinand standsede paa sin Vei til Døren og vendte sig om, overrasket over, at der fra Otto ikke kom

nogen Lyd, intetsomhelst 86 pathetisk Udbrud. Otto havde et Øieblik seet stivt paa Mdm. André, gjorde saa en snurrende Bevægelse, gik et Par Gange urolig og usikkert op og ned ad Gulvet - som en Høne, der har faaet Hvidløg, sagde Mdm. André senere, da hun fortalte Sagen til sin Datter - og saa ind paa sit Værelse.

Trods al deres Medfølelse for ungdommelig Romantik begreb de dog ikke, hvilken magisk Virkning de faa Ord: »Han har friet til Deres Emilie«, havde gjort. Nogen kunde frie til hende, kunde elske hende! Det var en Tryllestav, der berørte den fjerne By. Den havde staaet for hans Forestilling som uberørt og uberørlig af Tiden, det var aldrig faldet ham ind, at Agentens Huus nogensinde skulde blive ældre. Alle hans andre Tanker havde været i Bevægelse, kun de Tanker, der angik dette Huus, havde været forstenede eller ligget i Dvale. Og nu i dette Øieblik, da den sidste Examenstid var overstaaet, da den besynderlige Dunst, der under den intellectuelle Spænding synes at omgive Organismen, var adspredt, da det Spørgsmaal lige var i Begreb med at reise sig: Hvad nu? - havde En friet til Emilie. Hiin Sommermorgen, da han havde lovet sig selv at skynde sig og blot blive Student for at vende tilbage, hvor den pludselig stod levende for ham! Hvorledes havde han kunnet glemme og læse saa rolig? Og nu var han jo Student, i dette Øieblik var han Student! Fri, myndig, hædret, med Berømmelsen om Panden, med Fremtiden for sig, kunde han træde frem i sin Fødeby, for Emilie for alle Mennesker! Nu var det kommet! Og hun, som havde sendt ham Bud, som havde leget med ham under Æbletræet, som havde siddet i Lysthuset - o, skjønne Syn og forunderlige Overraskelse! - som han havde holdt i sine Arme - endnu i dette Øieblik troede han at føle det svage Tryk af hendes Arm, hendes Skulder op til hans. Men hvor havde han da havt sine Tanker! En havde friet til hende og var bleven afviist; men hvor Mange kunde ikke frie, endnu idag, i denne Time! Udstrække Haanden efter hans Eiendom! Thi hvorledes skulde han kunne leve, naar en Anden tog hans Fortid, hans Barndom, hans Kjærlighed? Nu følte han det, nu vidste han det. Hvor hun stod tydelig for ham! Det var, som om en Knop i hans Indre sprang ud, og Duften opfyldte hans Sjæl. Det var en Aande af Lyksalighed, af Længsel, af Uro. Han udbød: Afsted! afsted! - han maatte øieblikkelig reise. 87 Han gik til Døren, som en Søvnngænger.

Men han skulde om faa Dage have sit akademiske Borgerbrev.

Men Borgerbrevet vilde ikke forsvinde, det var sikkert nok - Afsted! afsted!

Hvor Ungdommen dog er lykkelig! Dens Haab er saa fuldstændigt og stort, at der i Sindet ikke er Plads til Tvivl; den har ikke ved Synd og Skyld pantsat Noget af Personligheden til Skjæbnen, den føler sig ikke tilbageholdt ved nogen Flig, men iler trøstigt og glad til Lys, Glæde og Lykke, som dens rette Eiendeel og Hjem.

Da han kom hjem, modtog Moderen ham saa kjærlig og med et saa stilleforføjet Ansigt, betragtede ham med et saa hjerteligt Velbehag, at hun lignede sig selv, som hun var før Krøyers Død, kun blidere og mere hengiven til ham ene. At faae en Søn til Student har for danske Forældre af Borgerstanden en stor Tilfredsstillelse, næsten som om Sønnen blev optagen i en Adelsstand og kastede Glands over sin Slægt, og noget Rigtigt er ogsaa deri, thi det akademiske Borgerbrev, som de unge Mennesker fra alle Landets Egne maae ind og kjæmpe for ved Københavns Universitet, aabner dem Adgang til alle Statens Embeder, synes Begyndelsen til en hæderfuld Bane. For en ti, tolv Aar siden var denne Følelse maaskee i højere Grad tilstede end nu; thi da følte Folket sig ydmygere end nu og var stoltere af, at en af dets Egne kunde bryde ind i Dygtighedens Aristokrati.

I Ottos Hjem var, naar man beskjæftigede sig med hans Fremtid, altid med en vis Ærbødighed blevet brugt den Formel: »Naar han faaer sit akademiske Borgerbrev«, og Moderen havde vænnet sig til at forbinde Tanken med sin Søns Fremtid med et stort, pragtfuldt Pergament, hendes Angst og hendes Haab havde samlet sig om dette Symbol.

Saasart hun havde bragt Otto en Forfriskning, sagde hun med en barnlig Glæde, næsten undselig over sin Nysgjerrighed: Viis mig nu Dit akademiske Borgerbrev.

Otto sagde temmelig ligegyldig: Jeg har det ikke med, Moder.

Hvorfor har Du det ikke med? Er Examen da ikke rigtig forbi?

88

Jo; men jeg kunde ikke have faaet det før om et Par Dage, og jeg tænkte ikke, det var nødvendigt at opholde mig for at faae det med.

Hun læste i hans usikre Blik, at ikke Længslen efter at hilse paa hende havde drevet ham saa hastig hjem, og medens hun som et Barn følte Skuffelsens Smerte, opdagede hendes kloge moderlige Øie en anden Grund til Kummer.

Otto var fortrydelig paa sig selv og dog tillige fortrydelig over, at en saadan Ubetydelighed strax skulde kaste en uhyggelig Skygge over Hjemmet; hans indre Uro og Attraa syntes ham at have en ganske anden Ret, og jo mere Moderen trak sig tilbage i sig selv, desto mere længtes han efter at komme bort, over til Agentens.

Han gik urolig op og ned ad Gulvet; hun havde sat sig stille hen. Den piinlige Taushed holdt ham fængslet, han vidste ikke, hvorledes han skulde komme afsted. Endelig gjorde han en rask Anstrængelse og beredte sig til at gaae.

Du gaaer vel over til Theilmanns, sagde Moderen.

Den Tone, hvormed hun sagde disse simple Ord, gjennembævede Otto. Han vidste ikke, om det var hans eget Sind, hans Mismod, hans Fortrydelse og hans urolige, feberagtige Beklemthed ved nu at staae saa nær det eftertragtede Maal, der kom denne Tone imøde og gav den Betydning; men han hørte en blid, advarende Kjærlighed, der blandedes med Bitterhed og stille Haan; hun havde gjettet hans hemmelige Tanke, og det lød, som om hun havde havt paa Læben at tilføie: Ja, gaa Du kun over til dem, Du har foretrukket for Din Moder!

Der var Arbeidsfolk i Boutiken, og en af dem stod og hørte et Brædt foran Disken. Det var Peter Krøll. Han var bleven en opløben, ilde proportioneret Arbejdsdreng eller Svend, mager og dog klodset at see til. Det Eneste, der var kjendeligt og uforandret fra Barndomstiden, var de trofaste graablaae Øine, og disse Øine lyste, da han saae op fra sit Arbejde og sagde: God Dag, Otto! - Havde han endda sagt: God Dag, Krøyer! - ikke at tale om Hr. Krøyer. Ottos mismodige og beklemte Sind følte sig ubehagelig berørt af denne fortrolige Hilsen; det var for ham, som om et Vrængebillede af hans Barndom blev paatvunget ham, eller han blev angst for dette Varsel om, at det Spæde og Fine, der gjemmes i Erindringen, voxer sig stygt i Virkeligheden, og at det erindrende Gemyt skal bli blive skuffet. Han besvarede Peters Hilsen med et koldt: Goddag, Peter Krøll! og gik ham forbi, og da han hørte sit eget Ord, Navnet paa Legekammeraten, krympede hans Hjerte sig sammen, angrende, fortrydeligt og sørgmodigt tillige. Men hine Peters Ord og Tonen, hvori de bleve sagte, havde omfattet Peters Barndomsminder, hans Kinder bleve røde, og han bøiede sig dybt over Planken, medens han ivrig hørte videre. Saaledes gaae vi og søge efter vor egen Blomsterplet og nedtræde paa Veien Andres Blomster.

Idet han kom ud af Boutikdøren, mødte han Dr. Siemsen.

Ih, god Dag, velkommen, Otto Krøyer! hvordan har Du ... De ... Du det? Ja, for jeg maa vel som gammel Academicus nok sige Du endnu ... Det forstaaer sig, jeg er jo kun fra Chirurgicum. Jeg gratulerer! Naa, hvorledes staaer det til inde ved Universitetet? ... Det er Pokkers, som de syer net i Kjøbenhavn, vedblev han, idet han med et Blik maalte Ottos ranke Skikkelse.

Otto var kun lidet oplagt til at tale om Universitetet og lærde Sager eller Frakkens Snit og svarede: Tak, det gik godt; hvorledes staaer det til her i Byen?

Aa, jo, saamæn! ... Naa, Du skal vel over til Agentens? Ja, saa farvel, jeg skal op i Byen til Gjærns; Avlskarlen har igaar snittet sin Tommelfinger af med Hakkelsekniven. Vi sees vel senere; farvel! .... Apropos, Du veed da, hvad der er foregaaet derovre?

Nei! Er der foregaaet Noget?

Veed Du virkelig slet Ingenting?

Nei, ikke det Allerringeste, uden at der har været En fra Kjøbenhavn og friet til Frøken Emilie.

Aa, ikke Andet end det! Den Nar, det Fæ, den Vindbeutel, den kjøbenhavnske Steensliber! Og han var nok ikke engang rigtig klog, for han sad og spillede Bruus med sig selv i Mørke. Men Død og Pine! Du maa da ikke saadan løbe derover uden at vide Besked i Huset. Kom, saa gaae vi bag om Byen.

Doctoren tog hans Arm, og de vendte om og gik gennem en Gyde og ad en Spadserevei udenom Byens Haver.

Hvad er det da? spurgte Otto, næsten rystende af Angstkulde.

Du husker jo nok Knud Gjedde?

Den rødmussede opløbne Dreng, Stamherren?

Ja, det var i gamle Dage, han var rødmusset! Nei, Fatter, han har 90 været Husarofficier og i Paris og Tydskland! Men en kjøn lille Snurbart havde han faaet, og en Satans rask Karl, det maa man lade ham.

Naa, og han?

Han kom hjem. Ingen havde talt om ham i alle de mange Aar; men han havde ikke været en Minut i Byen, før man skulde troet, at Ingen i al den Tid havde tænkt paa Andet end ham. Jeg hører en Formiddag Hestetrap, det foer hen over Brostene, ligesom det kunde være en Escadron Dragoner, der skulde brække Halsen, og inden jeg vel kom til Vinduet, var det borte. Lidt efter kommer min gamle Maren hæsblæsende

ind og skriger: Knud Gjedde er kommen hjem! - Skal han ha'e Bryllup med Hende, siden Hun er saa ilter? siger jeg. - Kors Jøsses bevare ham for det! svarer hun. - Hvad gaaer der da af Hende? Hvorfor kan Hun ikke lade mig have Ro? spørger jeg. - Saa gi'er den gamle Tingest sig s'gu til at tudskraale og faaer Forklædet op over Øinene og hulker: Det maa dog gjøre saa godt paa den gamle Moder, at hun har faaet saadan en kjøn Søn hjem. - Du veed, Otto, at jeg er ikke overtroisk; men jeg kunde s'gu være fristet til at troe, at han havde en Aand eller en Nisse, der kastede Dunst over hele Byen, for hvor jeg saa kom, var de Alle lige galne, og Ingen havde dog endnu rigtig seet ham. Det forstaaer sig, en løbsk Hest kan jo ogsaa gjøre Lykke i Byen, idetmindste et Øieblik, blot fordi den afbryder Kjedsomheden og bringer de smaa Hjerter til at banke. Det trænge de nu til, de Stakler. Naa, men det varede ikke længe, saa var Knud Gjedde ilav med de unge Fruentimmer, og saa var der en Jav og et Spektakel, som naar jeg gaaer ud i Hønsegaarden og siger: Putte! Putte! og gi'er dem Korn. Det var Knud Gjedde først og Knud Gjedde sidst! Han havde sagt Dit og han havde sagt Dat! Han havde rost en Kappe, og saa skulde alle Byens Koner have Mage til Kappe; han havde fundet et guult Livbaand kjønt, og saa gik alle Pigerne med gule Livbaand, med Undtagelse af Emilie Theilmann, det maa jeg dog sige til hendes Ære. Jo meer de Andre gjorde af ham, des mere gjorde hun af os Andre. Men der var nu engang ligesom en Dunst, en Forhexelse over hele Byen, som Ingen kunde modstaae, hverken Mandfolk eller Fruentimmer. Byfogden forærede han en Viernervogn, og hos Hjulmand Petersen bestilte han to nye Vogne, og Maler Henriksen skulde 91 male den ene Fadding grøn og den anden bruun, og Sadelmager Jochumsen skulde lave fire Agestole, og Muurmester Helms og Snedker Tønning blev hentede ud til Gaarden med alle Svende og Drengene, saa Alt, hvad han gjorde, var velgjort; havde der været Nøgler til Byen, havde de bragt ham dem, han var Byens Konge, Keiser, Pave, Sultan! Kongen selv kunde være kjørt igjennem Byen, troer jeg, og der havde ingen Muus pebet ad ham. En Rideknegt havde han altid efter sig, og alle Junkerne milevidt fra vare strømmede til og vare hans Pager, de Lømler.

Der skulde være Skovbal, og saa kunde de ikke gaae den Smule Vei ligesom de andre Aaringer, nei! der laa Baade nede ved Havnen, og han havde af Havnecommissionen faaet Lov til at ramme Pæle ned og bygge en lille Bro, og saa seilede han med de unge Damer og Byfogden og Agenten og et Par af sine Kammerater, og da de kom ud til Skoven, blev de hilsede med Kongesalut. Vi Andre maatte traske afsted med egen Befordring, og det fandt jeg da heller ikke meer end billigt, for jeg havde idetmindste ikke Lyst til at lade mig slæbe i Triumph ligesom i forrige Tider, naar en General eller Keiser havde indtaget en fjendtlig By og førte Mændene med sig som Slaver. Slavinderne havde ved saadan Leilighed bedre Udsigter. Dandsepladsen var pyntet op med Grønt - hvad det nu skulde til i den grønne Skov! Byfogden var straalende glad, fordi han dandsede med hans Therese, Agenten var i et Perlehumeur, fordi han dandsede med hans Emilie, alle Fædre vare som gale over deres Døttres Udmærkelse; jeg var nærvædet at ærgre mig sort. Jeg stod og saae paa, at han gjorde Cour til alle Pigebørnene, og jeg kunde have brækket ham midt over - for det kunde jeg, Otto! - men saa kom han hen og hilste paa mig og talte med mig, og saa sandt jeg er en Synder for Gud, imens han talte med mig, holdt jeg af ham og drak et Glas Viin med ham; men saasart han var borte fra mig, var jeg igjen arrig paa ham. Det var hans Lykke, at jeg fik fat paa en Bondekarl, der stod og gloede, og tærskede ham igjennem. Saa kom desuden Emilie Theilmann og inclinerede for mig, og saa slog jeg mig tiltaals.

Gjorde hun det?

Ja, men lad mig nu fortælle videre. Strax efter fandt han paa, at det var Prindsesse Caroline Amalies Fødselsdag, og det var det vel sagtens ogsaa, skjøndt jeg havde aldrig før tænkt, at det var en 92 Festsdag. Saa havde vi Stads, kan Du troe! Galgebakken blev omdøbt til Prindsessehøien; Byfogden stod først alene deroppe og holdt en høitidelig Tale og drak et Glas Viin, og vi Andre stod nedenfor rundtomkring og raabte Hurra, og det skulde være sat i Statstidenden, men Byfogden betænkte sig, for egentlig var det dog en Slags Oprør, lige med Et at gjøre mere Stads af Prinds Christians Gemalinde, end der nogensinde er blevet gjort af Kongen eller Kronprindsessen. Derfor skal Du heller ikke røre ved den Historie hos Byfogdens. Naa, men da Byfogden havde holdt Talen, saa, skal jeg ikke nægte, skete ligesom et Hexeri, for et stort Telttag reiste sig pludselig og naaede over hele Høiens Top, og da vi kom derop, fandt vi, at den var indrettet til Dandseplads. Men først blev der spiist en .... hør, Otto, veed Du, hvad det er, vi har talt meget om det senere; hvad er en Middagsmad alla Foskett?

Fourchette; det er en Gaffel.

Aa! rigtig! sagde jeg det ikke nok! Nebel paastod, at det var alla Bosket og betød en Middagsmad i Buskadset eller i det Grønne. Med Gaffel, ja! for der var Sølvgafler til os Allesammen! der maa dog være en svær Rigdom i det Huus. Og saa om Aftenen, hvad troer Du saa, vi havde? Fyrværkeri! og det ude paa Vandet! Lige med Et træder han op og siger, at en deilig Kvindehaand eller saadant noget Sludder skulde sende Ildbudskabet ud til Havets Gud, og saa skulde man see efter, hvor galant Havets Gud vel vilde være med sit Svar. Men da han ikke tiltroede sig at vælge mellem al Deiligheden, vilde han bede dem trække Lod, og det gik formodenlig til med Lurendreieri, for Loddet traf Emilie Theilmann; hun fik en Fakkell og rørte med Ilden etsteds paa et Træ, saa foer der en blaa Ilddue ud fra Træet, ned til Søen og tændte Fyrværkeriet. Og kjønt var det s'gu.

Hvad jeg nu vilde sige, mig faldt det saagu ikke ind, at de var gode Venner, skjøndt Folk nok egentlig

allerede mumlede derom. Jeg kan ikke begribe, hvor Folk sommetider faae deres Forstand fra. Her er jo nok muntre og raske Folk i Byen, men saadan dybt stikker de dog ikke, naar vi vil være ærlige, og man skulde troe, at man magelig kunde pudse dem; men luur dem! Og saadan en lille Gaas, der knap er kommen fra Præsten og ikke kan koge en ordenlig Gryde Mad, hun seer det, hun vil see, meget sikkrere end en 93 erfaren gammel Praktikus som jeg. Jeg var dum, blind jeg var et Fæ og kunde Ingenting see; men jeg vil sige til mit Forsvar, at jeg gik og var arrig paa denne Knud, og Emilie Theilmann var den Eneste, der syntes mig at holde med mig og være fornuftig og indsee, at han var en Vindbeutel, og hvor kunde jeg saa falde paa det? Snarere vilde jeg mistænkt hende for at have et godt Øie til en anden Fyr, der var i Følge med ham; for det var rigtig et smukt Menneske, høi, mørk, med store Knebelsbarter og en Grevesøn ovenikjøbet. Og jeg saae s'gu heller ikke Knud Gjedde gjøre Cour til hende, tvertimod var han hende imod og drillede hende ved alle Leiligheder, og netop Fyrværkeri-Aftenen, en halv Times Tid før det blev tændt, saa bad hun ham om Noget, jeg hørte ikke, hvad det var, for saa Mange talte i Munden paa hinanden, og Byfogdens Therese, kunde jeg nok see, havde en Finger med i Spillet; han lo saa smaat, og lidt efter kunde jeg see paa Emilie, at hun var næved at græde, men saa kom den unge Greve, og saa blev hun saa smilende som en nyslagen Toskilling. Nu bagefter kan jeg nok forstaae det, for det vil jeg sige Dig, unteer uns, den sikkrere Maneer at forhæxe et Fruentimmer paa, er at drille hende. Men det er svært at udføre. Du kan vel nok holde reen Mund, saa jeg vil fortælle Dig, at jeg forsøgte det med Bager Slüters Marie; men hun steilede øieblikkelig, og jeg troer s'gu ikke, vi blive gode Venner igjen. Det er meget vanskeligt, det er en stor Kunst, og jeg troer, man skal have øvet sig paa en heel Mængde Fruentimmer, ligesom man maa gaae længe paa Anatomikammeret, før man lærer at gjøre en Operation. Han havde nu lært det tilgavns, og ved næste Skovbal saae jeg ham og Emilie spadsere et Øieblik inde mellem Træerne - de var noget fra mig; men jeg har Øine som en Lux - og han kyssede først hendes Haand, og saa kyssede han hendes Mund ....

I dette Øieblik var det for Otto, der med den største Spænding havde fulgt Beretningen, som om Scenen foregik nu og han selv saae Emilie, i al den friske Skjønhed, hvori han havde seet hende hiin Sommermorgen, blive omfavnet af en Mand og hengive sig til Omfavnelsen. Han standsede uvilkaarlig som lammet ved dette Syn. Doctoren standsede ogsaa, saae op, saae Udtrykket i Ottos Ansigt, og med den høieste Pathos, med et Udtryk af Overtænkelse, Selvbekendelse og Medfølelse, og med en Bevægelse, som om han 94 drog Haanden ud af kogende Vand, raabte han: Oh! - uh! - Guds Død og Pine!

Otto tog sig sammen. I faa Secunder samlede det nys Oplevede, Smerten og Kampen derimod, sig i hans Bevidsthed, og som om han pludselig var bleven ældre derved, sagde han med en Alvor og Mandighed, der overraskede Doctoren: Doctor Siemsen, De har i mange Aar været en Ven af mine Forældre, og De er en retskaffen Mand. Jeg venter derfor af Dem, at hvilkensomhelst Udtydning De giver mine Miner, saa bliver den begravet hos Dem. Lov mig det, Doctor!

Jeg svær Dig det til, Otto! svarede Doctoren næsten rørt; men i samme Øieblik, som han sagde det, opsteg hos ham Forestillingen om, hvilken interessant Nyhed han nu var i Besiddelse af, og hans forsikkrende Stemme vaklede paa denne troløse Grund. Otto følte det og tilføiede: Doctor, giv mig Deres Æresord derpaa.

Æresord? svarede Doctor Siemsen; det er jo kun Officierer og Adelsmænd, der give deres Æresord; jeg kan da ikke sige: Paa min Ære som Doctor Siemsen?

Jo, De kan sige: paa Deres Ære som retskaffen Mand. Jeg tager imod det, ligesom De havde svoret den høieste Ed.

Saa skal Du, Gud straffe mig, heller ikke blive narret! Paa min Ære som retskaffen Mand jeg skal tie!

Det er underligt, mumlede Doctoren, naar man kommer sammen med dannede Folk, er det, ligesom man bliver ung igjen .... Jeg kunde da ogsaa være bleven til Noget .... Jo, jeg *kan* tie!

Hvad skete saa videre, Doctor? spurgte Otto.

Hvor? Aa, naa, ja saa er der egenlig ikke videre at fortælle.

Jo, Noget maa der dog være; for De kom blot til, at .... han stod og kyssede hende.

Ja, hør nu, Otto, i Grunden var det Hele dog Barnestreger. Om et sexten, syttenaars Pigebarn engang har kysset en kjøn Knebelsbart, naa, Herregud! jeg idetmindste vil ikke kaste den første Steen.

Jeg vil heller ikke kaste Steen; jeg ønsker blot at vide Slutningen. Er de nu forlovede?

Forlovede? De? Knud Gjedde og Emilie Theilmann? Nei, det veed den søde Gud, de ikke er! Men han er gift. - I Grunden er det dog løierligt at tænke paa. For en Dag kom Baronesse 95 Hammerstein kjørende herigjennem med sin Datter, og fra det Øieblik blev det igjen ganske stille i Byen. Man skulde troet, at hun tog hele Forhexelsen med. Jeg kan ikke sige Dig, hvor det var stille. Ingen sagde Noget; men vi gik Alle og lagde Ørene til den Egn, hvor Gaarden ligger; vi anede Budskab. Og ganske rigtig! saa kom han en Dag

kjørende i stor Stads med sin Moder og Baronessen og hele Suiten og tog ind hos Byfogden og forestillede den unge Baronesse som sin Forlovede. Og fjorten Dage efter stod Brylluppet. Det er nu halvtredie Maaneder siden.

Og Frøken Emilie?

Aa, det var jo ikke Andet end Barnestreger. Hun holdt sig s'gu bra'. Jeg har aldrig seet hende gladere end i den Tid. Men saa blev hun syg, stakkels Pige - Nervefeber, og den kunde gjerne være bleven til Typhus, men vi tog den strax alvorlig: *mixtura camphorata acida* og saa en *decoctum chinæ acidum*, og saa slap vi fra det. Men det skal jeg ikke nægte - - det er vel bedst, at jeg siger Dig det Hele, men vil Du nu give mig Dit Æresord som retskaffen Mand paa, at Du vil tie?

Det vil jeg, svarede Otto næppe hørlig.

Seer Du, jeg vaagede hos hende en Nat, hun havde Feber og phantaserede, og saa gjentog hun flere Gange: Knud, Knud. Saa Noget har hun vel følt, stakkels Tøs, og ikke saa lidt endda. Men -vedblev Doctoren med hævet Stemme - det er, Fanden gale mig, ogsaa det Hele, og hvad Folk saa ellers falde paa at digte, er Løgn! det siger jeg!

Vel, Doctor Siemsen, nu skal De have Tak.

Sees vi iaften i Klubben? Du kan jo gaae ind som reisende Medlem, og Du spiller vel L'hombre? Vi maae ha'e os en glad Aften; vi skal dog drikke paa vores Byesbarns Examen! Pokker i Vold med Grillerne, Otto! Fruentimmerne er s'gu ikke værd at sørge over. Jeg er nu snart en gammel Pebersvend og staaer mig vel derved. Naa, Farvel, vi sees iaften!

Da Otto ene gik samme Vei tilbage, søgte alle hans Tanker med uimodstaaelig Magt hen til Forholdet imellem Emilie og Knud Gjedde, og han piinte sig selv med, tilbunds at udforske det, tænke sig dets hele Gang, alle smaa Scener, al den Kjærlighed, som ifølge Emilies natur næsten dæmonisk maatte gribe hende, naar hun blev 96 saaledes behandlet. Jeg kunde aldrig have gjort det, mig kunde hun aldrig være kommen til at elske! sagde han, idet han engang imellem afbrød sine Tanker og saae op som for at blive befriet fra dem. I et af de mange Sagn, man har om Paganini, fortælles, at hans Lærer i syv Aar lod ham spille et og samme Stykke og saa pludselig erklærede ham for udlært. Af denne ene Begivenhed, som endda ikke var foregaaet for hans Øine, sugede Otto hele Aars Lærdom; alle Sindsbevægelser, som en Mands Gemyt kan rumme, strømmede igjennem hans Sjæl, og Aandedrættet standsede af de meest modstridende Fornemmelser, hvergang han paany kom til Katastrophen og mellem Træerne saae hende i hans Arme. Hvad han - især nu, underlig nok at sige - vilde have betragtet som Jordlivets høieste Lykke, hvad der ved den blotte Tanke om Opnaaelsen bragte ham til at svimle, al denne Ungdom, Skjønhed, Varme, Alt dette var overgivet til en Anden, hun knugede sig til ham og kyssede hans Mund. Han fuldstændiggjorde det med Tilbøieligheder og Længsler, hvis svage Spirer han nu mindedes fra hendes Forhold til ham; nu var Legen Alvor, henrykkende, berusende Alvor, og han selv stod afsides som Tilskuer, med den anelsesfulde Medviden og den bittere Skinsyge.

Uden at mærke det havde han tilbagelagt Veien og stod udenfor Agentens Huus, og da han pludselig slog Øinene op og saae det saa aldeles uforandret som i gamle Dage, blev det ham næsten ubegribeligt, at Alt, hvad han havde hørt, virkelig var foregaaet. En stor moralsk Forandring i et Menneskes Forhold behøver Tid for at blive fuldstændig optaget i hans Bevidsthed; i Førstningen er det, som om den sad løs og kunde rystes af, især naar de synlige Omgivelser ved deres Uforanderlighed synes ikke at ville vedkjende sig den. Og naar man er ung, gjør desuden Livskraften saa stor Modstand mod Sorgen.

Otto gik op ad den kjære Steentrappe og ind igjennem Boutiken, hvor Seilgarnsrullen endnu hang oven over Pengekassen, hvor det store Kar med Salt endnu stod paa venstre Side af Døren og Saalelæders-Rullerne paa høire Side, som om end ikke Noget var solgt i den mellemliggende Tid; Boutikfolkene hilste ham bekendt og sagde ham et venligt Velkommen; paa Døren ind til Dagligstuen var endnu det runde Glas, og indenfor var det lille røde Forhæng. 97 Det drog ham ind, imod hans Villie. Da han bankede paa, lød Agentens dybe, velkendte Stemme: Kom ind! Idet han traadte ind, stod han lige for Agenten, der glad udbrød: God Dag, Hr. Student! Velkommen! Gratulerer! Agentinden kom hen imod ham og gav ham Haanden med en lignende Hilsen. Men i Sophaen, nærved Kakkellovnen, sad Emilie, og hun saae bleg og lidende ud, og dette Udtryk af Lidelse var i Ottos Øine hendes Domfældelse, Doctorens Fortælling blev til fuld Virkelighed. Men der var i dette Øieblik ingen Bitterhed i hans Sind; snarere var det, som om Medfølelse med al Jorderigs Sorg drog igjennem hans Hjerte ved Synet af denne blegnede Blomst, og senere forekom det ham underligt, at han ikke havde grædt, at han saa rolig var gaaet hen og havde budt hende Haanden, medens han mekanisk besvarede Velkomstordene.

Paa hende virkede hans Nærværelse vemodig-velgjørende. Hun syntes at see den Havn, hvor hun vilde have fundet Ro, istedenfor det Hav med Bølgegang, hvorpaa hun var bleven ført ud. Hun havde Fornemmelsen af noget Kjærligt og Trofast, der havde tilhørt hende - om hun i dette Øieblik endnu troede, at

det kunde tilhøre hende? Hvo veed? Men saaledes opfattede Otto hendes blide venlige Tone, og for ham var Sligt en Umulighed: i sit syttende Aar tager man ikke tiltakke; man kan med Bitterhed opgive hele Fordringen, men slaaer ikke af.

Men hvor det bølgede og skiftede i hans Sind! Han gjenkjendte den kjære, elskelige Stemme, han var i hendes Nærhed, og hun var dog forsvunden. En grusom Aand syntes at drive sit Spil med ham og unddrage hans Øine, hvad hans Øren hørte. Det blev ham utaaeligt, og han skyndte sig hjem. Da han kom igjennem sin Moders Boutik og igjen saae Peter Krøll staae og arbeide, følte han Medlidenhed med sig selv og med dem, der maae arbeide for Brødet, og med hele Verden, og han sagde blidt: God Dag, Peter! Peter tog til sin Hue uden at see op. Ogsaa han! sagde Otto ved sig selv.

Men om Aftenen, da han var ene og i Mørke, frembrød igjen med overvældende Magt Billedet af hans Barndoms Emilie, og da gjorde Indbildningskraften Opstand imod al Virkelighed. Da syntes det ham umuligt, at han var de faa Skridt borte fra sine Længsleres Gjenstand og dog ikke kunde naae den. Tværsigjennem denne Forestilling førte Indbildningskraften et andet Billede, Emilie i en 98 Andens Arme; det glødede i hans Aarer, det sled i hans hele Tilværelse, han greb til sit Hoved og bad til Gud, at han blot ikke maatte blive afsindig. Men det var en Bøn, der var gjennevævet med de forvildede Tanker, og først seent paa Natten faldt han udmattet i en urolig Søvn.

Saaledes gik det paany de følgende Dage, i Skuffelser, Kampe, en drømmeagtig, pinefuld Tilstand.

Holder Du da virkelig saameget af Emilie? spurgte Moderen med usikker Stemme, som om hun overvandt sig selv for at tale om et saadant Emne med sit Barn. Men hun tilføjede strax bestemtere: Otto, elsker Du Emilie af Dit ganske Hjerte?

Hvorfor spørger Du derom? svarede han utaalmodig og med Ulyst til at finde sig i en alvorlig Undersøgelse.

Jeg seer, Du gaaer og skjæmmer Dig, og jeg troede, Du havde Kummer. I gamle Dage veed jeg jo nok, Du havde en barnagtig Forelskelse, og Du maa sige mig, om Du nu elsker hende af Dit ganske Hjerte!

Hvor kan jeg vide det .... jeg veed det ikke, Moder.

Veed Du det ikke, Barn?

Nei, Moder jeg veed det ikke! Det er en skrækkelig Ting! Emilie er saa forandret. Da jeg var langt borte, syntes hun mig at være Paradiset - jeg troer, jeg ansaae hende for en Guds Engel, og nu seer hun anderledes ud, end jeg tænkte, og saa er hun kun et Fruentimmer, der har forelsket sig i en Anden. Hun kunde glemme mig, og hun kan vel ogsaa glemme ham, og saa mig igjen .... o, der er ingen Bund!

Otto, kjære Otto, naar Du er saa fornuftig, hvorfor kan Du saa ikke overvinde den Smule Sorg?

Den Smule Sorg! Og tager jeg da paa Vei? raabte han lidenskabelig; er det Lidt, er det en Smule at føle sig saa skuffet, at længes saa ubeskrivelig! Veed Du, hvad det er, at have Bægeret saa nær ved sine Læber, at kunne sætte det til Munden og hvergang opdage, at det slet ikke er Bægeret?

Ja, jeg veed, hvad det er at længes efter Bægeret og ikke have det.

Ak, Du tænker paa salig Fader! .... Men det er en anden Ting! Laa hun i den sorte Jord, jeg vilde ikke græmme mig saa meget! Jeg stod dog ved et Maal, jeg kunde bilde mig ind, at Lyksaligheden var 99 der, og jeg vidste jo, hvor den var, saa den var ikke tabt, som Matrosen sagde .... Aa, kan jeg lee og græde! Veed Du hvad, Moder, nu skal jeg sige Dig det, nu veed jeg det: jeg har tabt en Sjæl; var hun død, saa havde jeg dog havt hendes Sjæl!

Du har dog Din egen Sjæl, og tag vare paa den!

Nei, jeg har ikke min egen Sjæl! jeg har Ild inden i mig, det brænder i mig! Det vil lokke mig, jeg veed ikke, til hvad! .... Herregud fri og frels mig, jeg elsker hende ikke og kan dog ikke lade hende fare!

Saa siger jeg, at Du er svag og feig; Du gaaer omkring og lader al Lidenskab og alle Tanker husere i Dig, som de ville, og Du gjør intet Forsøg paa at beherske dem.

Ja, beherske dem! Jeg kan ikke gjøre det alene! Jeg er svag, ja, jeg er svag og feig! Jeg har intet Støttepunkt, mine Tanker finde ingensteds Noget at fæste sig til, at læne sig til, saa de kunde blive stærke. Saa tidt har jeg kunnet kue en Sorg ved at indbilde mig selv, at jeg havde Udsigt til en Smule Glæde. Nu har jeg ikke Udsigt til Nogenting.

Saa i Guds Navn, fæst Dit Blik paa ham og hans hellige Ord!

Guds Ord, Moder! den hellige Skrift taler ikke om den Slags Smerter; den er skreven for gamle Folk.

Ti, ti! Otto! Komme disse Ord fra Hjertet, saa hjælpe Dig Gud! Saa vil jeg bede ham om, at han gjør Dig Veien til ham saa let som mulig.

Ja, bed Du, Moder, om Du vil! jeg kan ikke bede! .... jeg vil ikke bede!

Du skal lære det, Otto! Ak, Du skal lære det!